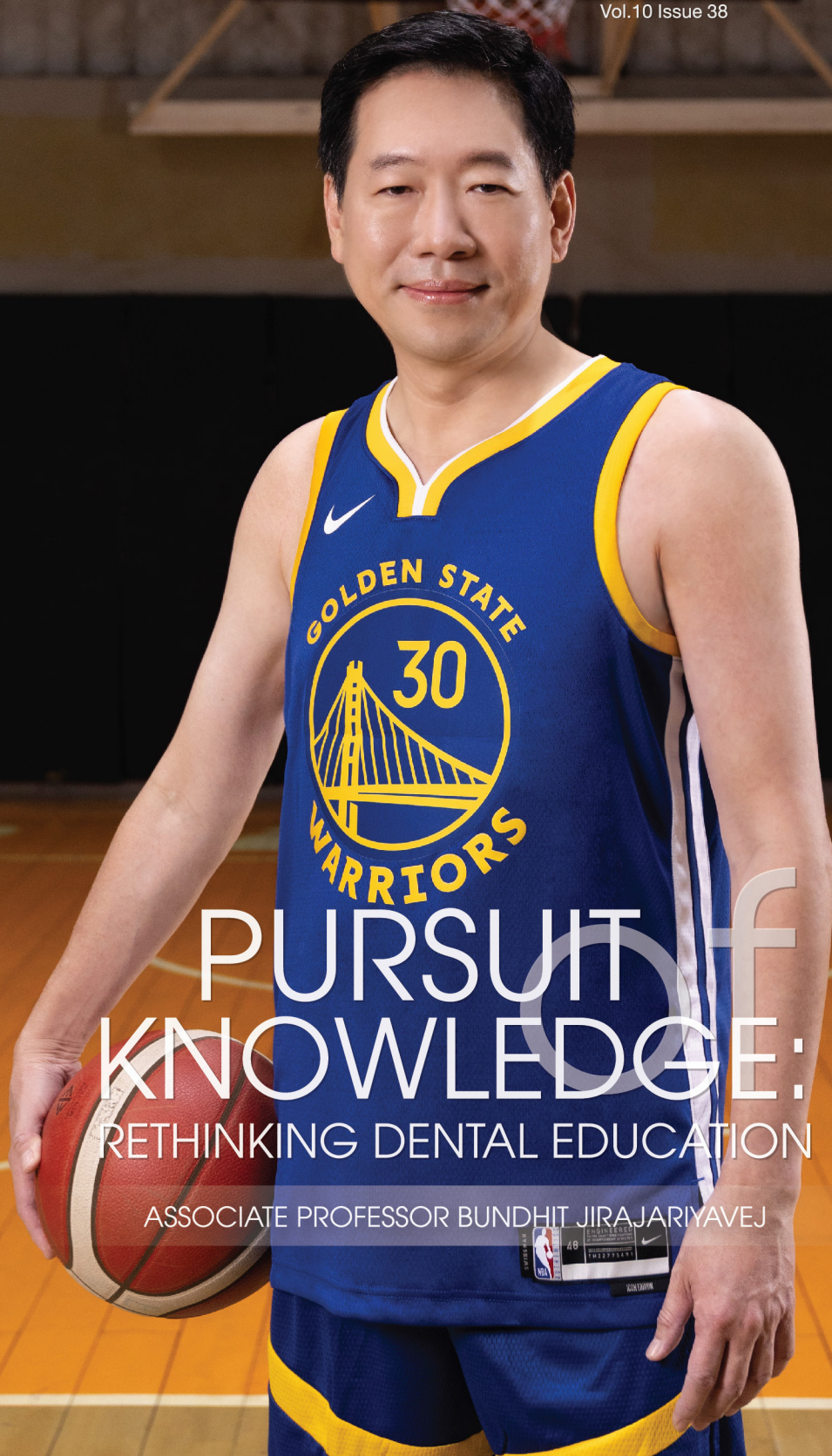

DLM

The Inspirational Magazine

Vol.10 Issue 38

PURSUIT of KNOWLEDGE: RETHINKING DENTAL EDUCATION

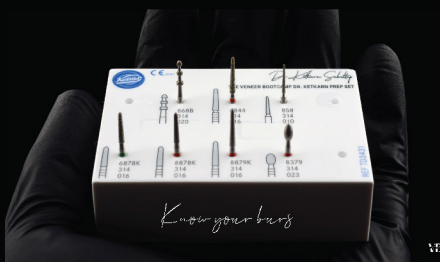
ASSOCIATE PROFESSOR BUNDHIT JIRAJARIYAVEJ

THE VENEER BOOTCAMP

ALL SECRETS REVEALED

DR.KETKARN SAKULTAP
Present

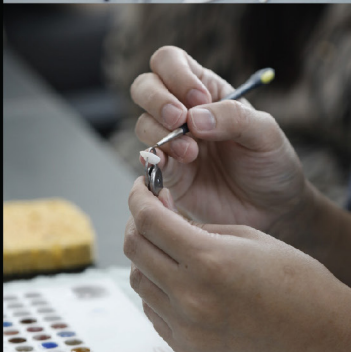
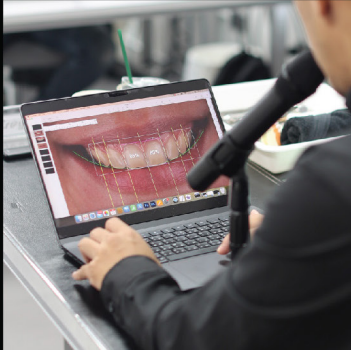

THE VENEER BOOTCAMP DR. KETKARN PREP SET

7 WORKSHOPS

- SMILE DESIGN WORKSHOP
- CERAMIC VENEER PREPARATION WORKSHOP
- IMPRESSION FOR VENEERS WORKSHOP
- PROVISIONAL VENEER WORKSHOP
- DOCUMENTATION DENTAL PHOTOGRAPHY DEMONSTRATION
- VENEER FABRICATE DEMONSTRATION
- BONDING AND CEMENTATION WORKSHOP

DAY 1

INTRODUCTION TO THE VENEER BOOTCAMP
 PATIENT APPROACH, EXPECTATION ANALYSIS
 SMILE ANALYSIS
 ARCHITECT SMILE DESIGN
 THE MIND TRAINING WORKFLOW
 ARCHITECT SMILE DESIGN HANDS-ON
 CERAMIC SELECTION FOR DENTAL VENEER
 CONSIDERATIONS IN CERAMIC VENEER PREPARATION
 THE VENEER BOOTCAMP PREPARATION PROTOCOL
 MINIMAL INVASIVE PREPARATION HANDS-ON
 IMPRESSION TECHNIQUE FOR DENTAL VENEER
 FINAL IMPRESSION HANDS-ON
 DOCUMENTATION PHOTOGRAPHY FOR
 CERAMIC VENEERS DEMONSTRATION

DAY 2

PROVISIONALIZATION TIPS
 TEMPORARY VENEER HANDS-ON
 LAB COMMUNICATION RECIPE
 CERAMIC VENEER FABRICATION TECHNIQUE
 DEMONSTRATION
 LUTING CEMENT & BONDING SELECTION
 CERAMIC VENEER CEMENTATION PROTOCOL
 POST-OP INSTRUCTIONS & HOME CARE
 SUCCESS & COMPLICATION OF CERAMIC VENEER
 CERAMIC VENEER CEMENTATION HANDS-ON
 CERTIFICATION CEREMONY
 QUINTESSENCE OF THE VENEER BOOTCAMP
 Q&A SESSION

D L M

บรรณาธิการ

ทพ. สันต์ชัย จิรชาญชัย

พิสูจน์อักษร

ทพญ. ภัทรา จิรชาญชัย

ฝ่ายศิลป์

สิริภรณ์ เมืองแสน

เมทิกา กุลเดชานิธิกร

อติทยา ทรัพย์แสนยานุกร

ช่างภาพ

ทพ. สันต์ชัย จิรชาญชัย

สิริภรณ์ เมืองแสน

ประสานงาน

พิกุล ทวงลี

ยุพิน วงศ์ทรายทอง

จตุพร จำปาศักดิ์

Special Thanks

รศ. ทพ.บัณฑิต จิรจรียาเวช

รศ.ทพ.ดร.นิยม อารังค่อนันต์สกุล

รศ.ดร.ทพ. อวิรุทธ์ คล้ายศิริ

รศ.ทพ.ดร. ตุลย์ ศรีอัมพร

ทพ. ศุภกิจ โอภาสตระกูล

ทพ. พิเชฐ กิจสัมฤทธิ์โรจน์

ทพญ. ปราณศา เอมอยู่

ทพ. กตัญญู หลิมไชยกุล

ทพญ. อาภากร วรหาญ

ทพ. ยุวัฒน์ มณีโชติ

ทพญ. ปาณิสรา เรื่องวาทะศิลป์

ทพญ. ธัญมน บุญแต่ง

อ.ทพ. ชญพัฒน์ ชิมสุชิน

ทพ. ประดิษฐ์ อัครเอกจิตต์

คุณวิวัฒน์ ต้นสุหัช

DLM E-Book

Facebook Page DLM

บริษัท ดีแอลเอ็ม จำกัด

419/13 ซ. 23 หมู่ 5 หมู่บ้านทิพวัล ถ.เทพารักษ์ ต.เทพารักษ์ อ.เมืองสมุทรปราการ จ.สมุทรปราการ 10270

E-mail: info.dlmmag@gmail.com

โทร: 084-648-0744 (ติดต่อโฆษณา)

ข้อเขียน และรูปภาพทุกชิ้นงานในนิตยสารเล่มนี้สงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามพิมพ์ซ้ำโดยมิได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากบริษัท ดีแอลเอ็ม จำกัด

Editor's Letter

DLM magazine ฉบับที่ 38 ในปีนี้ 10 ของเรา ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ รศ. ทพ. บัณฑิต จิระริยาเวช ท่านคณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้เกียรติมาเป็นนายแบบ ขึ้นปกให้เรา ผมทราบมาว่าอาจารย์ชอบเล่น บาสเกตบอลอยู่แล้ว เลยเชิญมาถ่ายในขนาดของ นักบาสเกตบอล ผมอยากให้ออกมาดูเท่ ซึ่งอาจารย์ก็ยินดีครับ จริง ๆ แล้วอาจารย์เป็น เพื่อนรุ่นเดียวกับผม แต่เราอยู่คนละ มหาวิทยาลัย ได้มารู้จักกันตอนทำงานสองเขี้ยว แข่งกีฬาของคณะทันตแพทยศาสตร์ ระหว่าง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มหิดลครับ อาจารย์มีความตั้งใจที่จะทำงาน ด้านบริหารให้ดี สุดท้ายอาจารย์ก็ขึ้นมาเป็น คณบดีมหาวิทยาลัยมหิดล อาจารย์เป็นคนน่ารักครับ อยากให้ผู้อ่านได้ลองอ่านบท สัมภาษณ์ของอาจารย์ถึงแนวคิดในการ พัฒนาการศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลดูครับ ขอขอบคุณอาจารย์ มาก ๆ เลย

Photo art เล่มนี้ยกกองไปถ่ายที่เชียงใหม่ ครับ ถือโอกาสไปเที่ยวกันด้วยเลย เราได้ เชิญ คุณหมอมิลค์ ปาณิสรา เรื่องวาทะศิลป์ และคุณหมอบุ๊ค ธิญมน บุญแต่ง ทันตแพทย์ ประจำบ้านทั้งสองท่านน่ารักมากครับ คุยสนุก เป็นกันเอง เล่มนี้เรามาในกลิ่นอาย ของกาสะลอง ซ้องปิบ เห็นรอยยิ้มของคุณ หมอทั้งสองท่านก็ชื่นใจแล้วครับ ตัวจริง สวยกว่าในรูปที่เราถ่ายกันมาอีก หวังว่า ท่านผู้อ่านคงจะชอบเหมือนกัน พอได้ถ่าย คุณหมอทั้งสองท่านแล้วผมรู้สึก ว่า วงการ ทันตกรรมของเรามีคนสวย ๆ น่ารัก ๆ เยอะเลยครับ

งาน Dentflix Multiverse of Aesthetics คุณหมอผู้อ่านท่านไหนได้ไปบ้างครับ ผมต้องขอบคุณทุกท่านอีกครั้งที่มางานของ เรา มี feedback ว่าเป็นงานบรรยาย วิชาการที่สนุกมากเลยครับ คุ่มค่ามาก ๆ เลย น่าเสียดายที่คุณหมออีกหลายท่าน ไม่ได้มาร่วมงานในครั้งนี้ ผมได้นำภาพ บรรยายภาคในวันงานมาให้ทุกท่านได้ดู ด้วยครับ หวังว่าเราจะได้เจอกันในงานหน้า นะครับ

Hall of Fame เล่มนี้ผมได้ไปปรบกว น ทพ. พิเชฐ กิจสัมฤทธิ์โรจน์ มาช่วยเขียน ด้วย เป็นงานที่สนุกมาก ทำแค่ไม่กี่ชิ้นแต่ว่า ทำให้ดูเป็นธรรมชาติครับ อาจารย์ทำงาน ได้สวยจริง ๆ สักวันจะเชิญอาจารย์พิเชฐ มาจัดคอร์สกับเรา และต้องขอบคุณ ทพญ. อาภากร วรหาญ (หมอแน่น), ทพ. กตัญญู หลิมไชยกุล (หมอซีค), ทพญ. ปรานีศา เอมอยู่ (หมอแต่ง) และทพ. ยูวัฒน์ มณีโชติ (หมอบอล) สำหรับการเขียนบทความไว

เลสสวย ๆ ให้กับเรารับ แต่ละท่านงานดี จริง ๆ สวยทุกเคสครับรอบนี้ ชื่นใจครับ

บทความเกี่ยวกับกฎหมาย เรื่องอายุความ ซึ่งอ่านแล้วเข้าใจยากนิดหนึ่งเอาไว้มองจะ เชิญอาจารย์ประดิษฐ์ อัครเอกจิตต์ มาเล่า ให้ฟังในรายการคุยกับพี่ปิ่นอีกทีแล้วกันนะ ครับ เราจะเชิญอาจารย์มาให้ความรู้ทาง กฎหมายกันครับ ส่วน อ. ทพ. ชญพัฒน์ ชิมสุชิน มาเล่าให้ฟังถึงเรื่อง underbite alert สนุกครับเรื่องนี้ เคสที่รักษาตั้งแต่เจอ อย่างรวดเร็วให้ผลการรักษาที่ดีจริง ๆ แต่ ก็อย่างว่าครับ ผมที่ไม่มีความรู้ทางด้าน จัดฟันก็เป็นเรื่องที่นาเรียนรู้ทีเดียวครับ

ขอบคุณบริษัท Dental Vision ที่มาลง โฆษณากับเรานะครับ เป็น infotainment หวังว่าจะมีผู้มาร่วมงานกับเรามากขึ้นครับ เล่มนี้เรามี promotion หลายอย่างอยาก ให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้ลองอ่านโฆษณา ของเราดู มีสินค้าดี ๆ ที่น่าใช้และราคาดี มาก บอกตรง ๆ ว่าผมก็ใช้ครับ มันทำให้ การทำงานง่ายขึ้น ลองดูแล้วคุณจะรักแล้ว รู้สึกรู้ว่าการทำงานมันง่ายขึ้นจริง ๆ ครับ

ขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมทำให้หนังสือ ฉบับนี้สำเร็จถึงมือผู้อ่านในครั้งนี้ เรายินดี รับคำแนะนำนะครับ เราอยากพัฒนาให้ DLM magazine ดีขึ้นไปอีก อยากให้เรา สัมภาษณ์ใคร อยากดูโชว์เคสงานของใคร โทรหาเซลล์เราก็ได้ หรือทัก page หรือ instagram DLM magazine ได้เลยนะครับ ขอให้ทุกท่านมีความสุขและประสบความสำเร็จในการทำงานนะครับ สวัสดีครับ

ขอแสดงความนับถือ
ทพ. สันหทัย จิระชาญชัย
บรรณาธิการ

CONTENTS

7 Interview:

สศ. นพ. บัณฑิต จิระจริยาเวช

14 Hall of Fame: When less become more
นพ. พิเชฐ กิจสัมพันธ์โรจน์

20 Hall of Fame: Fulfill your smile with implant and veneers
ทพญ. ปราณิศา เอมอยู่

24 Hall of Fame: Restoring smiles, Rebuilding confidence
ทพญ. อากาศ วรหาญ

28 Hall of Fame: Reclaiming Your Confident Smile
ทพ. กตัญญู หลิมไชยกุล

32 Hall of Fame: Your Smile, Transformed: A Look at Successful Veneer Cases
ทพ. ยุวัฒน์ มณีโชติ

36 Article: Underbite Alert: Why Waiting is Not an Option for Growing Jaws
อ.ทพ. ชญภัตต์ ชิมสุข

42 Article: อายุความ
ทพ. ประดิษฐ์ อัครเอกจิตต์

56 Photo Art: กลิ่นกาสะลอง
ทพญ. ปาณิสรา เรืองวาทะศิลป์, ทพญ. รัญมน บุญแต่ง

72 ภาพยนตร์สร้างแรงบันดาลใจ : in the name of the father
คุณวิภาวดี ต้นสุหัช

77 ดนตรีในเมฆา : In the name of love
คุณวิภาวดี ต้นสุหัช

50 % Discount 3D print model

เมื่อส่งงาน All ceramic ทุกชนิด ที่ In-House Dental Art

เริ่ม 1 ก.ค. - 31 ธ.ค. 2568

Resolution 3840 x 2400 (4K) Px

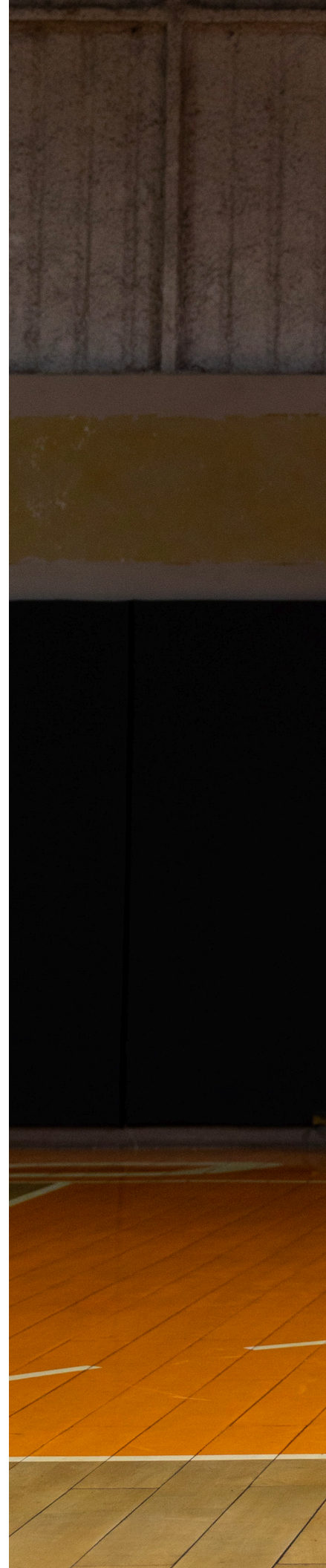
Full Arch/บน-ล่าง	~~1,500~~	750
Half Arch/บน-ล่าง	~~800~~	400
Die	50	

Pursuit of Knowledge:

Rethinking Dental Education

Associate Professor
Bundhit Jirajariyavej

Pursuit of Knowledge:
Rethinking Dental Education

Associate Professor
Bundhit Jirajariyavej

สวัสดีครับผมรองศาสตราจารย์ทันตแพทย์
บัณฑิต จิระจริยาเวช ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณบดี
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลครับ
เป็นทันตแพทย์มหิดลรุ่นที่ 17 และเป็นทันตแพทย์
คู่สัญญารุ่นที่ 2 หมายถึงเป็นทันตแพทย์ที่ต้อง
มีสัญญาับราชการสามปีกับรัฐบาลครับ อยู่ใน
ประวัติศาสตร์ของวิชาชีพทันตแพทย์ที่เรียนทันตะฯ
แล้วต้องมีสัญญาับราชการเหมือนเพื่อนแพทย์
เคยรับราชการเป็นหัวหน้าฝ่ายทันตสาธารณสุข
ที่โรงพยาบาลป่ง จังหวัดพะเยา เมื่อปี 2533
เป็นทันตแพทย์คนแรกของโรงพยาบาล ตอนนั้น
โรงพยาบาลเป็นแค่โรงพยาบาลขนาดเล็ก สิบเตียง
เอง ได้เรียนรู้เยอะมาก สนุกกับงานที่ได้ทำ ทั้งงาน
ทันตกรรมและงานที่ร่วมทำกับทีมวิชาชีพอื่นใน
ระบบสาธารณสุขของประเทศไทย เลยเข้าใจใน
ระบบสาธารณสุขจากการปฏิบัติงานจริงครับ รับ
ราชการอยู่โรงพยาบาลชุมชนสองปีแล้วโอนย้ายมา
ทำงานด้านนโยบายส่งเสริมป้องกันของกรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข ที่ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 1
พอครบสัญญาการใช้ทุน อาจารย์ก็เรียกตัวกลับมาที่
คณะฯ ครับ

ช่วยเล่าเส้นทางของการมาเป็นผู้บริหารในคณะ
ทันตแพทย์หน่อยครับ ตอนเรียนเคยคิดไหมครับ
ว่าวันหนึ่งจะได้มาเป็นคณบดี

คงต้องทำความเข้าใจไปตั้งแต่ตอนเริ่มกลับมารับ
ราชการเป็นอาจารย์ที่คณะทันตะฯ เลยครับ จริง ๆ
แล้วเป็นคนชอบทำกิจกรรมตั้งแต่สมัย freshy
ปีหนึ่ง มีกลุ่มเพื่อนในคณะฯ และต่างคณะ ทั้ง
เล่นกีฬาและทำกิจกรรมส่วนกลางมาเรื่อย ๆ ตอนปี
หกได้รับความไว้วางใจจากเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ให้
เป็นนายกสโมสรนักศึกษาของคณะฯ หลังจบ
ไปทำงานที่กระทรวงสาธารณสุขก็เป็นหัวหน้าฝ่าย
ทันตสาธารณสุขของโรงพยาบาลป่ง จังหวัดพะเยา
พอโอนกลับมารับราชการเป็นอาจารย์ที่คณะฯ ก็ได้
รับมอบหมายงานต่าง ๆ ที่ต้องเกี่ยวข้องกับการทำ
กิจกรรมส่วนกลางของคณะฯ เสมอมา ได้รับแต่งตั้ง
ให้เป็นผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และได้รับ
เลือกตั้งเป็นประธานสภาคณาจารย์ของคณะอยู่สอง
สมัย ต่อมาก็ได้รับความไว้วางใจจากท่านคณบดี
ศ.คลินิกเกียรติคุณ ดร. ทพญ.ธีรลักษณ์ สุทธเสถียร
ให้รับตำแหน่งเป็นรองคณบดีฝ่ายการศึกษาและ
กิจการนักศึกษา พอปี 2554 ก็ได้รับการทาบทาม
จากท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นาย
แพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน ให้ไปร่วมทีมในตำแหน่ง
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและกิจกรรม
พิเศษ

พอครบวาระการบริหารที่มหาวิทยาลัย ก็กลับ
มาที่คณะฯ แต่ก็ยังคงทำงานด้านการบริหารอยู่
เป็นรองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษาและกำกับ

ดูแลโรงเรียนทันตแพทยศาสตรนานาชาติ ในวาระท่านคณบดีพาสันศิริ ส่วนวาระท่านคณบดีวรานันท์ ได้รับมอบหมายเป็นรองคณบดีฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา จนถึงวาระคณบดีศิริชัย ได้รับมอบหมายหน้าที่เป็นรองคณบดี ต่อมาได้รับการสรรหาให้เป็นคณบดีในวาระนี้ครับ

ถ้าถามว่าตอนเรียนเคยคิดไหมว่าวันหนึ่งจะได้มาเป็นคณบดี อาจจะบอกว่ คงไม่ได้นึกถึงนะครับ เพราะว่าตอนเรียนก็เป็นนักศึกษาคนหนึ่งที่กำลังเรียนทั้งสนุกไปกับกิจกรรมต่าง ๆ พอจบก็ไปทำงานเป็นทันตแพทย์ในแวดวงสาธารณสุข มีความคิดที่อยากเห็นวิชาชีพทันตแพทย์เราพัฒนา ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด ๆ ก็ตาม พอได้มีโอกาสกลับมารับราชการเป็นอาจารย์ ได้รับมอบหมายหน้าที่สำคัญต่าง ๆ จากอาจารย์ผู้ใหญ่ ได้เห็นแบบอย่างที่ดี ในการทุ่มเทในการทำงาน เป็นการบ่มเพาะให้เราพร้อมที่จะทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้ดีที่สุด DO THE BEST เมื่อถึงเวลาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้นำองค์กรก็มีความพร้อมครับ

อาจารย์ไปเรียนต่อที่ไหนบ้างครับ และได้ทำงานทางทันตกรรมเยอะไหม หรือว่าทำงานด้านบริหารมากกว่าครับ

หลังจากจบทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ผมได้ไปเรียนต่อเฉพาะทางปริญาโท สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ ที่มหิดล Implant training ที่ Branemark clinic, Gothenburg University หลังจากนั้นก็ไปศึกษาต่อในสาขา Maxillofacial Prosthetics ที่ Louisiana State University ประเทศสหรัฐอเมริกา และสอบได้รับอนุมัติบัตรสาขาทันตกรรมประดิษฐ์จากทันตแพทยสภา ตั้งแต่ทำงานรับราชการมีความสุขกับการสอนและรักษาผู้ป่วยครับ พอทำงานบริหารก็ไม่ได้ทิ้งในเรื่องของการรักษาผู้ป่วย เพียงแต่ว่าสัดส่วนของการรักษาผู้ป่วยก็อาจจะไม่ได้มากเหมือนกับช่วงที่ไม่ได้รับงานบริหารครับ แต่ยังคง practice ในสาขาที่เราเชี่ยวชาญอยู่ครับ เพราะผมยังมีงานสอนในสาขาที่เชี่ยวชาญอยู่

ทำไมถึงชอบทำงานด้านบริหารครับ

เป็นเนื้อแท้ของเราเองที่เราอยากจัดการหรืออยากเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี ทักษะการบริหารจัดการใช้ได้ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัวในชีวิตประจำวัน ยิ่งเรื่องงาน การตั้งเป้าหมายพัฒนาร่วมกันและมีทีมที่มีแนวคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน ยิ่งทำให้มีพลังครับ

อาจารย์มีแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงคณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดลอย่างไรบ้าง อยากเห็นทันตแพทย์ในอนาคตเป็นอย่างไร

ตามวิสัยทัศน์ของคณะทันตแพทยศาสตร์มหิดลคือ “คณะทันตแพทยศาสตร์ชั้นนำในระดับสากล” มียุทธศาสตร์ด้านการศึกษา วิจัย บริการ และสังคม นั่นคือ หลักสูตรทั้งปริญาตรีและหลังปริญาต้องทันสมัยอยู่ตลอดและต้องได้มาตรฐานสากล ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างผลงานวิจัยที่ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิด real world impact ยุกระดับ excellence center สู่อสากล เช่น Digital dentistry, Geriatric and special care dentistry เป็นต้น

สำหรับทันตแพทย์ในอนาคต อยากได้หมอที่ดี มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เป็นที่พึ่งของคนไข้ สังคม พร้อมด้วยทักษะที่พัฒนานตนเอง เรียนรู้ตลอดชีวิต (Life long learning) ที่สำคัญต้องมีส่วนร่วมใน

การพัฒนาวิชาชีพให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก ไม่ว่าจะอยู่ในภาคราชการหรือเอกชนครับ

คิดว่าทันตแพทย์ที่จบมหาวิทยาลัยมหิดลตอนนี้ประมาณกี่คนแล้วครับ และคิดว่าประสิทธิภาพการผลิตทันตแพทย์จากมหาวิทยาลัยมหิดลเป็นอย่างไรในช่วงนี้ ซึ่งมีการเปิดคณะทันตแพทย์มากมาย ทางมหาวิทยาลัยมหิดลจะมีความแตกต่างในด้านการผลิตทันตแพทย์ หรือทันตแพทย์เฉพาะทางอย่างไร

ผลิตจบมาแล้วประมาณสามพันกว่าคน เป็นหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตประมาณสามพันห้าร้อยคน และหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิตอีกสักหนึ่งร้อยสามสิบคน หลักสูตรของคณะได้รับการรับรองมาตรฐานสากลระดับอาเซียน (AUN-QA) มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยทั้งระดับปริญญาตรีและหลังปริญญาอย่างต่อเนื่อง มีการใช้เทคโนโลยีที่ up to date ช่วยเสริมการเรียนการสอน มีรายวิชาเลือกที่หลากหลาย สร้างโอกาสให้นักศึกษาพัฒนาศักยภาพเพิ่มเติมในส่วนที่ตนเองสนใจนอกเหนือจากพื้นฐานวิชาชีพที่เรียนอยู่แล้ว ส่วนใครที่มีศักยภาพเพียงพอก็สามารถสะสมหน่วยกิตเรียนข้ามศาสตร์เพื่อได้ปริญญาอีกใบได้ครับ เป็นการ empowering learner มีการ synergy กับภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เพิ่มโอกาสให้นักศึกษาได้ไปดูงานและแลกเปลี่ยนในต่างประเทศ นักศึกษาก็จะได้เรียนรู้ใน environment ต่าง ๆ เหล่านี้ครับ

ประเด็นการเพิ่มขึ้นของโรงเรียนทันตแพทย์ คงต้องมีการวิเคราะห์อย่างจริงจังในเรื่องอัตรากำลังของทันตแพทย์ในประเทศว่าควรต้องเป็นอย่างไร ที่จะทำให้ระบบทันตสาธารณสุขพัฒนาได้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน ส่วนประเด็นความแตกต่างในการผลิตทันตแพทย์และทันตแพทย์เฉพาะทาง

ของมหิดล ด้วยความพร้อมทั้งคณาจารย์และโรงพยาบาล
ทันตกรรมทั้งสองที่กับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คณะฯ ยังคง
ผลิตทันตแพทย์ที่ตอบโจทย์ของประเทศและสังคมโลก ทั้งระดับ
ปริญญาตรีและหลังปริญญา ครอบคลุมสาขาความเชี่ยวชาญ เพื่อ
สร้างทันตแพทย์ที่มีคุณภาพเข้าสู่ระบบทันตสาธารณสุขของ
ประเทศครับ

เล่าเรื่องครอบครัวให้ฟังหน่อยครับ เห็นว่าลูกชายเรียน

ทันตแพทย์ มีแรงบันดาลใจจากคุณพ่อคุณแม่หรือเปล่าครับ

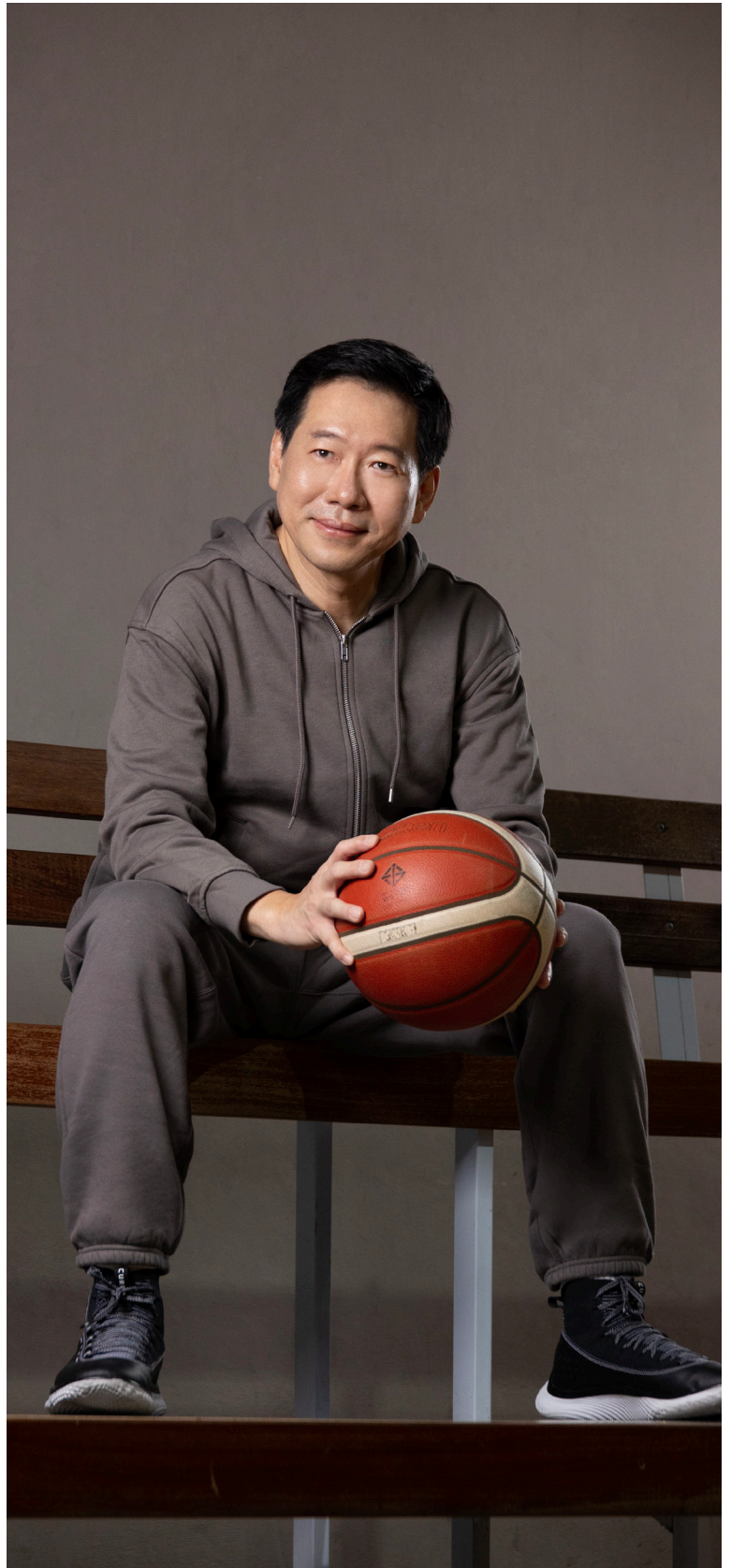
บอกเป็นครอบครัวทันตแพทย์ก็ได้เนาะครับ ลูกชายคงได้
แรงบันดาลใจจากการเห็นภาพการทำงานของทันตแพทย์ ผ่าน
การทำงานของพ่อแม่ ทั้งภาพการเป็นอาจารย์คณะทันตแพทย์
ทันตแพทย์ในภาคเอกชนของคุณแม่ เห็นความสุข ความรักใน
วิชาชีพของพ่อแม่ครับ ตอนเขากำลังตัดสินใจว่าจะเลือกวิชาชีพ
อะไรก็ให้อิสระเต็มที่ สุดท้ายเขาก็เลือกเป็นทันตแพทย์เองครับ

อาจารย์อยากให้ลูกเรียนเฉพาะทางด้านไหนครับ

ยังไม่กำหนดครับ เพราะเขาเพิ่งเริ่มขึ้นคลินิกยังไม่ครบ
ทุกสาขา ให้เขาได้เรียนรู้แต่ละศาสตร์ไปก่อน เขามี growth
mindset ที่ดี ทำให้เรียนรู้ที่จะทำในสิ่งที่ตัวเองชอบในอนาคต
ได้ครับ

**ทราบมาว่าอาจารย์ชอบเล่นบาสเกตบอล ทำไมถึงชอบครับ
กีฬาอย่างบาสเกตบอลสอนให้เราเรียนรู้อะไรบ้างครับ**

บาสเกตบอลเป็นกีฬาที่ชื่นชอบมาก เล่นมาตั้งแต่ประถมถึง
มัธยมจนเข้ามหาวิทยาลัยก็เล่นให้คณะฯ สมัยผม Idol คือ Dr.J
และ Kareem Abdul-Jabbar ปัจจุบันเป็น Stephen Curry
พอมีลูกก็เล่นกีฬาด้วยกัน ก็อยากฝึกให้เขาได้เล่นกีฬา หลักการ
คือต้องการให้เขาเล่นกีฬาเป็นทั้งประเภทเดี่ยวและกีฬา
ประเภททีม เช่น บาสเกตบอล เพราะกีฬาประเภททีมอย่าง
บาสเกตบอลจะสอนให้เรียนรู้การทำงานเป็น teamwork การ
รับผิดชอบต่อบทบาทที่ได้รับและรู้จักแบ่งปัน ที่สำคัญคือความ
มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ เวลาลงสนามจริง ไม่ว่าจะแพ้หรือ
ชนะ ความสุขใจคือ moment ของการที่ได้เล่นกับเพื่อน ๆ ครับ

“WHEN LESS BECOME MORE”

ทพ. พิเชฐ กิจสัมฤทธิ์โรจน์
IG: denteywai

DDS, Chulalongkorn University (2nd class honour)
Higher Grad. Dip. In Clin. Sc. (Prosthodontics), Chulalongkorn University
Certificate Continuing Education course in Implant Dentistry, Chulalongkorn University
Part time teacher at Chulalongkorn University

Owner of Chidlom Dental Clinic
(IG: chidlomdentalclinic)

สวัสดีครับ ผมหมอหอยทว.พิเชฐ กิจสัมฤทธิ์โรจน์
ดีใจที่ได้กลับมาแชร์เคสใน DLM magazine อีกครั้งนะครับ

คนไข้เคสนี้มาปรึกษาเรื่องเปลี่ยน composite veneer
ที่แปะบนฟันกระต่ายคู่หน้ามานาน มีการเปลี่ยนสี ไม่สวย
จากการซักประวัติพบว่า ฟันหน้า 2 ซี่นี้เคยประสบอุบัติเหตุจนฟันหัก
โดยซี่ขวาหักไปเยอะกว่าซี่ทางซ้าย หลังจากตรวจช่องปาก พบว่า

ฟันซี่ 11 มีเนื้อฟันเหลืออยู่ประมาณครึ่งซี่
ขณะที่ฟันซี่ 21 หักบิ่นไปเฉพาะส่วนปลายฟันเหลือเนื้อฟันอยู่มากกว่าโดยยังมีวัสดุ
composite veneer บูรณะอยู่ทั้ง 2 ซี่

คนไข้ต้องการทำให้น้อยที่สุด
แผนการรักษาจึงทำวีเนียร์เฉพาะฟัน 2 ซี่นี้เท่านั้น

ภาพถ่ายในช่องปากก่อนการรักษา

จากการวิเคราะห์รอยยิ้มของผู้ป่วย (Smile analysis) พบว่า

- รอยยิ้มของผู้ป่วยเห็นฟันหน้าบน 8 ซี่ และเป็น average smile line
- ส่วน dental midline นั้นตั้งตรงและขนานกับ facial midline แล้ว
- Occlusal plane ในฟันหน้าไม่เอียง
- ปลายฟันหน้าซี่ 21 ยาวกว่าซี่ 11 อยู่เล็กน้อย วางแผนการรักษาโดย
ทำปลายฟันหน้าใหม่ให้ยาวเท่ากันโดยใช้ซี่ 11 เป็นเกณฑ์

ซี่ 11 มีเนื้อฟันเหลืออยู่เพียงครึ่งซี่ จึงวางแผนทำเป็นครอบฟันขณะที่ซี่ 21 มีเนื้อฟันเหลืออยู่มากพอ จึงทำเป็นวีเนียร์โดยการฟอกสีฟันบนและฟันล่าง เพื่อปรับสีฟันให้ดูขาวสดใสนั่นก่อนเริ่มร้อยวีเนียร์

รอยยิ้มของผู้ป่วยก่อนการรักษาและการวิเคราะห์รอยยิ้ม

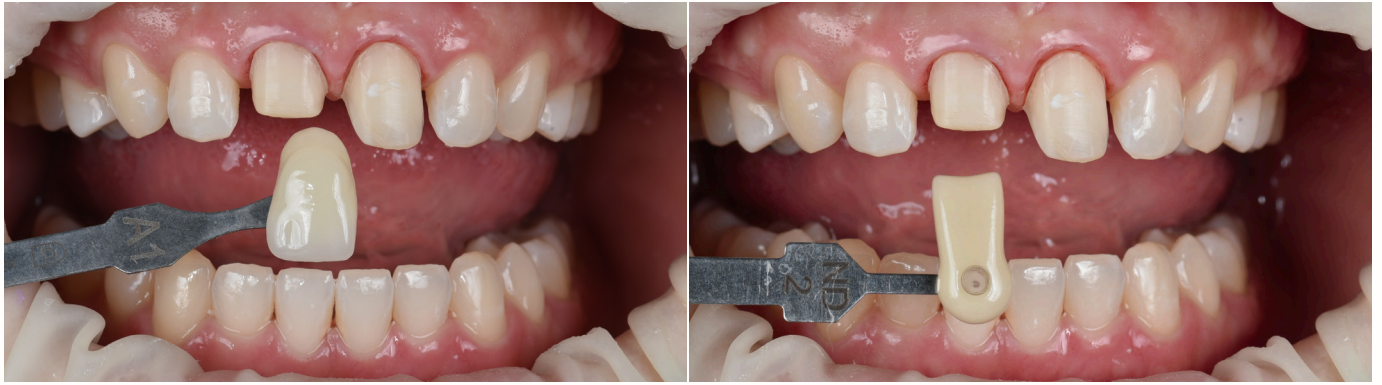
หลังจากแจ้งแผนการรักษากับคนไข้แล้ว
จึงเริ่มฟอกสีฟันคนไข้ หลังจากนั้นจึงนัดคนไข้มาอีกครั้งเพื่อเริ่มการรักษา
โดยพิมพ์ฟันเอาไว้ก่อนเริ่ม เพื่อใช้ทำวีเนียร์ชั่วคราวให้คนไข้ หลังจากกร้อ
composite veneer เดิมออกแล้ว จึงกรอแต่งผิวฟันให้เรียบ

เมื่อกรอผิวฟันเสร็จ จึงทำการพิมพ์ปากด้วยวัสดุ poly vinyl siloxane
แล้วจึงถ่ายรูปเทียบสีฟันเพื่อสื่อสารกับช่างทันตกรรม
โดยในเคสนี้เลือกสี final shade เป็น A1
ให้เหมือนซี่ฟันข้างเคียง โดยใช้วัสดุที่มีความใสต่ำ (Low Translucency, LT)
หลังจากนั้นจึงทำวีเนียร์ชั่วคราวให้กับคนไข้ด้วย bis-acryl resin

ภาพฟันหลังกร้อ composite veneer
และ teeth preparation

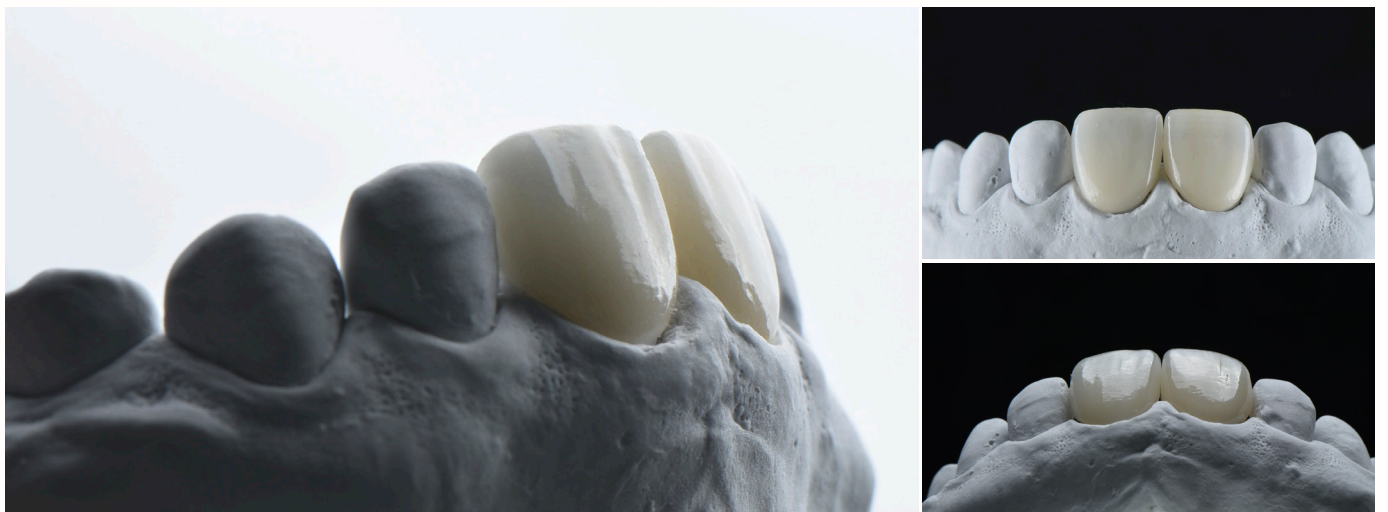

ภาพการเลือกสี stump shade และสี ingot โดยใบเคสนี้ final shade = A1, stump shade = ND2
(เลือกใช้วัสดุเป็น amber press : hass)

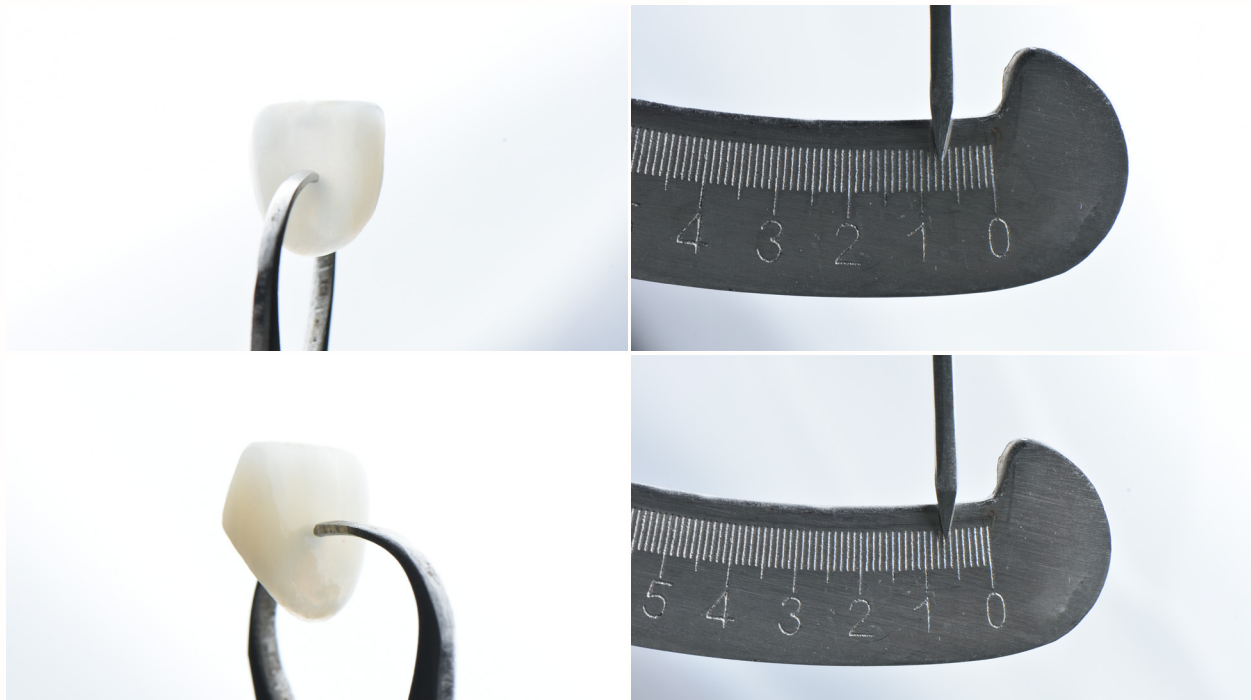

ภาพงาน temporization จากวัสดุ bis-acryl resin โดยใช้ putty index

ภาพแสดงชิ้นงาน amber press veneer (LTA1) บนโมเดลพร้อม try-in

เคสนี้เลือกใช้วัสดุเป็น amber press ซึ่งเป็น lithium disilicate glass ceramic ที่มีความแข็งแรง และมี fluorescence effect ซึ่งเหมาะกับงานบริเวณ esthetic zone หลังจากได้รับชิ้นงานมาแล้ว ทำการตรวจเช็คสี ความยาวและรูปร่าง แล้วจึงทำการ try-in ในช่องปาก และ cementation ด้วยเรซินซีเมนต์ Nexus 3 สี white (Kerr)

ภาพแสดงความหนาชิ้นงาน amber press veneer (LTA1) 0.7 mm ทั้งสองซี่

ภาพแสดง veneers try-in ในช่องปาก

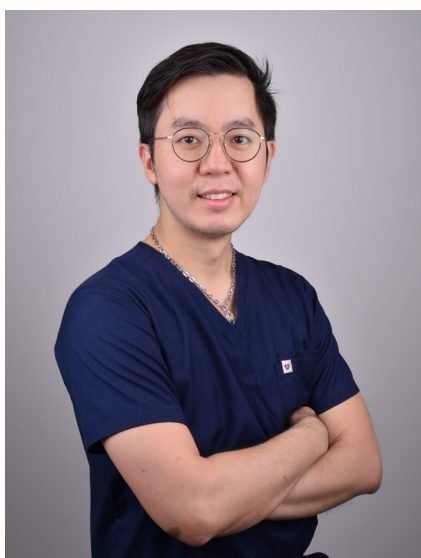
ภาพงานในช่องปาก immediately after cementation: ทำการยึดชิ้นงานด้วย resin cement Nexus 3 สี white (Kerr)

ภาพเปรียบเทียบฟันหน้าของผู้ป่วยก่อน และหลังการรักษา

ภาพเปรียบเทียบรอยยิ้มของผู้ป่วยก่อน และหลังการรักษา

หลังรักษา ผู้ป่วยมีความสุขกับรอยยิ้มใหม่มาก
การทำวีเนียร์แค่ 2 ซี่ ร่วมกับการฟอกสีฟัน ก็สามารถสร้างความแตกต่าง
เปลี่ยนรอยยิ้มจากเดิมที่ฟันเหลือง วัสดุเปลี่ยนสีเข้ม ทำให้ไม่มั่นใจ
ไปเป็นรอยยิ้มที่ดูขาว สดใสขึ้น เนียนตา กลมกลืนไปกับฟันธรรมชาติซึ่งข้างเคียง

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณทีมงาน In-House Dental Art Lab ทุกคนมา ณ โอกาสนี้
ที่ร่วมเป็นเบื้องหลังคอยสร้างสรรค์ผลงานดี ๆ ให้กับผู้ป่วยมาโดยตลอดครับ

nw. พิชุ กิจสัมฤทธิ์โรจน์
IG: denteywai

FULFILL YOUR SMILE

with implant and veneers

ทพญ. ปรานิศา โฮมอยู่ (แต่ง)

- IG : dr.pranisa_e
- Omakase Smile Dental clinic
- Master of Science in Restorative Dentistry, Chiang Mai University
- Doctor of Dental Surgery (2nd class honors), Mahidol University

สวัสดีค่ะ หมอแต่ง จากคลินิกโอมากาเสะ สโมสรคณะ ทันตวิทยาที่ได้มีโอกาสมาแชร์เคสให้กับทุกคนอีกครั้ง รอบนี้เป็นเคสที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นมาหน่อยค่ะ เป็นเคส smilemakeover ที่มีทั้งรากเทียมและวีเนียร์ ไปเริ่มกันเลยค่า

ภาพแสดงรอยยิ้มก่อนและหลังทำรากเทียมร่วมกับเซรามิกวีเนียร์

ผู้ป่วยชายอายุ 30 ปี เข้ามาปรึกษาเพราะไม่ชอบฟันและรอยยิ้มของตัวเองเลย แสบจะไม่ยอมยิ้มเปิดปากให้ดูเลยคะ เมื่อตรวจในช่องปากพบว่า มีฟันหน้าซี่ 11 หายไป ผู้ป่วยให้ประวัติว่าฟันซี่นี้หายไปนานแล้ว แต่ก่อนใส่ฟันปลอมแบบถอดได้มาตลอด แต่เพิ่งไปทำแบบติดแน่นมาไม่นาน น่าจะเรียกได้ว่าเป็น maryland bridge แต่เป็นการทำวีเนียร์แปะบนฟันทางด้านหน้าแทนและห้อยซี่ 11 ไว้คะ เลยจะเห็นวัสดุสีทึบและหนายื่นออกมาด้านหน้า จึงวางแผนท smile makeover โดยการทำการรากเทียมทดแทนซี่ 11 แทน และทำเซรามิกวีเนียร์อีก 15 ซี่

เนื่องจากฟันซี่ 11 หายไปนาน พบปัญหาใหญ่คือ กระดูกตรงบริเวณซี่ 11 หายไปเลย เหยื่อถูกยุบ ร่นขึ้นไปสูงเลยทีเดียว เคสนี้ได้มีการปรึกษาและทำร่วมกับคุณหมอตัว (ทพ. วรพล เป็รื่องประยูร) ซึ่งเป็นผู้ที่จะฝังรากเทียมให้คะ เราเริ่มต้นจากการตัดสะพานฟันออกและฝังรากเทียมซี่ 11 ก่อน ในขั้นตอนฝังรากเทียม ทำเป็นแบบ 2 stage ต้องปลูกระดูกกัน ยกใหญ่เลยทีเดียวและทางคนไข้เองก็สู้มาก โดยมีการปลูกระดูกทิ้งไว้ 6 เดือนก่อนจึงทำการฝังรากเทียม จนเมื่อมาถึงขั้นตอนการทำวีเนียร์ หลังวีเนียร์เก่าที่แปะฟันซี่ 12 และ 21 ไว้ พบว่าเนื้อฟันถูกกรอไปเยอะพอสมควรแต่ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ทำวีเนียร์ได้

แสดงภาพภายในช่องปากก่อนเริ่มทำการรักษา

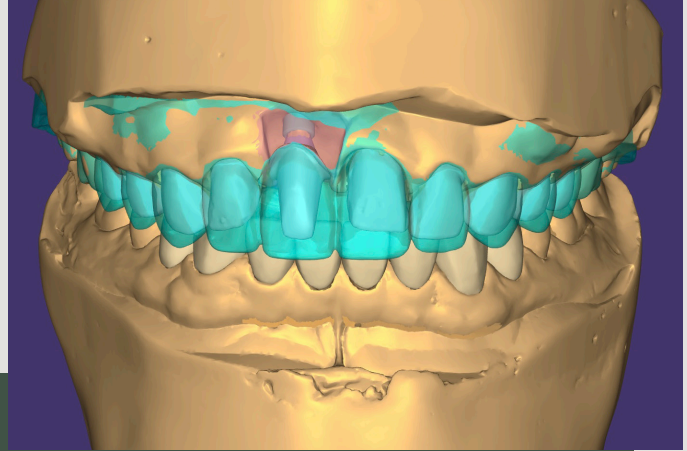
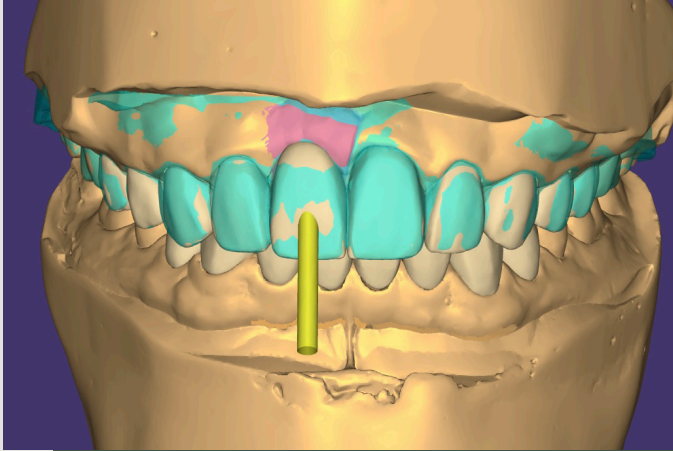

แสดงภาพฟิล์มก่อนเริ่มการรักษา

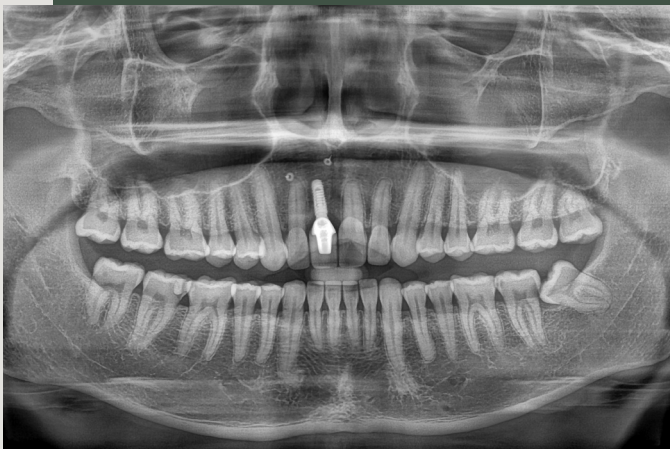

ภาพเมื่อตัดซี่สะพานฟันออกและฝังรากเทียม ใส่ครอบรากเทียมชั่วคราว

ในการ design เริ่มจากระดับเหงือก เนื่องจากฟันหายไปนานมาก จำเป็นจะต้องใช้เหงือกที่ระดับเดิม แต่โชคดีที่เวลาอึด คนไข้ค่อนข้าง low smile line ต้องมีการแต่งส่วนเหงือกให้ได้ scallop และพยายามปิดช่องระหว่างฟันให้ได้มากที่สุด จึงใช้ครอบซี่ 11 และ วีเนียร์ซี่ 21 ที่ต้องกรอ margin ลงไปได้เหงือกและใช้วีเนียร์ช่วยดันให้ได้รูปร่างของเหงือกที่สวยงามที่สุดค่ะ

ในส่วนซีรากเทียม ใช้เป็น zirconia coping abutment เพื่อปิดสีโลหะด้านใน และส่วนครอบบนรากเทียมและวีเนียร์เป็น Emax LTBL4 ทำเทคนิค cutback and layering ร่วมกับการ stain ปลายฟันใสค่ะ ผู้ป่วยอยากได้ฟันที่ยาวขึ้น ขาวขึ้น และเห็นซี่ฟันชัด ๆ จบงานได้สวยออกมาเป็นที่พอใจ ทำให้คนไข้กลับมาเยี่ยมได้ และกว้างมากขึ้นกว่าเดิมเยอะเลยคะ

(ภาพทั้งหมดได้รับความยินยอมจากผู้ป่วยแล้ว)
สุดท้ายขอขอบคุณทีมงานของแสบอินเฝ้าส์มากนะคะ เชื่อใจได้เลย งานฝีมือจริง ๆ ค่ะ

RESTORING 8 MILES, REBUILDING CONFIDENCE

ทพญ. อากาศ วรหาญ (หมอแน้ม)

IG : drapakorn

- Doctor of Dental Surgery, Khon Kaen University
- Graduate Diploma in Clinical Science Program in Dentistry (Operative dentistry) , Mahidol University

สวยหรือไม่อยู่ที่ใครเป็นคนมอง รอยยิ้มของคนเราไม่มีสูตรสำเร็จที่ใครสักคนจะนิยามให้ตายตัว เพราะแต่ละรอยยิ้มต่างสะท้อนเรื่องราว ชีวิต และบุคลิกภาพที่ไม่ซ้ำกันกันธรรมชาติความงามจึงไม่ใช่เพียงการทำให้สีฟันขาว หรือทำให้ฟันเรียงสวยเหมือนกันทุกคน หากแต่เป็นการออกแบบอย่างรอบคอบเพื่อให้ “ความสวย” อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและกลมกลืนกับตัวตนของแต่ละคนอย่างแท้จริง ในวันนี้จึงอยากมาแชร์ตัวอย่างเคสที่ทำให้คนไข้ได้รอยยิ้มใหม่ มีความมั่นใจมากขึ้น จะเป็นอย่างไรตามไปดูกัน

ภาพก่อนการรักษา

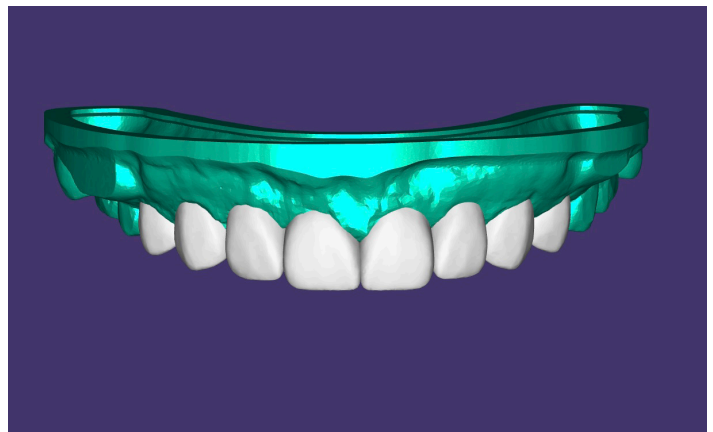
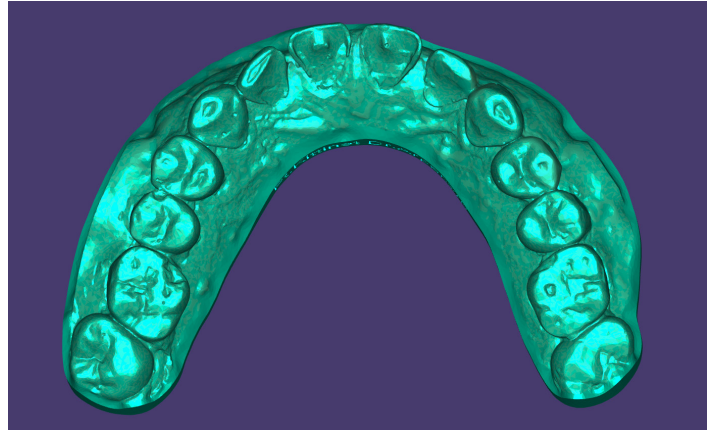
เคสผู้ป่วยชาย อายุ 45 ปี มาพบทันตแพทย์เนื่องจาก ปัญหาฟันสึกและสั้น ไม่มั่นใจในการยิ้ม อยากยิ้มแล้วเห็นฟันมากขึ้น อยากให้สีฟันขาวขึ้น ซึ่งคนไข้ได้รับการจัดฟันปรับตำแหน่ง มาก่อนหน้าเพื่อพร้อมสำหรับการบูรณะ เมื่อตรวจแล้วพบว่า คนไข้ยิ้มเห็นฟันค่อนข้างน้อย ไม่เห็นในส่วน pink esthetic zone ในช่องปากพบฟันหน้าบนสึกทั้ง attrition เห็น space ระหว่างฟันบนฟันล่าง และยังมี erosion ด้าน palatal จนมี dentin exposure บริเวณซี่ 12-22 ในส่วนขนาดของฟันล่างมี ขนาดฟันปกติ ไม่ได้มีปลายฟันที่สึกกร่อนเหมือนกับฟันหน้าบน

TREATMENT PLAN

เคสนี้ได้วางแผนให้การรักษาคือ ceramic crown บริเวณฟันหน้าบน 4 ซี่ (12-22) ร่วมกับการทำ ceramic veneer ในบริเวณซี่อื่น ๆ ทั้งหมด 16 ซี่ บนและล่าง เพื่อปรับสีฟันให้ ขาวขึ้น เพิ่มความยาวปลายฟันหน้าบนให้รับกับ smile line และ ปรับสัดส่วนฟันให้เหมาะสม

ขั้นตอนการรักษาจะเริ่มจากการถ่ายรูป พิมพ์ปาก ทำ smile design และ diagnostic wax up เพื่อนำมาใช้ ประกอบการอธิบายแผนการรักษาให้แก่ผู้ป่วย ซึ่งหมอให้ความสำคัญกับการทำ diagnostic wax up ค่อนข้างมาก เพราะจะ ช่วยให้ผู้ป่วยเข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนมากขึ้น

ในเคสนี้กำหนด midline และ smile line ใน design ให้เหมาะสม จากนั้นทำการ mock up ให้คนไข้ โดยใช้ protemp 4 สี A1 ให้เห็นระดับความขาวของฟันและระดับปลาย ฟัน ทำการปรับแก้ไขให้คนไข้ภายใต้ข้อจำกัดที่มี จากนั้นค่อยเริ่ม ทำการกรอฟัน ทำตัวชั่วคราว และพิมพ์ปากอีกครั้ง ก่อนส่งต่อ ข้อมูลให้กับช่างทันตกรรมเพื่อสื่อสารให้ช่างสามารถทำงานได้ ง่ายขึ้น

ภาพแสดง digital design ผ่านโปรแกรม exocad

ภาพรอยยิ้มหลังจาก mock up ก่อนการแก้ไข

MATERIAL

ภาพแสดง waxing pattern

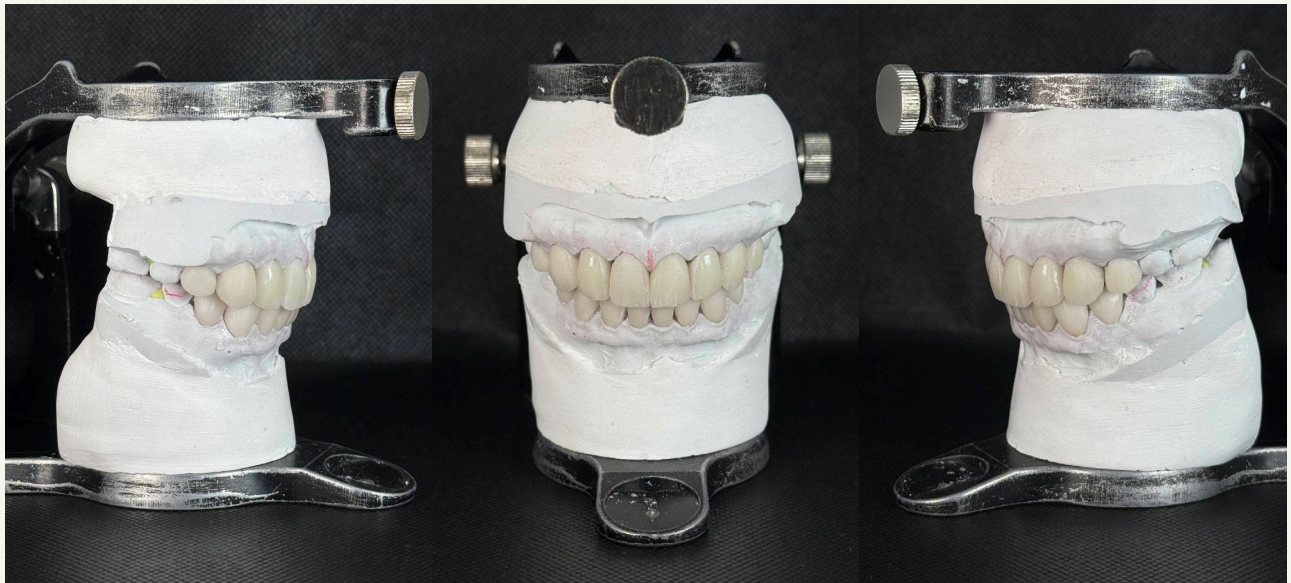
ภาพ contour ก่อนทำการ glazing

วัสดุที่ใช้คือ E.max press HT โดย design เป็น monolithic with labial layering

- Ceramic crown 12, 11, 21, 22 (A1)
- Ceramic veneer (1M1)

กรณีที่ทำการครอบฟันร่วมกับการทำวีเนียร์มักจะเกิดปัญหาเรื่องสีไม่เหมือน ซึ่งในเคสนี้ไม่มีปัญหามากเนื่องจากทำการครอบฟัน 4 ซี่ แต่ต้องลดเฉดสีลงเพื่อไม่ให้ต่างจากฟันหน้าล่างมากเกินไป ในเคสนี้ได้มีการเลือกใช้ resin cement เป็น Panavia V5 สี universal (A2)

การทำงาน veneer ให้สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ ต้องมีการสื่อสารระหว่างทันตแพทย์และช่างทันตกรรมในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การ mounting, waxing ไปจนถึงขั้นตอนการ press เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่สวยงามและมีคุณภาพ ดังนั้นการเลือกแล็บที่สามารถทำงานได้ละเอียดตามคำแนะนำของทันตแพทย์ผู้ให้การรักษาจะช่วยให้อัตราผลสำเร็จของการรักษาออกมาดีนั่นเอง

ภาพ contour ก่อนทำการ glazing

รูปแสดงภาพก่อนการรักษา

รูปแสดงภาพหลังการรักษา 2 สัปดาห์

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ DLM magazine ที่ให้โอกาสหมอได้มาแชร์ประสบการณ์ และขอบคุณ In-House Dental Art ที่สร้างสรรค์ผลงาน ทำให้หมอมีกงานที่ดีมีคุณภาพส่งต่อถึงคนไข้เสมอมา หวังว่า จะได้รับผลงานที่มีคุณภาพต่อ ๆ ไปนะคะ

RECLAIMING YOUR CONFIDENT SMILE : WHEN PREVIOUS CERAMIC VENEERS DON'T QUITE FIT

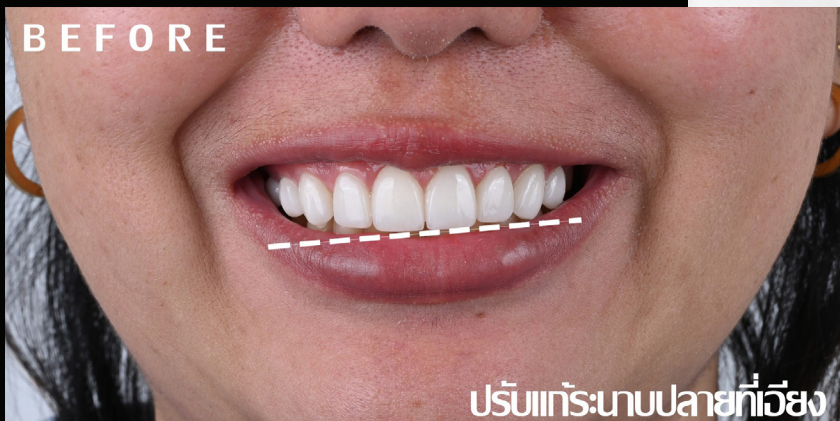
นพ. กตัญญู หลิมไชยกุล (เช็ค)

- Master of science in Restorative dentistry, Chiang Mai university
- Doctor of Dental Surgery, Srinakarinwitot University
- Lecturer in operative dentistry, Srinakarinwitot University

ภาพรอยยิ้มก่อนการรักษา

BEFORE

ปรับแก้ระนาบปลายที่เอียง

สวัสดีครับ วันนี้ได้มีโอกาสมาแชร์ เคส smile makeover ที่ต้องนับเป็นการ re-makeover อีกครั้ง เพื่อให้ได้รอยยิ้มที่ตรงใจ และ สร้างความมั่นใจแก่คนไข้อีกครั้งหนึ่งครับ บางครั้งการออกแบบรอยยิ้มและการสร้างรอยยิ้มใหม่ก็เปรียบเสมือนการเดินทางครั้งหนึ่ง เพื่อสร้างความมั่นใจของเราขึ้นมา แต่บางครั้งเราอาจจะเลือกทางผิด ส่งผลให้เราไม่มั่นใจในรอยยิ้ม นั้นไปได้ แต่อย่างไรก็ตาม เราสามารถแก้ไขสิ่ง เหล่านั้นได้ครับ ลองมาดูในเคสนี้กันได้เลยว่ามีประเด็นอะไรบ้างที่น่าสนใจและการเดินทางครั้ง ใหม่นี้ จะมีผลลัพธ์เป็นอย่างไร

เคสนี้เป็นเคสที่คนไข้พึ่งทำเซรามิก วีเนียร์มาประมาณ 6 เดือน แต่หลังทำเสร็จ รอยยิ้ม ใหม่ไม่ตรงกับความต้องการ และส่งผลให้คนไข้ไม่ กล้ายิ้มไปเลย ในเคสแบบนี้ อย่างแรกเลย ต้อง ทำความเข้าใจในสิ่งที่คนไข้กังวลหรือส่งผลกระทบต่อ คนไข้ให้ได้ก่อน เพราะฉะนั้นต้องมีการพูดคุย และ หาประเด็นของเคสเหล่านี้ให้ครบทุกแง่มุม ให้ได้ โดยในเคสนี้จุดที่คนไข้กังวลมาก มี 3 ประเด็น หลักครับ

- ทรงฟันที่ดูแข็ง
- วีเนียร์ดูทึบ
- วีเนียร์เดิมที่หลุดไป

จากประเด็นที่คนไข้เล่ามา ถ้าเราลอง วิเคราะห์ดูจากวีเนียร์เดิมของคนไข้ สิ่งที่เราจะเจอ และพาเราไปหาผลลัพธ์ที่คนไข้ต้องการก็มีเพิ่มเติม มาอีกหลายประเด็นเลยครับ มุมการออกแบบของ ผมในเคสนี้เลยต้องตั้งเป้าหมายไว้ว่า จะต้อง ออกแบบรอยยิ้มใหม่นี้ให้เป็นธรรมชาติ ต้องรับกับ ใบหน้า และสร้างรอยยิ้มที่มั่นใจกลับมาให้คนไข้ได้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เหล่านี้ เรามาดูการวิเคราะห์ เคสกันต่อเลยครับ

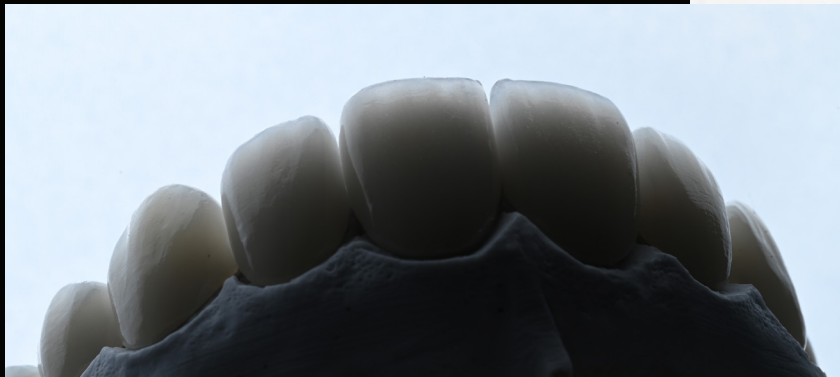
เปลี่ยนทรงฟันที่ดูแข็ง หยาบ และ ดูอวบ
แก้ความทึบ+วีเนียร์เดิมที่หลุดไป

นอกจากเรื่องทรงฟันเดิมของคนไข้ที่ดูแข็ง ดูแน่นจากปลายฟันที่มีความตัดตรงมาก ยังมีเรื่องความใสปลายฟันที่หายไป บวกรวมกับความหนาของวีเนียร์เดิมที่มีความหนาและอูมมากเกินไปในบางซี่ แนวระนาบปลายฟันที่เอียงและเทลาดลงไปทางขวาของคนไข้และไม่รับกับริมฝีปากล่างก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้รอยยิ้มของคนไข้ไม่รับกับใบหน้า จากข้อมูลที่ได้ ผมจึงได้สร้างดีไซน์ใหม่ ที่ปรับความยาวฟันให้รับกับริมฝีปากล่าง ลดความหนา เปลี่ยนทรงฟันให้ดูมน เปิด embrasure ปลายฟันให้ตัวฟันมีมิติ และสร้างรอยยิ้มที่ดูเป็นธรรมชาติให้รับกับกรอบปากของคนไข้

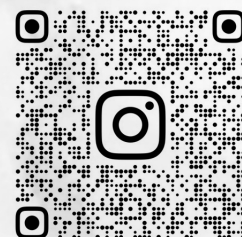
ในเคสนี้การรีโอวีเนียร์เดิมได้ใช้เลเซอร์เข้ามาช่วยทำการละลายซีเมนต์ที่ทำการยึดวีเนียร์ ช่วยให้เซฟในเรื่องเวลาและแรงที่จะต้องกรัดตัดไปเยอะมากครับ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในด้านเทคโนโลยีที่สามารถเข้ามาช่วยการทำงานให้สะดวกมากขึ้น หลังจากรีโอและปรับการกรอแต่งให้เหมาะสม ซึ่งแน่นอนว่าถ้าเราอยากรู้ภาพรอยยิ้มใหม่นี้ตรงใจคนไข้แค่ไหน สิ่งหนึ่งที่ข้ามไปไม่ได้เลยคือการทำตัวชั่วคราว เพื่อลองทดสอบรอยยิ้มใหม่นี้ให้กับคนไข้และสามารถส่งต่อข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ให้กับแล็บเพื่อทำการสร้างชิ้นงานต่อไปได้

ตัวชิ้นงานครั้งนี้ผมเลือกใช้ เป็น Amber press HT with micro-layering technique เพื่อสร้างมิติ ปลายฟันให้มีความใสและสร้างรายละเอียดตามความต้องการของคนไข้ โดยสีในเคสนี้เนื่องจากคนไข้อยากได้โทนสีที่เป็นธรรมชาติมาก ๆ ในเคสนี้ เลยกำหนดสีชิ้นงาน ไว้ที่ 2L1.5 ของ vita 3D shade guide ครับ

และนี่คือผลลัพธ์สุดท้ายหลังจากการ
เปลี่ยนรอยยิ้มในครั้งนี้ครับ ซึ่งนอกจากสร้างรอย
ยิ้มใหม่ที่ตรงใจคนไข้ขึ้นมาได้แล้ว ยังได้เหงือกที่มี
สุขภาพดีมากขึ้นด้วยครับ

และอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้มีความสุขในการ
สร้างรอยยิ้มใหม่ให้กับคนไข้ อาจจะเป็นแค่
ประโยคหนึ่งของคนไข้ เช่น ในเคสนี้ที่มาบอกกับ
เราว่า “ขอบคุณนะค่ะ ที่ทำให้กลับมายิ้มได้” และ
สุดท้ายนี้ขอบคุณ ทาง DLM magazine ที่ให้
โอกาสมาแชร์เคส และ งานแล็บสวย ๆ จาก ทาง
In-House dental art ด้วยนะครับ

@DRKATANYOO

Your Smile, Transformed: A Look at Successful Veneer Cases

ดร. ยุวัฒน์ มณีโชติ (หมอบอ)

IG: Dr.yuwat_maneechot

Doctor of Dental Surgery Degree (DDS), Chulalongkorn University
Higher Graduate Diploma in Clinical Sciences Degree field of study
Prosthodontics, Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University

iDentist dental clinic
Maharaj Nakhon Si Thammarat Hospital

สวัสดีผู้อ่านนิตยสาร DLM ทุกท่านครับผมหมอบอล ทว. ยุวัฒน์ มณีโชติ วันนี้ผมจะมาแชร์ประสบการณ์การทำเคส ceramic veneers ให้กับคุณหมอบอกทุกท่านครับ เคสนี้เข้ามารับการรักษาด้วยเหตุผลฟันหน้าบนคูกกลางสีกสัน ผิวหน้าฟันจริงระและปลายฟันสีออกยากให้อึดสวยขึ้นกว่านี้และดูเป็นธรรมชาติ

ภาพถ่ายนอกช่องปากก่อนการรักษา

ภาพถ่ายในช่องปากก่อนการรักษา

พบว่าสิ่งที่ควรแก้ไขให้สวยขึ้นได้แก่

- ปลายฟันหน้า #11, 21 สีก บิ่น
- ระดับ Incisal edge ไม่ขนานกับริมฝีปากล่าง
- สีฟันเหลือง ผิวฟันขรุขระ

จากการวิเคราะห์รอยยิ้ม (Smile analysis) พบว่า

- รอยยิ้มของคนไข้เห็นฟันหน้าบน 8 ซี่ คือ 14-24 โดยรวมรอยยิ้มมองเห็นฟันอยู่ในระดับปกติ (Average smile line)
- Dental midline อยู่ตรงและขนานกึ่งกลางใบหน้า
- ฟันหน้า 4 ซี่สั้นไปเล็กน้อย ต้องเพิ่มความยาวเพื่อให้ฟันมีส่วนที่สวยงาม และ follow ไปตาม lower lip line

จากการพูดคุย คนไข้ต้องการให้ฟันออกมาดูเป็นธรรมชาติ ดูอ่อนโยนขึ้น อยากเพิ่มความยาวขึ้นเล็กน้อย และปรับสีฟันให้สว่างขึ้นแต่ยังดูเป็นธรรมชาติ ซึ่งคนไข้ต้องการสีประมาณ 2M1 Vita 3D Master

เริ่มทำ smile design และ diagnostic wax up จากนั้นทำ putty index เพื่อนำมาทำ mock up และ preparation guide

ใน visit ถัดมา ทำการ mock up try-in โดยใช้ bis-acryl resin ฉีดเข้าไปใน putty index ที่เตรียมไว้ ใส่เข้าไปบนฟันเดิมของผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเห็นรูปร่างฟันและรอยยิ้มที่เปลี่ยนไปจากเดิมได้ทันที หลังจากได้ลอง mock up ในปากให้ดูจนเป็นที่พอใจทั้งหมดและคนไข้แล้ว จึงเริ่มทำการกรอผิวฟันทำวีเนียร์ โดยทำการกรอผ่าน mock up ไปเลย เพื่อให้ผู้ป่วยสูญเสียฟันน้อยที่สุด

รอยยิ้มของผู้ป่วยก่อนการรักษาและการวิเคราะห์รอยยิ้ม

เมื่อกรอผิวฟันเสร็จจึงทำการพิมพ์ปากด้วยวัสดุ polyvinyl siloxane แล้วจึงถ่ายรูปเทียบสีฟันเพื่อสื่อสารกับช่าง ทันตกรรม โดยในเคสนี้เลือกสีเป็น HTW4 โดยใช้วัสดุที่มีความใสสูง (High translucency, HT) หลังจากนั้นจึงใช้ putty index อันเดิม มาทำ temporization ให้กับคนไข้ด้วย bis-acryl resin

ภาพถ่ายที่ใช้สื่อสารกับช่างทันตกรรม

งานวีเนียร์เคสนี้เลือกการขึ้นรูปด้วยการ press โดยการ print wax ออกมา เซรามิกที่เลือกเป็น HASS amber press ซึ่งเป็น lithium disilicate glass ceramic ที่มีความแข็งแรง และใช้การ monolithic & stain เคสนี้สีฟัน stump shade ND2-ND3 และ final shade 2M1

ภาพชิ้นงาน Amber press veneer (HTW4) uu Model

ภาพแสดง veneer try-in ในช่องปาก

หลังจากได้รับชิ้นงานและตรวจสอบความยาวกับรูปร่างฟันเรียบร้อยแล้ว จึงทำการนัดคนไข้มา try-in veneer เคสนี้เลือกใช้ resin cement NX3 third generation สี white ทำให้สีสุดท้ายมีความสวยงาม เป็นที่พึงพอใจทั้งหมดและคนไข้เป็นอย่างมาก

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณทีมงานช่างแล็บทันตกรรม In-house Dental Art เป็นอย่างมากที่ผลิตงานสวย ๆ มีคุณภาพสูง และขอขอบคุณ DLM Magazine ที่ให้เกียรติหมอบริเวณได้มาแชร์ประสบการณ์การทำงานวิเนียร์ด้วยครับ

Underbite Alert

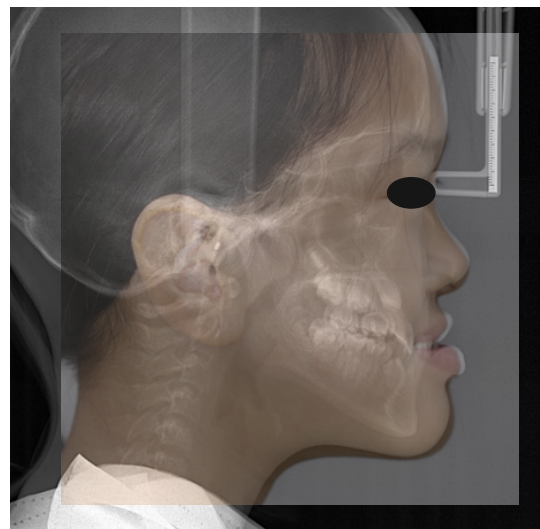
: Why Waiting is Not an Option for Growing Jaws

Chaypat Simsuchin

Department of Orthodontic and Orthopedic Craniofacial Growth Modification, Faculty of Dentistry, Nation University, Chiang Mai 50210, Thailand
E-mail: chaypat_sim@nation.ac.th

Department of Orthodontic and Orthopedic Craniofacial Growth Modification
เมื่อ early treatment ช่วยในการจัดการกับปัญหา class III malocclusion ก่อนบานปลาย

จากใบหน้าด้านข้างเด็กอายุ 9 ปี เห็นปัญหาคางยื่น ใบหน้าส่วนกลางยุบ สิ่งที่ต้องพิจารณาต่อคือการถ่ายภาพ lateral cephalometric radiograph ซึ่ง การประเมินด้วย cephalometric analysis ช่วยวางแผน Interceptive treatment ได้แม่นยำ ซึ่งถึงประเด็นสำคัญในความไม่สมดุลของขากรรไกร

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเข้าแก้ไข คือหัวใจในการปรับรูปและความสัมพันธ์ของขากรรไกรก่อนที่จะเริ่มเพี้ยนไปมากกว่านี้

ลองนึกภาพเด็กผู้ชายกับรอยยิ้มแบบ “Underbite” ที่ชัดเจน เคส Class III malocclusion ที่หลายคนคิดว่า “รอจัดฟันตอนโตก็ได้” แต่ความจริงแล้ว early Intervention คือ game changer! ที่จะช่วยรักษาได้อย่างตรงจุด

ตามงานวิจัยล่าสุดใน American Journal of Orthodontics (2024) แนวทาง preventive & interceptive treatment ไม่เพียงแก้ปัญหาโครงสร้างขากรรไกร (Jaw discrepancy) ได้ในระยะเจริญเติบโต แต่ยังลดความซับซ้อนของการรักษาในระยะ comprehensive phase ได้ถึง 40%

ในยุคที่เทคโนโลยี digital Imaging และ 3D analysis ทำให้เราตรวจจับ growth pattern ได้แม่นยำกว่าเดิม การเฝ้ารอและติดตามเปลี่ยนแปลงจึงไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุดอีกแล้ว เพราะหากเลยเวลานี้ไป “ช่วงทองแห่งการเจริญเติบโต” จะไม่กลับมาอีก

Class III malocclusion: ไม่ใช่แค่ “ฟันล่างยื่น”

รูปภาพรังสี lateral cephalometric ของ Class III malocclusion ที่ mandibular prognathism และมีปัญหา maxillary deficiency ในวัยสิ้นสุดการเจริญเติบโต เป็นอุทาหรณ์สอนให้เราไม่ดูตาย

ปัญหา mandibular prognathism หรือ maxillary deficiency ? ด้วย ต้องแยกให้ออกก่อนวางแผน !

การวินิจฉัยที่เหมาะสม

Class III malocclusion เป็นปัญหาที่ซับซ้อนกว่าที่คิด แต่ละเคสมีสาเหตุแตกต่างกัน ทำให้แผนการรักษาต้องปรับเปลี่ยนตามลักษณะเฉพาะของผู้ป่วย

Skeletal component analysis

- Mandibular excess: ขากรรไกรล่างเติบโตเกินปกติ (ANB angle ติดลบ)
- Maxillary deficiency: ขากรรไกรบนเติบโตน้อยกว่าปกติ (SNA angle น้อย)
- Combination pattern: ทั้งสองสาเหตุรวมกัน

Dental Component

- Anterior crossbite จากฟันหน้าล่างเอียงไปด้านหน้า
- Posterior crossbite ที่อาจเกิดควบคู่

Functional shift: การสับฟันผิดธรรมชาติจนขากรรไกรปรับตัวและเกิด Adaptive Growth Pattern

Clinical insight: “การใช้เครื่องมือเช่น facemask (protraction facemask) ในเด็ก 6-8 ปี สามารถกระตุ้นการเติบโตของขากรรไกรบน (maxillary advancement) ได้ผลกว่า 80% หากจับช่วง growth spurt” - AAO 2025

Early treatment toolkit: อวูรเต็คสู่ Class III

“Facemask: ใช้แรงดึงตรงกลางใบหน้า (Midfacial protraction) กระตุ้นการเติบโตของขากรรไกรบน”

เครื่องมือ	กลไกการทำงาน	ช่วงอายุเหมาะสม	Force Vector
Chin cup	ยับยั้งการเติบโตขากรรไกรล่าง	4-8 ปี	400-600g
Facemask	ดึงขากรรไกรบนไปด้านหน้า	6-10 ปี	300-500g/side
Expander + facemask	ขยาย maxillary arch ก่อนดึง	7-12 ปี	Variable
Reverse twin block	แก้ไข functional shift	8-12 ปี	Passive

Evidence-based protocol

งานวิจัย Randomized Controlled Trial ใน European Journal of Orthodontics (2025) พบว่า การใช้ rapid maxillary expander ร่วมกับ facemask ได้ผลดีกว่าใช้ facemask เพียงอย่างเดียวถึง 1.7 เท่า เนื่องจาก

- การขยาย maxillary suture ช่วยเพิ่มการตอบสนองต่อ protraction force
- ลดความต้านทานของ circummaxillary sutures
- เพิ่มประสิทธิภาพการกระตุ้น midfacial growth

Timing is everything: จังหวะเวลามีความสำคัญ

“Golden period ของ early treatment: 6-10 ปี เมื่อกระดูกยังตอบสนองต่อแรงกระตุ้นได้ดี”

ช่วงวัยสำคัญและกลยุทธ์การรักษา

ช่วง 6-8 ปี: Detection phase

- จุดเริ่มต้นสำคัญ! ตรวจพบ dental crossbite หรือ mandibular shift
- ใช้ simple appliances เช่น tongue blade exercise หรือ removable plates
- ประเมิน growth potential ด้วย hand-wrist radiograph

ช่วง 8-10 ปี: Intervention phase

- เวลาทองสำหรับ maxillary protraction
- Peak effectiveness ของ facemask therapy
- ติดตามด้วย serial cephalometrics ทุก 6 เดือน

ช่วง 10+ ปี: Transition phase

- เข้าสู่ comprehensive phase
- ใช้ fixed appliances สำหรับ dental compensation
- วางแผน orthognathic surgery หากจำเป็น

การประเมิน Growth timing

การใช้ cervical vertebral maturation method (CVM) ร่วมกับ traditional hand-wrist analysis ให้ความแม่นยำในการตัดสินใจเวลาเริ่มรักษาสูงถึง 95%

“อย่าปล่อยให้ class III กลายเป็น severe skeletal problem! แม้แต่การแก้ไข anterior crossbite ง่าย ๆ ในฟันน้ำนม ก็ป้องกัน functional shift ได้”

Case Success Story: จาก Underbite สู่อายัมสมที่วัย

รูป before และ after เด็กหญิง 8.5 ปี หลังใช้ facemask 12 เดือน

“ผลลัพธ์หลัง 1 ปี: maxilla ขยับมาด้านหน้า 3mm, overjet กลับมาเป็นบวก!”

Case Details

Patient profile:

- เด็กหญิง อายุ 8 ปี 5 เดือน
- Chief complaint: ฟันหน้าล่างสบคร่อมฟันบน พุดไม่ชัด
- Clinical findings: Anterior crossbite, Negative overjet -1mm
- เคยได้รับการใส่ removable plate with anterior screw เพื่อหวังผลแก้ไข anterior crossbite มาแล้วแต่ไม่สำเร็จ

Treatment protocol

1. Phase I (Month 1-3): Rapid maxillary expansion
2. Phase II (Month 4-15): Facemask therapy (14 hours/day)
3. Phase III (Month 16-24): Retention with modified hawley

Cephalometric Changes:

- SNA: $76^\circ \rightarrow 81^\circ (+5^\circ)$
- ANB: $-4.42^\circ \rightarrow +2.8^\circ (+7.22^\circ)$
- Maxillary advancement: 3 mm
- Improved facial profile และ lip competency

Underbite Alert

: Why Waiting is Not an Option for Growing Jaws

Clinical Pearls

ความสำเร็จของเคสนี้มาจาก:

- การวินิจฉัยแม่นยำด้วย CBCT analysis
- การร่วมมือดีของผู้ปกครองและเด็ก
- การติดตาม growth pattern อย่างต่อเนื่อง

Professional tip: “ติดตาม growth pattern ทุก 6 เดือนด้วย lateral ceph! หากพบแนวโน้ม relapse ให้ใช้ hawley retainer แบบ reverse pull”

การจัดการ patient compliance และครอบครัว

กลยุทธ์เพิ่มความร่วมมือ

สำหรับเด็ก:

- ใช้ gamification ในการสวมใส่เครื่องมือ
- สร้าง reward system สำหรับการปฏิบัติตามคำแนะนำ
- อธิบายด้วย visual aids ที่เข้าใจง่าย

สำหรับผู้ปกครอง:

- จัดทำ treatment timeline ที่ชัดเจน
- อธิบายผลประโยชน์ระยะยาวของ early treatment
- ให้ข้อมูล cost-benefit analysis เปรียบเทียบกับการรักษาล่าช้า

การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

การใช้ digital communication tools เช่น mobile app สำหรับติดตามความก้าวหน้า photo documentation และ virtual consultation ช่วยเพิ่ม patient engagement อย่างมีนัยสำคัญ

โปรโตคอลการติดตาม Long-term

Retention strategy

Phase I retention (อายุ 10-12 ปี):

- Modified hawley retainer with reverse pull
- Night-time wear เป็นเวลา 2-3 ปี
- ติดตาม stability ทุก 6 เดือน

Comprehensive phase (อายุ 12-14 ปี):

- Fixed appliance สำหรับ fine-tuning
- จัดการ eruption pattern ของฟันแท้
- Final detailing และ finishing

Adult Maintenance:

- Long-term follow-up ทุก 1-2 ปี
- ประเมิน TMJ function
- วิเคราะห์ Facial aging pattern

บทส่งท้าย: ปันรอยยิ้มเด็กได้ด้วยมือคุณหมอ

“การมีส่วนร่วมของทันตแพทย์ทั่วไป คือกุญแจสู่ความสำเร็จของ early treatment”

ในฐานะทันตแพทย์ เราเป็นแนวหน้าในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก ทุกคนมีบทบาทสำคัญในการสำรวจและตรวจหาปัญหา malocclusion ตั้งแต่เนิ่น ๆ การส่งต่อในเวลาที่เหมาะสมไม่เพียงช่วยให้การรักษามีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังลดภาระทางการเงินและแก้ไขผลกระทบทางจิตใจของเด็กและครอบครัวได้

Key takeaways สำหรับ daily practice

- ตรวจ occlusion ทุกครั้งที่ได้มาตรวจฟัน
- ใช้ simple screening tools เช่น visual assessment และ functional analysis
- สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเรื่องความสำคัญของ early detection
- พัฒนา referral network กับทันตแพทย์ที่ทำงานทันตกรรมจัดฟันเด็ก

Final message: “อย่ามองข้าม malocclusion ในฟันน้ำนม! การส่งต่อเด็กที่มี crossbite ไปพบทันตแพทย์ที่ทำงานทันตกรรมจัดฟันเด็ก อาจเปลี่ยนชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว เพราะ early treatment ไม่ใช่แค่จัดฟัน แต่คือการวางรากฐานโครงหน้าและป้องกันปัญหาใหญ่ที่จะตามมาในอนาคต”

การพัฒนาต่อยอด

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี AI-assisted diagnosis และ 3D treatment planning เราจะเห็นการปฏิวัติในด้าน early orthodontic treatment ในอนาคตอันใกล้ การเตรียมความพร้อมและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการให้บริการที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วยเด็ก

“5 Steps Early Treatment Protocol”

1. Detect → Screen ด้วย Visual & Functional Assessment
2. Analyze → Cephalometric & Growth Analysis
3. Plan → Select Appropriate Appliance & Timing
4. Treat → Execute Treatment with Regular Monitoring
5. Maintain → Long-term Retention & Follow-up

“การลงทุนใน early treatment ได้คืนทั้งเวลา ต้นทุน และผลลัพธ์การรักษา เมื่อเทียบกับการรอให้เด็กโตแล้วค่อยรักษา การแทรกแซงที่เหมาะสม ลดความจำเป็นในการผ่าตัดได้ถึง 70%”

References

1. Xu S, Liu Y, Hou Y, Li Y, Ge X, Wang L, Zhao L, Ma W. Maxillofacial growth changes after maxillary protraction therapy in children with class III malocclusion: a dual control group retrospective study. BMC Oral Health. 2024;24(1):7. doi: 10.1186/s12903-023-03790-6.
2. Choi SH, Shi KK, Cha JY, Park YC, Lee KJ. Nonsurgical miniscrew-assisted rapid maxillary expansion results in acceptable stability in young adults. Angle Orthodontist. 2016;86(5):713-720.
3. Kapetanović A, Oosterkamp BC, Lamberts AA, Schols JG. Orthodontic radiology: development of a clinical practice guideline. Radiology and Oncology. 2021;55(1):44-51.
4. Masucci C, Franchi L, Defraia E, Mucedero M, Cozza P, Baccetti T. Stability of rapid maxillary expansion and facemask therapy: a long-term controlled study. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics. 2011;140(4):493-500.
5. Foersch M, Jacobs C, Wriedt S, Hechtner M, Wehrbein H. Effectiveness of maxillary protraction using facemask with or without expansion: a systematic review and meta-analysis. Clinical Oral Investigations. 2015;19(6):1181-1192.
6. Cordasco G, Matarese G, Rustico L, Fastuca S, Caprioglio A, Lindauer SJ, Nucera R. Efficacy of orthopedic treatment with protraction facemask on skeletal Class III malocclusion: a systematic review and meta-analysis. Orthodontics & Craniofacial Research. 2014;17(3):133-143.
7. Woon SC, Thiruvengkatchari B. Early orthodontic treatment for Class III malocclusion: A systematic review and meta-analysis. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics. 2017;151(1):28-52.
8. Ngan P, Yiu C, Hu A, Hägg U, Wei SH, Gunel E. Cephalometric and occlusal changes following maxillary expansion and protraction. European Journal of Orthodontics. 1998;20(3):237-254.
9. De Clerck H, Nguyen T, de Paula LK, Cevidanes L. Three-dimensional assessment of mandibular and glenoid fossa changes after bone-anchored Class III intermaxillary traction. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics. 2012;142(1):25-31.
10. Franchi L, Baccetti T, McNamara JA Jr. Postpubertal assessment of treatment timing for maxillary expansion and protraction therapy followed by fixed appliances. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics. 2004;126(5):555-568.
11. Nguyen T, Cevidanes L, Franchi L, Ruellas AC, Jackson T. Three-dimensional mandibular regional superimposition in growing patients. American Journal of Orthodontics and Dentofacial Orthopedics. 2018;153(5):747-754.
12. American Association of Orthodontists. Clinical Practice Guidelines for Orthodontics. 2025 Edition. Revised Treatment Protocols for Class III Malocclusion in Growing Patients.
13. Cevidanes LH, Baccetti T, Franchi L, McNamara JA Jr, De Clerck H. Comparison of two protocols for maxillary protraction: bone anchors versus face mask with rapid maxillary expansion. Angle Orthodontist. 2010;80(5):799-806.
14. European Orthodontic Society. Expert consensus on early orthodontic treatment of class III malocclusion. International Journal of Oral Science. 2025;17(1):357. doi: 10.1038/s41368-025-00357-9.

อายุความ

คำว่า “อายุความ” เป็นคำศัพท์ที่ใช้ในทางกฎหมาย หลายคนคงเคยได้ยินและพอเข้าใจว่าหมายถึงอะไร แต่ถ้าจะให้เข้าใจลึก ลงไปในรายละเอียด คิดว่าหลายคนอาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจนัก วันนี้ผู้เขียนจึงอยากเอาเรื่องนี้มาทำความเข้าใจให้ท่านผู้อ่านได้ทราบ คำว่า “อายุความ” (prescription หรือ limitation) หมายถึง ระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ใช้สิทธิในการฟ้องร้อง หรือสิทธิร้องทุกข์ ถ้าหากว่าไม่ได้ดำเนินการตามกฎหมายในช่วงระยะเวลาดังกล่าว จะเสียสิทธิในการฟ้องร้องไป เรียกว่า “ขาดอายุความ” ไม่สามารถนำขึ้นมาฟ้องเป็นคดีได้ เช่น ผู้ต้องหาคบขี้ขี้รถยนต์โดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิตแล้วหลบหนีไปจนคดีหมดอายุความ ก็จะไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้ต้องหานั้นได้ แม้ว่าผู้ต้องหานั้นจะกระทำความผิดขี้รถยนต์โดยประมาท ไม่ใช่เหตุสุดวิสัยก็ตาม การขาดอายุความจึงเป็นเรื่องของการเสียสิทธิในการร้องคดีตามกฎหมายเท่านั้น ไม่ใช่การตัดสินความว่าผิดหรือไม่

โดย นว. ประดิษฐ์ อัครเอกจิตต์

นอกจากนี้อายุความต่าง ๆ ยังขึ้นอยู่กับบริบทของกฎหมายว่ามีบัญญัติไว้อย่างไร จึงต้องพิจารณาว่าคดีความนั้นมีการฟ้องร้องกันตามกฎหมายฉบับใด ต้องอ้างอิงการนับอายุความตามกฎหมายฉบับนั้น ไม่ว่าจะเป็น ป. อาญา ป. แพ่งฯ พรบ.วิธีพิจารณาผู้บริโภครบ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พรบ.วิชาชีพ ล้วนแล้วแต่มีบทบัญญัติในเรื่องอายุความแตกต่างกันทั้งสิ้น ทั้งในเรื่องวิธีการนับอายุความ เงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น ลองมาดูกันว่ากฎหมายแต่ละฉบับว่าไว้อย่างไร

ฉบับแรก อายุความตามประมวลกฎหมายอาญา และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การนับอายุความตาม ป.อาญา มีการกำหนดไว้ตามมาตรา ๙๕ โดยจะนับจากวันที่มีการกระทำความผิด และกำหนดอายุความตามบทกำหนดโทษในแต่ละมาตรา ถ้าหากมิได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมายังศาลภายในกำหนดนับตั้งแต่วันกระทำความผิด ถือเป็นอันขาดอายุความ เป็นบทบัญญัติที่ชัดเจน ไม่ได้มีเงื่อนไขอะไรมากนัก แบ่งออกเป็น

๑. ยี่สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุก ตลอดชีวิต หรือจำคุกยี่สิบปี
๒. สิบห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าเจ็ดปี แต่ยังไม่ถึงยี่สิบปี
๓. สิบปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งปีถึงเจ็ดปี
๔. ห้าปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกกว่าหนึ่งเดือน ถึงหนึ่งปี
๕. หนึ่งปี สำหรับความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งเดือนลงมา หรือต้องระวางโทษอย่างอื่น

จะเห็นว่าในคดีที่มีโทษหนัก อายุความจะยาวนานถึงยี่สิบปี ดังนั้นการฟ้องร้องจึงต้องพิจารณาว่าผู้กระทำความผิด กระทำความผิดตามมาตราใด แล้วจึงนำบทบัญญัติโทษในมาตรานั้นมาพิจารณาว่าคดีอยู่ในอายุความหรือไม่ เพราะตามบทบัญญัติใน ป.วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไป เมื่อคดีขาดอายุความ และถ้าพิจารณาตาม มาตรา ๕๑ ในกฎหมายเดียวกัน จะแบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะ คือ

วรรคหนึ่งถ้าไม่มีผู้ใดฟ้องทางอาญา สิทธิของผู้เสียหายที่จะฟ้องแพ่งเนื่องจากความผิดนั้น หรืออายุความการฟ้องแพ่งนั้นจะยึดตามอายุความ ตามประมวลกฎหมายอาญา

วรรคสองถ้ามีการฟ้องอาญาแล้ว อายุความทางแพ่งจะสะดุดหยุดลงยังไม่นับอายุความ ตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

วรรคสามถ้ามีการฟ้องอาญาและศาลมีคำพิพากษาลงโทษเด็ดขาดแล้ว อายุความทางแพ่งจะเริ่มนับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๒ คือ สิบปี

วรรคสี่ถ้ามีการฟ้องแล้วมีการยกฟ้องก่อนฟ้องแพ่งอายุความจะยึดตามอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ปกติแล้วคดีอาญาจะแบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ ความผิดต่อแผ่นดิน และความผิดต่อส่วนตัว คดีใดก็ตามที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว ป.อาญา จะมีบทบัญญัติไว้ในหมวดนั้น ๆ ว่าเป็นความผิดอันยอมความได้ คดีเหล่านี้จะมีเงื่อนไขอายุความตามมาตรา ๙๖ ที่ว่า ในกรณีความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายในสามเดือนนับแต่วันที่อยู่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด เป็นอันขาดอายุความ นั่นคือในกรณีความผิดที่ยอมความได้ ไม่ว่าอายุความอาญาจะยาวนานเท่าไรก็ตาม ให้ลดเหลือสามเดือนทั้งสิ้น นอกจากนี้ใน ป. วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ ยังให้อำนาจศาลในการพิจารณาเรื่องอายุความได้เองโดยไม่ต้องมีการร้องขอจากคู่กรณี

อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่ง

เนื่องจากคดีความทางแพ่ง เป็นคดีที่ไม่มีโทษทางอาญา เป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้ชดเชยค่าเสียหาย สิ้นไหมทดแทน สิทธิการเรียกคืนกรรมสิทธิ เรียกคืนทรัพย์สิน สิทธิเกี่ยวกับสัญญา เป็นต้น จะมีรายละเอียดในเรื่องอายุความแตกต่างกันออกไปค่อนข้างหลากหลาย ตาม ป.แพ่งฯ ลักษณะ ๖ หมวด ๑ อายุความ โดยในมาตรา ๑๙๓/๑๒ อายุความให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป ถ้าเป็นสิทธิเรียกร้องให้งดเว้นกระทำการอย่างใด ให้เริ่มนับแต่เวลาแรกที่ฝ่าฝืนกระทำการ การนับอายุความจึงเริ่มนับตั้งแต่วันที่ก่อให้เกิดสิทธิในการเรียกร้องนั่นเอง และยังมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเหตุที่ทำให้อายุความสะดุด ยังไม่นับต่อจนกว่าเหตุจะเปลี่ยนแปลงหรือสิ้นสุด เช่น การรับสภาพหนี้ การขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย การตั้งอนุญาโตตุลาการ หรือมีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่สามารถดำเนินการฟ้องร้องได้ และเนื่องจากว่าอายุความตาม ป.แพ่งฯ ที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ กำหนดอายุความ มีรายละเอียดในการพิจารณาค่อนข้างมาก ขึ้นอยู่กับว่าเป็นเรื่องใด และแต่ละเรื่องยังมีรายละเอียดปลีกย่อยลงไปอีก คงนำรายละเอียดมาเล่าในที่นี้ได้ไม่หมด แต่จากมาตรา ๑๙๓/๓๐ อายุความนั้น ถ้าประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นมิได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้มีกำหนดสิบปี แสดงให้เห็นว่า ถ้าไม่มีกำหนดใด ๆ ให้ถืออายุความสิบปีเป็นหลัก อีกทั้งใน ป.แพ่งฯ มีความแตกต่างจาก ป.อาญา โดยมีการกำหนดไว้ในมาตรา ๑๙๓/๒๙ เมื่อไม่ได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นเหตุยกฟ้องไม่ได้ ดังนั้นถ้าผู้ถูกฟ้องไม่ยกเรื่องอายุความขึ้นต่อสู้ว่าคดีหมดอายุความ หรือหลงเข้าต่อสู้โดยไม่อ้างถึงอายุความ ถือได้ว่าเป็นการสละสิทธิในการต่อสู้เรื่องอายุความ ศาลจะยกเรื่องอายุความขึ้นมาเองไม่ได้ ไม่เหมือนในคดีอาญาที่ศาลยกขึ้นมาพิจารณาเองได้

อายุความตาม พรบ.วิชาชีพทันตกรรม

มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดตาม พรบ.วิชาชีพทันตกรรม อยู่ไม่กี่ประเด็น ได้แก่ การห้ามประกอบวิชาชีพทันตกรรม โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๒๘ รวมไปถึงผู้ที่ถูกพักใบอนุญาต การประกอบวิชาชีพทันตกรรมตามมาตรา ๔๔ ที่มีโทษตามมาตรา ๕๐ จำคุกไม่เกินสามปี ปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๒๙ และ ๓๐ การแอบอ้างเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ รวมไปถึงการแอบอ้างเป็นผู้เชี่ยวชาญ (ใครที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพแต่ไม่ได้รับวุฒิบัตรหรืออนุบัตรจากทันตแพทยสภา ควรระวังมาตรา ๓๐ นี้เอาไว้ นะครับ อย่าไปแสดงตนเป็นผู้เชี่ยวชาญจะเข้าข่ายมาตรานี้ทันทีถึงแม้ว่าจะเป็นทันตแพทย์จริงก็ตาม) มีโทษตามมาตรา ๕๑ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ รวมไปถึง มาตรา ๓๒ วรรคสาม มาตรา ๔๗ วรรคสอง มาตรา ๓๙ โดยที่มาตราเหล่านี้ ไม่มีการระบุเรื่องอายุความไว้ใน พรบ.วิชาชีพทันตกรรม ในความเห็นของผู้เขียน ความผิดเหล่านี้ ไม่ได้มีการพิจารณาโดยคณะกรรมการทันตแพทยสภา แต่จะเป็นการพิจารณาของศาลอาญาดังนั้นตามความเห็นของผู้เขียน อายุความในมาตราเหล่านี้จึงน่าจะใช้อายุความตามประมวลกฎหมายอาญา

การกระทำผิด พรบ.วิชาชีพทันตกรรม อีกประเด็นหนึ่งคือการทำความผิดซ้ำๆ ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรมที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕ มีการกำหนดอายุความไว้คือ ผู้เสียหายจากการประกอบวิชาชีพทันตกรรมจะสามารถกล่าวหาผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม (ถ้าเป็นผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้เสียหายจะถือว่า เป็นการกล่าวโทษ) ได้ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้กระทำความผิด (รู้ตัวรู้เหตุ) แต่ไม่เกินสามปี นับแต่วันที่มีการประพฤติผิดจรรยาบรรณนั้น จะเห็นได้ว่าอายุความใน พรบ.วิชาชีพทันตกรรม ค่อนข้างสั้นมาก และไม่มียกข้อยกเว้นให้อายุความสะดุดอย่างเช่นที่ปรากฏใน ป.แพ่งฯ ทำให้คดีจรรยาบรรณหมดอายุความได้ค่อนข้างง่าย การนับอายุความในคดีจรรยาบรรณจึงต้องนับอายุความอย่างระมัดระวัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และไม่ให้มีการนำเอาเรื่องอายุความมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง การหมดอายุความควรเกิดจากความเพิกเฉยของผู้ร้องที่ทราบแล้วแต่ไม่ดำเนินการใด ๆ ไม่ควรหมดอายุความจากตัวผู้ถูกกล่าวหาใช้วิธีเลื่อนระยะเวลาหรือเจรจาผิดผ่อนไปเรื่อย ๆ เพื่อให้หมดอายุความ เพราะจะไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียหาย

เมื่อไม่นานมานี้ มีการเผยแพร่คำตัดสินคดีจากศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งทันตแพทยสภาที่ตัดสินว่ากล่าวตักเตือนทันตแพทย์ท่านหนึ่งด้วยเหตุผลว่าคดีหมดอายุความไปแล้ว ผู้เขียนได้มีโอกาสอ่านรายละเอียดของคำพิพากษา และพอจะทราบเรื่องมาบ้าง เห็นว่าคดีนี้น่าสนใจและเป็นตัวอย่างที่ดีของเรื่องอายุความ มีหลายแง่มุมที่ต้องพิจารณา คดีนี้เกิดจากการกล่าวโทษจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือ สคบ. (ไม่ใช่การกล่าวหาจากผู้เสียหาย) และเป็นการกล่าวโทษภายหลังที่คดีหมดอายุความแล้วตามที่ระบุในคำพิพากษา (เป็นการหมดอายุความในคดีจรรยาบรรณ แต่ยังไม่หมดอายุความในคดีผู้บริโภค ทาง สคบ. จึงน่าจะเป็นเหตุให้เข้าใจผิดและนำมาฟ้องคดีต่อทันตแพทยสภา) การดำเนินการที่สภาควรจะทำในขณะนั้นคือ แจ้ง สคบ. ให้ทราบว่า การกระทำดังกล่าว สคบ. ต้องเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วยตนเองในฐานะผู้กล่าวโทษ เพราะไม่สามารถฟ้องกล่าวหาแทนผู้เสียหายได้ (พรบ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค มาตรา ๑๙ คณะกรรมการผู้บริโภคจะมีอำนาจฟ้องและดำเนินการแทนผู้บริโภคได้เฉพาะคดีผู้บริโภคซึ่งเป็นคดีแพ่งเท่านั้น ตามมาตรา ๓ ไม่มีอำนาจฟ้องแทนในคดีจรรยาบรรณ) ความจริงแล้ว สคบ. ควรจะต้องทำเป็นหนังสือขอความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมายังสภา เพื่อให้สภาจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญในคดีผู้บริโภค ไม่ใช่ส่งเรื่องกล่าวโทษมายังสภา นี่จึงเป็นการกลัดกระดุมเม็ดแรกที่ผิด เมื่อ สคบ. ร้องกล่าวโทษตามมาตรา ๓๔ เป็นคดีจรรยาบรรณ (แม้ว่าผู้เสียหายจะยังไม่ได้ร้องกล่าวหาตามก็ตาม) สภาจะปฏิเสธไม่ได้ เพราะในมาตรา ๓๔ ถึงแม้จะระบุเรื่องอายุความแต่ไม่มีการระบุว่า อำนาจในการพิจารณาเรื่องอายุความเป็นของผู้ใด และการถอนคำร้องก็ไม่ได้มีผลให้ระงับการดำเนินการ จะปฏิเสธได้เฉพาะกรณีที่ไม่ใช่คดีจรรยาบรรณเท่านั้น เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ สภาต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ ส่งเรื่องให้ อนุกรรมการจรรยาบรรณ ดำเนินการสืบสวน (ถ้ามีการบอกกล่าวไปยัง สคบ. ก็จะทำให้ไม่เกิดการผิดพลาดในคดีอื่น ๆ ภายหลัง) เมื่ออนุกรรมการจรรยาบรรณมีหนังสือเรียกให้ผู้ถูกร้องเข้าให้การ ผู้ถูกร้องย่อมมีสิทธิยกประเด็นอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ได้

ตั้งแต่ตอนให้การครั้งแรก แต่เมื่อไม่ได้ยกอายุความขึ้นว่ากล่าวเพื่อให้
บันทึกอยู่ในคำให้การ กลับไปหลงต่อสู้ในประเด็นอื่น จึงเป็นการลัด
กระดุมเม็ดที่สอง อนุกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสืบสวนตาม
หน้าที่และทำรายงานเสนอความเห็นเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการ
ทันตแพทยสภา เพื่อให้มีมติตามมาตรา ๓๗ จึงไม่มีเรื่องอายุความอยู่
ในรายงาน ขั้นตอนนี้ล้วนเป็นไปตาม พรบ.วิชาชีพทันตกรรม
อนุกรรมการจรรยาบรรณทำหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานที่เป็นผู้เตรียมคดี
เท่านั้นไม่มีอำนาจตัดสินใจ ไม่มีข้อกำหนดให้ต้องยกอายุความขึ้น
พิจารณา แต่ถ้าเป็นในคดีอาญามีอัยการเป็นผู้พิจารณาสั่งฟ้องหรือ
สั่งไม่ฟ้องในชั้นแรกก่อน อีกทั้งศาลยังต้องพิจารณาก่อนว่าจะรับฟ้อง
หรือไม่ ย่อมพิจารณาเรื่องอายุความได้ ทั้งในชั้นอัยการและชั้นศาลมี
การกลั่นกรองโดยผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อ พรบ.
วิชาชีพทันตกรรม ไม่มีการกำหนดขั้นตอนเหล่านี้เอาไว้ ก็ต้องดำเนินการ
ตามมาตรา ๓๗ ใน พรบ.วิชาชีพทันตกรรม ทำการพิจารณาคดีว่า
มีมูลหรือไม่ (เทียบได้กับการที่ศาลจะพิจารณาว่ารับฟ้องหรือไม่) คณะ
กรรมการทันตแพทยสภาที่ทำหน้าที่พิจารณาในขณะนั้น จะเป็นผู้มี
อำนาจตามข้อบังคับฯ การสืบสวน สอบสวนฯ ข้อ ๓๕ ประกอบ ป.วิธี
พิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ สามารถยกเรื่องอายุความขึ้นว่า
กล่าวได้เอง แม้จะไม่มีกรรณการรายงานเรื่องอายุความไว้ก็ตาม เมื่อไม่ได้
พิจารณาประเด็นดังกล่าว แต่มีการลงมติตามมาตรา ๓๗ (๒) ส่งเรื่อง
ให้อนุกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนแทนการยกคำร้องเพราะ
หมดอายุความ จึงเป็นการลัดกระดุมเม็ดที่สาม และเป็นไปตามที่มี
การระบุไว้ในคำพิพากษาว่า สภาไม่อาจรับข้อกล่าวโทษไว้พิจารณา
ได้ (เพราะเมื่อคดีหมดอายุความ สภาต้องยกคำร้องเท่านั้น ไม่อาจรับ
เรื่องไว้สอบสวนต่อ) ผู้ถูกร้องจึงมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะนำมติการ
พิจารณาในครั้งนั้นร้องต่อศาลปกครองได้ แต่ต้องกระทำภายในอายุ
ความตาม พรบ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ตั้งแต่ได้ทราบมติ (ศาล
จึงเพิกถอนมติในขั้นตอนนี้ไม่ได้เพราะน่าจะหมดอายุความไปนานแล้ว
แต่สามารถวินิจฉัยได้ว่า เป็นมติที่มีข้อขัดแย้งกฎหมาย) เมื่อผู้ถูกร้องไม่
ได้ดำเนินการร้องเพิกถอนมติ แต่เข้าสู่ชั้นสอบสวน อีกทั้งยังไม่
ยกเรื่องอายุความขึ้นสู้อีก จึงเป็นการลัดกระดุมเม็ดที่สี่ นำไปสู่
การลัดกระดุมที่ผิดเม็ดที่ห้า หก เจ็ด การดำเนินการทางคดีมีความ
ผิดพลาดมาตลอดตั้งแต่ต้นหลายขั้นตอน การดำเนินการที่เหลือจึงผิด
พลาดไปทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการพิจารณาเรื่องอายุความมีโอกาสยก
ขึ้นมาพิจารณาได้หลายครั้งหลายหน แต่ก็ไม่มีใครเลยที่จะนำประเด็น
นี้ขึ้นมาพิจารณา ไม่ว่าจะเป็นผู้ถูกร้องเองหรือคณะกรรมการผู้มีหน้าที่
ตัดสินคดี อนุกรรมการต่าง ๆ มีการปล่อยให้การดำเนินการผ่านไป
เรื่อย ๆ ยิ่งผ่านไปนานเท่าใด โอกาสที่จะนำประเด็นเรื่องอายุความขึ้น
พิจารณาก็จะน้อยลงไปเรื่อย ๆ เพราะทุกคนที่มีส่วนร่วมในคดีย่อม
เข้าใจผิดว่าคดีไม่หมดอายุความ เนื่องจากผ่านการพิจารณามาแล้ว
หลายขั้นตอน และไม่มีการเอ่ยถึงเรื่องอายุความไม่ว่าจากฝ่ายใดเลย
ปล่อยให้ไปจนถึงชั้นการตัดสินคดี เป็นการดำเนินการที่มีข้อผิดพลาด
มาตั้งแต่ต้นน้ำจนปลายน้ำ กว่าจะมารู้เรื่องอายุความก็ผ่านขั้นตอน

การตัดสินคดีไปแล้ว และตาม พรบ.วิชาชีพทันตกรรม มาตรา ๔๒
วรรคท้าย การวินิจฉัยชี้ขาดและให้ถือเป็นที่สุด จึงไม่สามารถย้อนกลับ
ไปแก้ไขคำสั่งที่ให้ตกเตือนได้ การเพิกถอนคำสั่งฉบับนั้นกระทำได้
เพียงวิธีเดียว คือ การร้องต่อศาลปกครองเท่านั้น และเมื่อพิจารณา
จากคำพิพากษาจะเห็นได้ว่า ศาลพิพากษาเพิกถอนเฉพาะคำสั่งที่
ลงโทษว่ากล่าวตักเตือนเพียงฉบับเดียวเท่านั้น โดยให้มีผลย้อนหลังไป
ตั้งแต่วันที่ออกคำสั่ง แต่ไม่ได้เพิกถอนคำสั่งอื่น ๆ ก่อนหน้าคำสั่งฉบับ
นี้ (กระทำไม่ได้เนื่องจากว่า คำสั่งส่วนใหญ่หมดอายุความไปแล้ว ไม่ได้
อยู่ในอำนาจศาล) ศาลจึงไม่พิจารณาประเด็นอื่น ๆ อีก ถ้ามีการ
ยกอายุความขึ้นพิจารณาตั้งแต่แรก คดีนี้น่าจะจบได้ในเวลาไม่เกินหก
เดือน ไม่ได้ยืดเยื้อมานานหลายปีเช่นนี้ ทั้งนี้ผู้เขียนอยากจะขอให้
ผู้อ่านทุกท่านใช้วิจารณญาณในการอ่านเรื่องนี้ให้รอบคอบเพราะ
ทั้งหมดเป็นเพียงการวิเคราะห์ตามความรู้ความสามารถของผู้เขียน
จึงอาจมีข้อผิดพลาดได้ ถึงแม้ว่าผู้เขียนจะได้พยายามระมัดระวัง
และหาข้อมูลกฎหมายยืนยันเนื้อหาในบทความแล้วก็ตาม แต่ถ้าหากผู้ใด
พบว่ามีความผิดพลาดสามารถท้วงติงได้ ผู้เขียนน้อมรับฟัง
ด้วยความยินดี

ตามความเห็นผู้เขียน ถ้าพิจารณาให้ถี่จะพบว่า แต่ละฝ่าย
ต่างก็มีส่วนร่วมทำให้เกิดข้อผิดพลาดทั้งสิ้น จึงไม่อยากให้โทษว่าเป็น
ความผิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่อยากให้คดีนี้เป็นคดีศึกษาที่จะนำมา
วางกรอบในการทำงานของทันตแพทยสภาให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง
ตามตัวบทกฎหมาย เพราะเมื่อเกิดปัญหา ความเครียดจะเกิดกับทุก
ฝ่าย เสียทรัพย์สิน เสียงบประมาณ เสียเวลาอันมีค่าโดยไม่จำเป็น ไม่ได้
มีผลดีกับผู้ใดเลย เรื่องนี้อาจจะยาวหน่อย แต่ถ้าอ่านแล้วเข้าใจจะ
ทราบได้ว่า การใช้กฎหมายผิด ชีวิตเปลี่ยน

อายุความ พรบ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค

กลับมาเรื่องสั้น ๆ ของเรากันต่อ อายุความตาม พรบ. ฉบับนี้ มาเริ่มดูที่ มาตรา ๓ ของ พรบ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค ที่ให้คำจำกัดความคดีผู้บริโภคว่าเป็นคดีแพ่ง ดังนั้นถ้าหากจะพิจารณาเรื่องอายุความ ก็ต้องใช้บทบัญญัติของ พรบ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคเป็นหลัก ถ้าหากไม่มีบทบัญญัติในกฎหมายนี้ ก็ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับ ตามที่ระบุไว้ใน มาตรา ๗

เรื่องของอายุความ มีบัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรืออนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของผู้บริโภค หรือเป็นกรณีที่ต้องใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายในสามปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย ในมาตรานี้จะแตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งทั่วไป เพราะให้ระยะเวลาถึงสามปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัวผู้กระทำผิด (รู้ตัวรู้เหตุ) ในขณะที่ ประมวลกฎหมายแพ่ง รวมถึง พรบ.วิชาชีพทันตกรรม กำหนดอายุความไว้เพียงหนึ่งปีเท่านั้น และยังกำหนดอีกว่า ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย จุดนี้ต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและ พรบ.วิชาชีพทันตกรรมค่อนข้างมาก เพราะจุดเริ่มต้นการนับอายุความไม่ได้นับจากวันที่เหตุเกิด แต่นับจากวันที่ผู้บริโภครู้ถึงความเสียหาย เช่น หากมีรักษารากฟันแล้วมีการอุดเกินปลายราก ถ้าเป็น พรบ.วิชาชีพทันตกรรม จะนับจากวันที่อุดเกินปลายรากไปสามปี คดีแพ่งก็ไม่เกินสิบปี แต่ปรากฏว่าฟันซึ่งดังกล่าวมีอายุยืนยาวถึงสิบเอ็ดปี แล้วเกิดการอักเสบเป็นหนองขึ้นมา หมออีกคนตรวจพบว่ามีการอุดเกินปลายราก ก็เท่ากับว่าผู้บริโภครู้ถึงความเสียหายในปีที่สิบเอ็ดก็จะเริ่มนับอายุความตั้งแต่นั้น เทียบเท่ากับมีอายุความถึง ๑๔ ปี นับจากวันที่เหตุเกิด อายุความในคดีผู้บริโภคจึงเป็นอายุความที่นานกังวลที่สุด

เมื่อมาดูมาตรา ๑๔ หากว่ามีการเจรจาชดเชยความเสียหายเมื่อใด อายุความจะหยุดทันที ไม่นับจนกว่าจะบอกเลิกการเจรจาทำให้อายุความที่ยาวนานอยู่แล้วนานขึ้นไปอีก

ในมาตรา ๑๕ ยังให้อำนาจศาลยื่นหรือขยายเวลาเรื่องอายุความได้อีก เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ดังนั้นแม้คดีจะหมดอายุความไปแล้ว แต่ถ้าศาลเห็นว่าไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียหายก็สามารถขยายอายุความรับเรื่องไว้พิจารณาได้

ยังมีประเด็นอื่น ๆ อีกมากที่บัญญัติไว้ใน พรบ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค และน่ากังวล ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องด้วยวาจา และไม่จำเป็นต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ เพียงแค่แผ่นพับ ใบปลิว หรือการ Capture หน้าจอ ก็สามารถนำมาฟ้องได้แล้ว เป็นกฎหมายที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้บริโภคมาก หากการพิจารณาคดีจรรยาบรรณมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก หรือพิจารณาล่าช้า หรือมีอายุความที่สั้นอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ผู้เสียหายย่อมจะไปฟ้องเป็นคดีผู้บริโภคมากกว่าที่จะฟ้องจรรยาบรรณ เพราะเมื่อฟ้องคดีผู้บริโภคสามารถฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหายได้พร้อมกันในทีเดียว (ข้อดีคือ สภาวิชาชีพเราจะเริ่มว่างงานจากคดีจรรยาบรรณ ไปทำเรื่องอื่น ๆ แทน) ถ้าเกิดปรากฏการณ์นี้เมื่อใด จะเป็นสัญญาณแสดงให้เห็นถึงความเสื่อมศรัทธาของประชาชนต่อสภาวิชาชีพ

อายุความตาม พรบ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พรบ. ฉบับนี้หลายท่านคงคิดว่าไม่ค่อยเกี่ยวข้องกับตัวเองสักเท่าไรนัก แต่ก็อยากให้ได้ทราบกันเอาไว้ เพราะไม่วันใดวันหนึ่งท่านอ่านจะต้องใช้ประเด็นนี้ในการต่อสู้ด้วย เช่น ตัวอย่างในคดีจรรยาบรรณที่ผู้เขียนยกขึ้นมาให้ทราบ

ผู้เขียนขอเริ่มต้นจากคำสั่งทางปกครองก่อน ตาม พรบ.วิธีปฏิบัติทางปกครอง มาตรา ๕ คำสั่งทางปกครองหมายความว่า การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน รั้ง หรือมีผลกระทบต่อนานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ หรือการอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง และตามมาตรา ๓๔ คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นหนังสือหรือวาจาหรือโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีข้อความหรือความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ ไม่ได้จำกัดว่าจะต้องทำเป็นหนังสือเท่านั้น

ในกรณีที่ฟ้องศาลปกครอง ต้องเป็นกรณีที่กำหนดไว้ตาม มาตรา ๙ (๑) – (๖) ใน พรบ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๙ (๑) เป็นกรณีเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากการกระทำโดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

มาตรา ๙ (๒) เป็นการฟ้องเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

ในมาตรา ๙ (๑) (๒) นี้ ตามมาตรา ๔๙ แห่ง พรบ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง กำหนดให้ต้องยื่นฟ้องภายในเก้าสิบวัน ตั้งแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี หรือนับตั้งแต่วันที่ผู้ฟ้องได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายแต่ไม่ได้รับคำชี้แจง หรือชี้แจงแต่ไม่มีเหตุผล

มาตรา ๙ (๓) จะเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร จะต้องฟ้องภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี อายุความจะไม่ค่อยต่างจากคดีแพ่ง

มาตรา ๙ (๔) จะเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ต้องฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในห้าปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี

มาตรา ๙ (๕) กับ (๖) เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่รัฐฟ้องต่อศาล และเรื่องเขตอำนาจจึงขอข้ามไปไม่กล่าวถึงในที่นี้

นอกจากนี้ตาม มาตรา ๔๒ วรรคสองระบุว่า ถ้ามีการกำหนดไว้ในกฎหมายถึงขั้นตอนหรือวิธีการแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายไว้เป็นการเฉพาะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวก่อนจึงจะมีสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ตามมาตรา ๔๐ คำสั่งทางปกครองใดที่เป็นคำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ หรือโต้แย้งคำสั่งได้ ผู้ออกคำสั่งต้องระบุถึงวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาการยื่นคำฟ้องเอาไว้ด้วย แต่ถ้าไม่มีการระบุก็จะขยายเวลาในการยื่นคำฟ้องออกไปเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่รับคำสั่ง รายละเอียดจะมีระบุไว้ใน พรบ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ส่วนที่ ๔ รูปแบบและผลของคำสั่งทางปกครอง ในมาตรา ๓๔ ถึง ๔๓ แต่ถ้าเป็นคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ หรือสถานะของบุคคล เช่น สัญชาติของบุคคล หรือสถานะในครอบครัว เช่น เพศ อายุ บิดา มารดา บุตร สามี ภริยา เป็นต้น จะเป็นไปตาม มาตรา ๕๒ คือ ไม่มีอายุความ

จะเห็นได้ว่า “อายุความ” จะแตกต่างไปตามบทบัญญัติในกฎหมายแต่ละฉบับ อายุความตามกฎหมายฉบับหนึ่งอาจหมดไป แต่ถ้ามีการฟ้องตามกฎหมายอีกฉบับในเรื่องเดียวกัน อายุความอาจจะยังไม่หมดก็ได้ ดังนั้นการที่หมดอายุความตามข้อบังคับฯ จรรยาบรรณฯ ไม่ได้หมายความว่าจบสิ้นเรื่องราวแล้ว และเมื่อเป็นการฟ้องคนละตัวบทกฎหมาย ย่อมไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ ไม่ตัดสิทธิผู้ร้องแต่อย่างใด

สุดท้ายต้องขอขอบคุณ นิตยสาร ทพ. สันหทัย จิรชาญชัย เจ้าของและบรรณาธิการ DLM ที่ทุ่มทุนทรัพย์ ทุ่มเวลา จัดทำนิตยสารดี ๆ มีวิชาการน่าสนใจให้ทุกท่านได้อ่านกัน แถมมีรูปเล่มที่ดูดีมีราคาม่า่สะสมมาก ๆ ผู้เขียนคงต้องขอจบบทความเพียงเท่านี้ หลายสิ่งที่เป็นความเห็นของผู้เขียนเองก็ได้แจ้งเอาไว้แล้วเป็นการวิเคราะห์ตามความรู้ที่มี จึงไม่ควรเชื่อในทันที ควรได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายอีกครั้งหนึ่งก่อน สวัสดีครับ

โดยปกติ การยึดชิ้นงานที่ทำจาก zirconia มีหลักก็คือ sandblast ที่ชิ้นงานและ chemical treatment ของชิ้นงานด้วย MDP ซึ่ง resin cement ส่วนใหญ่มักมี MDP อยู่ในองค์ประกอบอยู่แล้ว หากแต่ MDP ของแต่ละยี่ห้อที่มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง ซึ่งมีผลต่อ bond strength ของการยึดชิ้นงาน ดังผลของการวิจัยนี้ จะเห็นได้ว่า Panavia V5 Tooth Primer ให้ค่า shear bond strength สูงที่สุด นั่นหมายถึงทำให้เกิด retention ที่สูงต่อการยึดชิ้นงาน zirconia

COMPARISON OF THE SHEAR BOND STRENGTH USING PRIMERS WITH DIFFERENT APPLICATION NUMBERS ON DENTAL ZIRCONIA

Scan qr code
เพื่ออ่านบทความเพิ่มเติม

Suphakit Opatragoon

Department of Prosthodontics,
Faculty of Dentistry,
Chulalongkorn University,
Bangkok, Thailand

Awiruth Klaisiri

Division of Restorative Dentistry,
Faculty of Dentistry, Thammasat
University, Pathum Thani, Thailand

Tool Sriamporn

Department of Prosthodontics,
College of Dental Medicine,
Rangsit University, Pathum Thani,
Thailand

Niyom Thamrongananskul

Department of Prosthodontics,
Faculty of Dentistry,
Chulalongkorn University,
Bangkok, Thailand

ABSTRACT

Objective: This study examined the effect of the number of phosphate-containing primer applications on the shear bond strength (SBS) of zirconia to resin cement.

Materials and Methods: 315 square specimens (10x10x4 mm³) were manufactured from Cercon ht presintered zirconia blocks. Alumina particles were used to sandblast zirconia specimens. These specimens were randomly divided into six primerbased groups: No primer application (NP), CLEARFIL CERAMIC PRIMER (C), PANAVIA V5 Tooth Primer (T), M&C PRIMER (MC), Monobond N (MN), and Z-PRIME plus (Z), and then separated into application number (1–4) groups (excluding NP). Each specimen was bonded with resin cement. The SBS was measured using a universal testing machine. The debonded surface was examined with a stereomicroscope.

Statistical Analysis: The SBSs were analyzed using two-way analysis of variance.

Results: Applying the primer twice exhibited the highest SBSs in each group, with significant differences in the T, MN, and Z groups. However, the SBS in the MC group was significantly lower on the second application. One-hundred percent adhesive failure was observed in all groups.

Conclusion: Within the limitations of this study, prior to cementation, the sandblasted zirconia surface should be applied twice with a phosphate-containing primer other than MC to maximize the SBS at the zirconia-resin cement interface.

Keywords

- zirconia primer
- phosphate-containing primer
- primer application
- shear bond strength

INTRODUCTION

Zirconia, also known as zirconium dioxide (ZrO₂), has been used as a dental material in recent years. In addition to its esthetic appeal, biocompatibility, and practical application, zirconia possesses various mechanical properties, including high flexural strength and toughness.^{1–3} Zirconia is used in fabricating posts and cores, dental implants, orthodontic brackets, and fixed-partial dentures.^{2,3} However, bonding between other materials, such as resin cements and dental zirconia, is challenging. This is due to the chemical inertness and absence of silica in dental zirconia.⁴ Currently, zirconia cement is used as a resin cement or methacrylate-based luting cement. Furthermore, it has been demonstrated that the structural integrity of zirconia reduces its bonding effectiveness with resin cement. Zirconia is acid-resistant and structurally inert because it typically contains a higher crystalline phase concentration than other ceramics. To strengthen the bond between resin cement and zirconia, a variety of mechanical and chemical surface treatment techniques have been performed.⁴ Surface preparation techniques, including grinding, tribochemical silica coating, chemical etching, selective infiltration etching, laser irradiation, and chemical vapor deposition, have been used. These procedures, whether used individually or in conjunction with one another, are required to form a long-lasting bond between composite luting cement and zirconia.⁵

Various compositions of zirconia can be chemically bonded using couplers as the connecting mechanism. Given the absence of silica in the substrate, the application of a silane-coupling agent in conjunction with aluminum oxide sandblasting results in a low bond strength. When using silane coupling agents, the application of a tribochemical silica coating allows high strength ceramics based on alumina and zirconia to be chemically more reactive with the resin.^{5,6} This essentially increases the resin bond strength values. Additionally, using primers and luting agents containing a phosphate monomer, such as 10-methacryloyloxydecyl dihydrogen phosphonate (10-MDP)^{7,8} and a zirconate coupler agent has been recommended in conjunction with airborne particle abrasion (aluminum oxide or silica-coating). The combination of these primers with airborne particle abrasion produces a stronger bond.^{9–11}

Table 2 Mean shear bond strength, standard deviation (MPa), and percentage of failure mode

Groups	Applications	Mean shear bond strength (SD)	Percentage of failure mode adhesive
NP group (control)	—	1.145(0.20)	100
C group (CLEARFIL CERAMIC PRIMER)	1	13.437(1.19) ^(a)	100
	2	14.096(1.19) ^(a,A)	100
	3	10.124(0.99) ^(b,B)	100
	4	8.930(1.09) ^(b)	100
MC group (M&C PRIMER)	1	10.258(1.65) ^(C)	100
	2	8.618(1.45)	100
	3	6.336(1.28) ^(C)	100
	4	5.447(0.99) ^(C)	100
MN group (Monobond N)	1	11.521(1.29) ^(C)	100
	2	16.791(1.52)	100
	3	15.177(1.33) ^(d)	100
	4	14.375(1.31) ^(d)	100
T group PANAVIA V5 Tooth Primer	1	19.679(1.54) ^(e)	100
	2	25.161(1.67)	100
	3	21.804(1.87) ^(f)	100
	4	20.534(1.54) ^(e,f)	100
Z group (Z-PRIME plus)	1	10.542(1.51) ^(g,h,C)	100
	2	13.346(1.53) ^(A)	100
	3	11.574(1.34) ^(g,h,B)	100
	4	11.320(1.53) ^(g)	100

Identical, same capital letters indicate no statistically significant differences ($p > 0.05$) between groups. Identical, same lowercase letters indicate no statistically significant differences ($p > 0.05$) in the same group.

RESULTS

In this investigation, no specimens prematurely debonded prior to testing the shear bond strength.

The shear bond strength means and ranges are presented in **Table 2**. The results indicated that the T group had the strongest shear bond strength at all application numbers, and was significantly different compared with the other groups ($p < 0.05$). The Control group had the lowest shear bond strength at all application numbers, which was significantly different compared with the other groups ($p < 0.05$).

In the C, T, MN, and Z groups, applying the primer twice had the strongest shear bond strength compared with the other application numbers in each group, with a significant difference found ($p < 0.05$) in the T, MN, and Z groups. However, in the MC group, the shear bond strength was significantly lower after two applications than it was after one application ($p < 0.05$). There was no significant difference in shear bond strength ($p > 0.05$) be-

tween the 3 and 4 applications in all the groups, and both had significantly lower shear bond strengths than the 2 applications in each group ($p < 0.05$).

The single application T group had the strongest shear bond strength, followed by the C, MN, MC, Z, and control groups, with no significant difference ($p > 0.05$) between the MN, MC, and Z groups.

The failure mode analysis results are seen in **Table 2**. In every group, every specimen demonstrated adhesive failure (**Fig. 2**). There were no cases of cohesive or mixed failure.

The mean concentrations of phosphorous determined using ICP-OES in each brand of phosphate-containing primer are illustrated in **Table 3**. The results demonstrated that the T group had the highest concentration followed by the C, MN, Z, and MC groups, with no significant difference ($p > 0.05$) between the MN and Z groups.

Table 3 ICP-OES results of phosphorous concentration in the MDP-containing primers

Groups	Concentration (SD) (mg/L)
C group (CLEARFIL CERAMIC PRIMER)	5.0142 (0.27) ^a
MC group (M&C PRIMER)	0.8425 (0.02) ^b
MN group (Monobond N)	2.7337 (0.08) ^c
T group (PANAVIA V5 Tooth Primer)	32.5100 (1.88) ^d
Z group (Z-PRIME plus)	2.0739 (0.19) ^c

Identical, same letters indicate no statistically significant differences ($p > 0.05$) between groups.

PANAVIA™ VENEER LC

Light - Cure Formulation for
Esthetic Ceramic Restorations

- The Veneer Specialist Mastering Highly Esthetic Cementation
- Innovative Curing Technology Optimized Handling High Esthetics

High Esthetics

: Four Color-Stable Shades & Matching Try-In Pastes With a Shade Matching Individual Requirements, Life Like Results are Easily Obtained. Additionally, The “Panavia™ V5” Try-In Paste Match The “Panavia™ Veneer LC” Shades and Allow For a Simulation Of The Final Appearance.

“Panavia™ Veneer LC” Paste

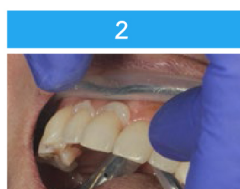
“Panavia™ V5” Try-In Paste

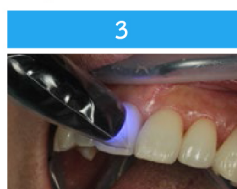
Clinical Case Courtesy of Dr.Sato

1
initial status before six veneers preparation (from #13 to #23).

2
“panavia™ veneer lc” excellent consistency and paste viscosity allowed for easier dispensing, seating and excess cement removal.

3
light-cure of each area and margins.

4
final result after cementation of six veneers of “katana™ zirconia” stml, (please refer to the instructions for use for detailed instructions.)

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

: NUVODENTTHAI

: @NUVODENTTHAI

: NUVODENTTHAI

DENTFLIX

MULTIVERSE OF AESTHETICS

DENTFLIX: MULTIVERSE OF AESTHETICS

เมื่อศาสตร์แห่งรอยยิ้มข้ามมิติจักรวาลกันตรึมความงาม

สำหรับงาน Dentflix: Multiverse of Aesthetics เมื่อวันอาทิตย์ที่ 22 มิถุนายน 2568 ที่ผ่านมานี้ เกิดขึ้นมาจากความคิดที่อยากจัดงานประชุมวิชาการทันตกรรม แต่จะอย่างไรให้ไม่น่าเบื่อ และสามารถก้าวผ่านการบรรยายแบบเดิม ๆ ดังนั้น Dentflix: Multiverse of Aesthetics จึงไม่ได้เป็นแค่งานประชุมวิชาการ แต่เป็นเหมือน “โรงภาพยนตร์” ที่มีทั้งความบันเทิง การสร้างแรงบันดาลใจ และยังคงเต็มไปด้วยความรู้จากประสบการณ์ระดับลึกของวิทยากรในแวดวงทันตกรรมความงาม

แรงบันดาลใจในการจัดงานครั้งนี้ อินเฮาส์ เด็นทัล อาร์ต ร่วมกับวิทยากรทั้งแปดท่าน มีความตั้งใจที่จะนำเสนอความรู้ด้าน aesthetic dentistry ในมุมที่สดใหม่และหลากหลาย การบรรยายในครั้งนี้มีทั้งเรื่องของการทำงาน veneer, full-mouth rehabilitation, digital vs analog workflow, smile design และ implant restoration ทั้งหมดล้วนเป็นสาขาที่มีความลึกในตัวเอง แต่จะทรงพลังที่สุดเมื่อเชื่อมโยงกันและเพื่อให้สัมผัส Dentflix เราจึงตั้งใจออกแบบให้มี mood & tone ของภาพยนตร์ ตั้งแต่ชื่อหัวข้อ

บรรยาย ที่มีแรงบันดาลใจมาจากชื่อภาพยนตร์และซีรีส์ดัง character ของวิทยากร ผสมผสานกับหัวข้อที่จะบรรยายออกมาเป็นเรื่องสั้นสี่เรื่อง ซึ่งต้องขอบพระคุณวิทยากรของเราทุก ๆ ท่านเป็นอย่างมาก ที่ทุ่มเททั้งเวลาและแรงใจในการเตรียมเนื้อหา presentation และซ้อมการแสดง ร่วมกันปรับบทถ่ายทอด teaser เพื่อเปิดตัวแต่ละ session พร้อมการแสดงบนเวทีที่ผสมผสานเนื้อหาวิชาการกับบทบาทการแสดง จนออกมาเป็นการบรรยายที่ดูมีชีวิตชีวาจริง ๆ ไม่ต่างจากการดูภาพยนตร์รอบพิเศษเรื่องหนึ่ง

รวมจักรวาลแห่ง Aesthetics กับ 4 หัวข้อวิชาการสุดเข้มข้น

CRASH PLANNING WITH YOU A MULTIDISCIPLINARY JOURNEY IN AESTHETIC & IMPLANT

สำหรับใคร่แรก เปิดเวทีด้วยหัวข้อ “Crash Planning With You” หรือการวางแผนการรักษาแบบบูรณาการ ระหว่างงาน aesthetic และ implant ของ อ.ทพ. อลิสา ตาปานนท์ กับ อ.ทพ. พงศรพี กมลรุ่งวารกุล ที่ได้แรงบันดาลใจมาจากซีรีส์เกาหลีเรื่องดังอย่าง Crash Landing on You ที่เป็นเรื่องความร่วมมือกันในการฝ่าฟันอุปสรรคความรักโดยเราได้นำมาเชื่อมโยงกับคู่ของอาจารย์ที่ทั้งสองท่านได้ร่วมมือกันฝ่าฟันเคสที่ยาก ๆ ทำทายมาด้วยกัน และอย่างที่หลาย ๆ คนมองว่าคู่ของอาจารย์เหมือนคูรักตัวอย่างทั้งในด้านการดูแลครอบครัวและการทำเคสร่วมกัน

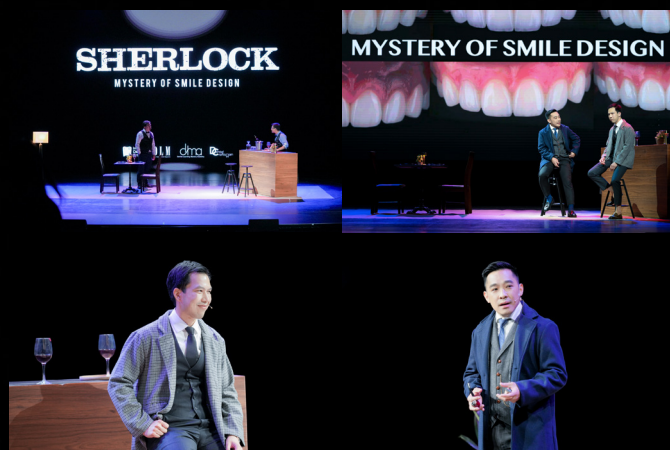
ต้องขอบคุณคุณหมอพีอีอีกครั้ง สำหรับการโชว์เปียโนสุดเซอไพรซ์ในเพลง “The Song for My Brother” ในฉากเปิดตัวอย่างอลังการที่ได้ทำการซ้อมซ้อมมาหลายเดือน ทำให้เราเหมือนได้หลุดเข้าไปอยู่ในเรื่องราวของ Crash Landing on You อย่างแท้จริง จากหัวข้อนี้ แสดงให้เห็นว่าเคสที่สวย ไม่ใช่แค่ทำ veneer แต่ต้องคิดครบทั้งฟังก์ชัน การเรียงฟัน การปรับสันเหงือก ไปจนถึง occlusion และ long-term maintenance ผ่านการนำเสนอเคสจริงหกเคสที่มีแนวคิดชัดเจน พร้อมซัพพอร์ตด้วยงานวิจัยและแนวทางการรักษาที่ครอบคลุมทั้ง surgical และ restorative ซึ่งแม้เนื้อหาจะเจาะลึก แต่ทั้งสองท่านก็เล่าได้อย่างเข้าใจง่าย รวมถึงมุกตลกที่คอยสอดแทรกความน่ารัก จนเป็นหัวข้อที่เราได้รับ feedback ความประทับใจจากท่านผู้ชมอย่างล้นหลามจริง ๆ

WHAT'S WRONG WITH WORN DENTITION?

เวทีนี้พาผู้ชมเข้าสู่โลกของ full-mouth rehabilitation โดย อ.ทพญ. อรรถพร รุ่งโรจน์วิทยกุล และ อ.ทพ. อวัช ธีระชัยวรกุล ผู้สลับบทบาทมาในลักษณะประธานและเลขานุการร่วมกัน จนออกมาเป็นเคสที่แก้ปัญหาให้คนไข้ได้อย่างสมบูรณ์แบบโชว์นี้อาจารย์ได้นำเสนอเคสฟันสึกหนัก (severe worn dentition) ที่มีทั้งมุมฟันที่ล้ม ฟันหาย ฟันสั้น และ occlusion ทั้งแบบทั้งระบบ จุดเด่นคือการใช้เทคนิค full-mouth rehabilitation ที่ทั้งแม่นยำและยืดหยุ่น เช่น mock-up ช่วยทดลองก่อนฟันพุจริง เทคนิคเพิ่ม vertical dimension และ digital vs analog workflow ที่เลือกใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละเคส

ถึงจะเป็นหัวข้อที่มีความละเอียดและเนื้อหาค่อนข้างอัดแน่นในระยะเวลาเพียงหนึ่งชั่วโมงกว่า แต่ทั้งหมอลุสและหมอไปก็ได้นำเสนอไอเดียในการทำงานพรอสได้ออกมาอย่างอัดแน่น ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจให้กับคุณหมอหลาย ๆ ท่านที่สนใจจะทำงานพรอสให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในเดือนตุลาคมนี้ทาง อินเ้าส์ เติ้นทัต อาร์ต ได้มีการจัดคอร์สร่วมกับอาจารย์ไปด้วย คอร์สนี้เหมาะสำหรับท่านที่สนใจจะทำงานพรอสให้ได้ดียิ่งขึ้น ท่านที่จะมีสอบเรียนต่อพรอส หรือท่านที่เรียนจบทาง postgrad มาแล้วอยากจะได้ความรู้แน่นขึ้น รวมถึงท่านที่ต้องการทบทวนความรู้ทางด้านพรอส ก็มีเทคนิคดี ๆ ในคอร์สนี้

MYSTERY OF SMILE DESIGN: สืบลับไสรหস্যอัยม

หัวข้อ “Mystery of Smile Design” กับการไขรหัสรอยยิ้ม ในบทบาทของ Sherlock Holmes เรื่องนี้ต้องบอกว่ามีคนชมว่าวิทยากรเท่มาก สไลด์การ present สนุกมาก ต้องขอบคุณ อ.ทพ. เกียรติกาญจน์ สกุลทัฬหี ที่ลูกเล่นแพรวพราว เป็นหนุ่มเทสโก้เหมือนพระเอกกวน ๆ กับคู่เพื่อนสนทอย่าง อ.ทพ. กัลย์ภัทร์ พงษ์เจริญสุข ก็มีงานสวย ๆ มาโชว์ แล้วก็เริ่มฝึกแนวตัวเองจากการเป็นหมอฟันมาเล่นละครอย่างสมบทบาทไปกับงานในครั้งนี้ จนเป็นอีกหนึ่งโชว์ที่ได้รับเสียงตอบรับจากท่านผู้ชมว่าที่กับการแสดงที่ดูสนุกกลมกลืนเหมือนดูหนัง ดูเท่มากและงานโชว์เคสก็สวยมาก ๆ เช่นกัน “สืบลับไสรหস্যอัยม” เป็นหัวข้อที่หมอได้และหมอได้หิยิปประเด็น smile design มานำเสนอในมุมที่ละเอียดลึกและ “ไม่สำเร็จรูป” แต่เป็น

การตั้งคำถาม ไม่ใช่ทุกคนที่มีรอยยิ้มในอุดมคติ และไม่ใช่ทุกเคสที่จะจบด้วย smile curve แบบ textbook แต่รอยยิ้มแบบไหนที่ “ใช่” สำหรับคนไข้แต่ละคน การวิเคราะห์บุคลิก สีผิว รูปร่าง และลักษณะนิสัย มีผลกับการออกแบบ veneer อย่างไร สิ่งที่น่าสนใจคือการพูดถึง “Emotional perception” ของคนไข้ที่มองตัวเองใน mock-up smile ซึ่งเป็นการวัดผลที่ไม่ได้อยู่ในเครื่องมือใด ๆ แต่แทบจะเป็นหัวใจของการทำเคส veneer ให้ออกมา “เปลี่ยนชีวิต” ของคนคนหนึ่งเลยเช่นกัน และที่ขาดไม่ได้กับเซอไพรส์จากทั้งสองท่านที่ทำให้ผู้ชมตื่นเต้นไปตาม ๆ กันกับครั้งแรกของการ fix temporary veneer สด ๆ กันบนเวที ซึ่งรอบนี้เราได้นักแสดงดาวรุ่งอย่างคุณพารัฐมาร่วมเป็นนางแบบสาธิตให้เห็นภาพกับคนไข้จริง รีแอคชั่นจริง ๆ จากบนเวที

HOW TO GO DIGITAL BEFORE GRANDPA RETIRED “หลานกง”

“โลกของทันตกรรมไม่ใช่ รุ่นเก่า vs รุ่นใหม่
แต่เป็นโลกที่เราเดินไปพร้อมกันได้”

ปิดท้ายกับโชว์ที่เรียกได้ว่าเป็นสุดยอดของหมอ implant อีกท่านอย่าง หมอจ๊อบ รศ.ร.ท.ทพ. ชัชชัย คุณาวิศรุต ในบทบาทของ “กง” ตัวแทนการทำงานในยุค analog และ หมออ๊อบ อ.ทพ. ประณัย นาคะปิกิณ ในบทบาทของ “หลาน” ตัวแทนทันตแพทย์ยุคใหม่กับการทำงานแบบ full digital ทั้งสองท่านได้นำเสนอไอเดีย โดยเน้นการปรับ workflow ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ เช่นการออกแบบ veneer, การสแกนแบบสามมิติ, การใช้ระบบ CAD/CAM, mock-up แบบเรียลไทม์ และการประสานงานกับห้องปฏิบัติการทันตกรรม (dental lab) อย่างเป็นระบบ ซึ่งในโชว์นี้ ต้องขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างมากที่ถึงแม้จะแทบไม่มีเวลาในการมาซ้อม แต่ด้วยทักษะการแสดงที่ได้รับฉายา “นักแสดงที่ทำพินได้นิดหน่อย” ทั้งหมออ๊อบและหมอจ๊อบได้ทำการ improvise การแสดงออกมาได้อย่างเฉียบคมผ่านเส้นเรื่องอย่าง “หลานกง” ที่สะท้อนมาจากบทบาทของการเป็นอาจารย์กับลูกศิษย์ของอาจารย์ทั้งสองท่านมาหลายปี กับ teaser ที่เรียกว่าว่าวที่สุดของงานครั้งนี้ทำให้ผู้ชมหลาย ๆ ท่าน ทั้งซึ้งและเซอไพรส์กับการแสดงของอาจารย์ไปตาม ๆ กัน

ทางอินเ้าส์ เดินทอลล์ อาร์ต รู้สึขอบคุณวิทยากรทุกท่าน และอาจารย์กักร รศ.ทพ.ศุภชัย สุพรรณกุล ที่ให้เกียรติมาเป็นพิธีกรร่วมและดำเนินรายการได้อย่างสนุกสนานและมีอาชีพ ขอบพระคุณคุณหมอผู้ชมทุก ๆ ท่านที่มอบทั้งเสียงหัวเราะ รอยยิ้ม และคำชื่นชมที่เป็นกำลังใจอย่างดีของผู้จัดที่ทำงานนี้มีคุณค่า เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานประชุมในครั้งนี้ นอกจากทุกท่านจะได้รับความรู้ ความสนุก และไอเดียดี ๆ จากวิทยากรแล้ว จะสามารถเป็นแรงบันดาลใจ และจุดประกายสิ่งใหม่ ๆ ให้กับวงการทันตกรรมในยุคปัจจุบันได้ยิ่งขึ้น เพราะ Dentflix: Multiverse of Aesthetics ไม่ใช่แค่งานประชุมวิชาการ แต่คือมิติใหม่ของการทำโชว์ และการรวมกันของสุดยอดวิทยากร ที่พร้อมส่งต่อความรู้ระดับเข้มข้น จากประสบการณ์ทำงานจริงที่สั่งสมมากกว่าสิบปี ผ่านการนำเสนออย่างสร้างสรรค์ และบรรยากาศที่ทำให้วิชาการไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ แต่กลายเป็น “พื้นที่ร่วม” ของคนที่รักในศาสตร์แห่งความงามทางทันตกรรม ไม่ว่าคุณจะเป็นทันตแพทย์รุ่นใหม่หรือรุ่นใหญ่ งานนี้คือบทพิสูจน์ว่า aesthetic dentistry นั้นมีหลากหลายมิติมากกว่าความสุข และกว้างกว่ารอยยิ้ม แล้วหวังว่าจะได้พบกันในครั้งต่อไป

PROMOTION

แพ็คเกจค่าแล็บ 1 ล้านบาท*

รับฟรี Aoralscan L
Intraoral Scanner

SHINING 3D
DENTAL

*ราคานี้ยังไม่รวม Vat
*แพ็คเกจนี้ใช้ได้ 2 ปี

Aoralscan L
Intraoral Scanner

มูลค่า 210,000 บาท

รับประกันเครื่อง 1 ปี*

*ตามหลักการรับประกันเครื่อง

โปรดศึกษารายละเอียดและเงื่อนไขโปรโมชั่น

In-House
Dental
Art

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

☎ คุณเหมียว 082-333-7907

☎ คุณขิม 081-456-9878

☎ คุณหญิง 087-506-7174

☎ คุณผึ้ง 090-646-3566

ကလိဃကုမ္ပဏီ

ပိရီ န ပိရီ

สวัสดีค่ะ ชื่อ ธัญมน บุญแดง ชื่อเล่น บิ๊ก นะคะ จบการศึกษาจากคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตอนนี้อยู่กำลังเรียนต่อเฉพาะทางเป็น resident สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ อยู่ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ค่ะ

เวลารว่างคุณชอบทำอะไรคะ

ปกติถ้ามีเวลารว่างจะชอบไปนั่งอ่านหนังสือที่ร้านกาแฟค่ะ เพราะรู้สึกได้ใช้เวลาให้ช้าลงจากชีวิตประจำวัน และพักสายตาจากการเล่นโทรศัพท์ ทำให้รู้สึกสงบดีมาก ๆ แล้วก็ชอบออกกำลังกายด้วยค่ะ ช่วงนี้ชอบวิ่ง ถ้าวันไหนหมดพลังหลังจากการทำงาน กลับมาวิ่งแล้วเติมพลังได้ดีมาก ๆ เลยค่ะ

คุณชอบมีเพื่อนไหม สนุกกันไหมคะ

มีพี่ชายค่ะ แต่ด้วยความที่บ๊ิ่คออกมาเรียนไกลบ้านมานาน อาจจะไม่ได้คุยกันบ่อยนัก แต่เราก็รักกันเหนียวแน่นดีค่ะ

ถ้าคุณชอบมีแฟน มีอะไรที่อยากทำด้วยกันไหมคะ

โอ้โห ถ้ามีคนที่เหมาะสมกันมาก ๆ อีกคนคงจะสนุกมากเลยนะคะ สำหรับบ๊ิ่คตอนนี้ไม่ได้มีเป้าหมายอะไรอยากทำเป็นพิเศษ แค่ว่าเป็นเพื่อนกัน ชวนกันไปหาอะไรกิน หางานอดิเรกทำด้วยกัน แต่ละวันก็คงแอบปิ๊งมาก ๆ แล้วค่ะ

พูดถึงเชียงใหม่ คุณหมอกก็เป็นสาวเชียงใหม่ คิดว่า vibes ของจังหวัดนี้มีอะไรที่แตกต่างจากที่อื่นบ้างไหมคะ

บ๊วกว่า vibes ที่เชียงใหม่ ผู้คนจะให้คุณค่าทางจิตใจ และมีความสุขในวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองดีค่ะ ผู้คนที่นี่มีความละเอียดละไม อ่อนโยน ใส่ใจในรายละเอียด และให้ความหมายกับเรื่องราวที่มาที่ไปของแต่ละอย่าง ซึ่งบ๊วกว่าน่ารักมาก ๆ เลยค่ะ

มีที่ไหนเป็น hidden gems ของเชียงใหม่ที่อยากแนะนำให้ไปบ้างไหมคะ

ส่วนตัวบ๊วกชอบอำเภอเชียงดาวนะคะ เป็นเมืองที่มองเห็นดอยหลวงเชียงดาวชัดเจน สวยมาก ๆ ในฤดูฝนต้นน้ำจะเขียวชอุ่ม มีเมฆลอยคลอเคล้าบริเวณดอยหลวง บรรยากาศดีสุดๆ ๆ และเป็นเมืองที่ค่อนข้างสงบเหมือนเวลาผ่านไปช้า ๆ เดี๋ยวนี้ก็มีคาเฟ่เปิดใหม่เยอะเลยคะ จิบชาชมดอยมันส์แป๊บจริง ๆ นะคะ ต้องลองไปสัมผัสดูคะว่า vibes เชียงดาวเป็นยังไง

ในเรื่องกลิ่นกาสะลอง พูดถึงความรักกับพรหมลิขิต แล้วคุณหมอกคิดว่าจะอะไรที่ทำให้ตัวเองตกหลุมรักในสาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และได้มาเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่คะ

บ๊วกชอบเวลาเห็นคนไข้ยิ้มคะ ที่เลือกเรียนต่อเป็น resident ก็เพราะอยากมีความรู้มากพอที่จะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้คนไข้คะ งานทันตกรรมประดิษฐ์นอกจากจะสร้างรอยยิ้มให้คนไข้แล้ว ยังช่วยให้คนไข้สุขภาพดีขึ้นจากการใช้ทานอาหารได้ดีด้วยคะ การที่เราทำงานแล้วได้เห็นคนไข้มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เราก็มีความสุขไปด้วย ดีต่อใจสุด ๆ เลยคะ

มีกลิ่นแบบไหน ที่ทำให้นึกถึงความทรงจำวัยเด็กไหมคะ เพราะอะไร

กลิ่นโอของข้าวที่หุงสุกใหม่ ๆ ค่ะ เพราะที่บ้านคุณแม่จะเป็นคนทำอาหารให้ทานตลอด ส่วนคุณพ่อจะเป็นคนตื่นมาอุ่นอาหารเช้า ตัวบ๊วกตอนเด็กก็มีความทรงจำที่ตื่นมาแล้วได้กลิ่นโอข้าวสวยฟุ้งอบอวลเสมอคะ รู้สึกอบอุ่นดีนะคะ (ตอนเด็ก ๆ มีหน้าที่กินคะ ชอบมากเลย)

ทั้งในเรื่องความรักและการใช้ชีวิต คุณหมอเชื่อในเรื่องของพรหมลิขิตไหม หรือเชื่อในการเลือกทางด้วยตัวเองคะ

บ๊วกเชื่อในพรหมลิขิตนะคะ ทุก ๆ เหตุการณ์ล้วนมีจังหวะที่จะเกิดขึ้น และส่งผลร้อยเรียงกันเป็นเรื่องราวชีวิตของคน ๆ หนึ่งคะ แต่ทั้งนี้คนที่เลือกจะทำอะไรตอบสนองกับสิ่งที่เกิดขึ้นยังไง จะเลือกใช้ชีวิตไปทางไหน ก็ขึ้นอยู่กับตัวเราเองอยู่ดีคะ

ทุกการพบกันมีเหตุผลของมันเสมอ และในเหตุการณ์เดียวกันเราเลือกได้ว่าจะให้มันส่งผลกับเราอย่างไร หรือเราได้เรียนรู้อะไรจากสิ่งเหล่านั้นคะ

ส่วนเรื่องความรัก พระพรหมสร้างจักรวาลและชีวิต แต่ท่านไม่ได้ลิขิตเรื่องความรัก เพราะงั้นเรื่องนี้ บ๊วกจะเป็นคนเลือกเองคะ

มาถ่ายแบบกับ DLM magazine ครั้งแรก เป็นอย่างไรบ้างคะ

สนุกมาก ๆ ค่ะ ทุกคนมีความอบอุ่นเป็นกันเอง ทำให้บรรยากาศผ่อนคลาย ฟี ๆ ทีมงานช่วยดูแลเป็นอย่างดี และได้มีโอกาสรับฟังเรื่องราว แลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิต ซึ่ง feel good มาก ๆ บ๊วกรู้สึกได้รับพลังงานดี ๆ จากการพบกันครั้งนี้เยอะเลยคะ ชอบคนที่ชวนบ๊วกนะคะ

สวัสดีค่ะ ชื่อ มิลค์ นะคะ ปาณิสรา เรื่องวาทะศิลป์ เป็นสาวเชียงใหม่ คนเหนือเชื้อสายจีนที่ย้ายมาเป็น คนเชียงใหม่เต็มตัวค่ะ ตอนนี้มีคลินิกส่วนตัวชื่อ Dental Bear Omakase และเรียนต่อปริญญาโททางด้าน ทันตกรรมประดิษฐ์ ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตอนนี้ใกล้จะเรียนจบแล้วค่ะ

เวลารว่าง คุณหมอมชอบทำอะไรคะ

เวลารว่างชอบเดินออกกำลังบนลู่วิ่งพร้อมกับดู netflix ไปด้วยกันค่ะ แบบ all in one แต่ถ้าได้หยุดยาวก็จะ ชอบไป backpack เที่ยว ชอบการไปญี่ปุ่นสุด ๆ ชอบบ้านเมือง อาหาร วัฒนธรรม อันนี้ต้องมีคนชอบเหมือนกันแน่ ๆ

คุณหมอมมีพี่น้องไหม สนิทกันไหมคะ

มีพี่สาวค่ะ ห่างกัน 2 ปี สนิทกัน แท้จริง ๆ เป็นคนละแบบกันเลยคะ นิสัยคนละขั้วสุด ๆ 555

ถ้าคุณหมอมมีแฟน มีอะไรที่อยากทำด้วยกันไหมคะ

เป็นสิ่งที่อยากให้มีเลยคะ อยากลองสลัดกันไปใช้ชีวิตดูหนึ่งวันคะ แบบไม่ให้ใครรู้ เธอลองเป็นฉัน ฉันลอง เป็นเธอ

พูดถึงเชียงใหม่ คุณหมอมก็เป็นสาวเชียงใหม่ คิดว่า vibes ของจังหวัดนี้มีอะไรที่แตกต่างจากที่อื่นบ้างไหมคะ

ต้องบอกว่าเป็นจังหวัดที่มีครบมาก ๆ เลยคะ ทั้งธรรมชาติและความเป็นเมืองที่เจริญ โดยที่ทุกอย่างอยู่ใกล้ กันมาก เดินทางง่าย อยากขึ้นดอยก็ขับไปไม่ถึงสิบกิโลเมตรก็ขึ้นดอยได้แล้ว ถ้าไม่นับหน้าร้อนที่มีฝุ่น ถือว่า ที่นี่อากาศดีมากเลยคะ

มีอาหารเหนือเมนูไหนที่เป็นจานโปรดบ้างไหมคะ

ผัดเห็ดถอบใส่หมูสับคือที่สุดของความอร่อยคะ ต้องลองนะคะมีแค่ปีละครั้ง อีกเมนูที่ไม่อยากให้พลาดคือ แอ็บผึ่งคะ พูดแล้วดูน่ากลัวแต่เป็นอาหารที่อร่อยมาก ๆ ต้องลองสักครั้งนะคะ

ในเรื่องกลิ่นกาสะลอง พูดถึงความรักกับพรหมลิขิต แล้วคุณหมอมคิดว่าอะไรที่ทำให้ตัวเองตกหลุมรักใน สาขาทันตกรรมประดิษฐ์ และได้มาเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่คะ

ชอบความครบเครื่องของที่นี่คะ ได้ประสบการณ์ทำเคสเกือบทุกแบบที่อยากทำ อาจารย์ที่ใจดีและมีประสบการณ์สูง คนใช้น่ารัก ชอบเอาผลไม้ ขนมมาฝาก คนเหนือใจดีคะ fulfill มาก ๆ

ถ้าเปรียบเทียบกับตัวเองเป็นกลิ่น คิดว่าตัวเองจะเป็นกลิ่นแบบไหน เพราะอะไรคะ

อยากเป็นกลิ่น floral-fruity ค่ะ อยากมีความหวานแต่ไม่เลี่ยน แอบขี้เล่นและสดใส

ทั้งในเรื่องความรักและการใช้ชีวิต คุณหมอมเชื่อในเรื่องของพรหมลิขิตไหม หรือเชื่อในการเลือกทางด้วยตัวเองคะ

เชื่อในการเลือกทางของตัวเองคะ และค่อนข้างเชื่อเรื่องกฎของแรงดึงดูด ถ้าเราเชื่อมั่นและตั้งใจทำอะไรสักอย่าง เราจะได้ทุกอย่างที่เราตั้งใจ (หมายถึงเฉพาะเรื่องที่ดีนะคะ 555) เวลาจะทำอะไรสักอย่างที่รู้สึกว่าจะ เป็นสิ่งที่สำคัญมากในชีวิต โดยปกติก็จะตั้งเป้าเอาไว้ ลองคิดว่าถ้าทำสำเร็จแล้วเราจะรู้สึกอย่างไร เสพความรู้สึกนั้น แล้ววิธีการสู่ความสำเร็จจะมาเองคะ

มาถ่ายแบบกับ DLM magazine ครั้งแรก เป็นอย่างไรบ้างคะ

สนุกมากคะ รู้สึกชิลและเป็นกันเองมาก ๆ เลย แรก ๆ รู้สึกตื่นเต้นนิดหน่อย แต่ทีมงานกันเองมาก และ มาถ่ายกับเพื่อนเลยหายกังวลไปเลย ถ้ามีโอกาสพาไปถ่ายอีกได้นะคะ

IN THE NAME OF THE FATHER

----- วัณวัต ต้นสุหิษ -----

มีคำกล่าวเชิงซ้ำกันที่ว่า มีอยู่สองเรื่องที่ไม่ควรหยิบยกขึ้นมาพูดคุยกันบนโต๊ะอาหารหรือการสนทนาใด ๆ ในหมู่ญาติเพื่อนฝูง หาไม่บรรยากาศบนโต๊ะจะตึงเครียดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นคือ “ศาสนา” กับ “การเมือง” (ซึ่งผู้เขียนเคยแย้งเล่น ๆ ว่าในปัจจุบันนี้ควรมีเรื่องที่สามเพิ่มเข้าไปด้วยคือเรื่องดิงดาร์นกร๊อง)

ศาสนากับการเมือง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็มักจะก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ บางครั้งเถียงกันอย่างรักไม่จบ เพราะเป็นเรื่องต่างความเชื่อ ต่างความศรัทธา ถ้าเป็นแค่บนโต๊ะกาแฟก็อาจจะแค่เปลี่ยนเรื่องคุยหรือต่างคนต่างลูก แต่ถ้ามันกลายเป็นประเด็นของคนหมู่มากแล้ว ความรุนแรงก็ย่อมมากกว่านั้น ยิ่งถ้านำทั้งศาสนาและการเมืองมารวมกันสร้างประเด็น ก็ยิ่งหนักหนาสาหัสมากขึ้นไปอีก

ภาพยนตร์ In the Name of the Father อ้างอิงมาจากเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ จากหนังสือที่เขียนโดย เจอร์รี คอนลอน ชื่อ Proved Innocent ซึ่งพูดถึงกรณีจับแพะที่สะท้อนระบบยุติธรรมของประเทศไทยครั้งใหญ่ที่สุด

อังกฤษยุค 70 เป็นยุคที่รัฐบาลอังกฤษพบเจอกับปัญหาหนักในเรื่องก่อการร้ายของขบวนการแบ่งแยกดินแดนไอร์แลนด์เหนือ ซึ่งรู้จักกันในชื่อ Irish Republican Army หรือ IRA ที่เคลื่อนไหวโดยมีจุดประสงค์เรื่องขอความเป็นอิสระแยกดินแดนจากอังกฤษอย่างสิ้นเชิง วิธีการที่ IRA ใช้ในยุคนั้นคือ ก่อการร้าย วางเพลิง จับตัวข้าราชการ ลอบสังหาร หรือวางระเบิด

คดีที่ร้ายแรงที่สุดคือการวางระเบิดที่ดับเบิลไอร์แลนด์ กลางกรุงลอนดอน เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ.1973 มีผู้เสียชีวิตห้าคนและบาดเจ็บถึงหกสิบสี่คน จะด้วยความกลัวก็ดี หรือความต้องการจัดการกับปัญหานี้อย่างเด็ดขาดก็ดี รัฐบาลอังกฤษได้ออกกฎหมายที่เรียกว่า The Prevention of Terrorism Act หรือ “กฎหมายการป้องกันการกระทำอันอาจจะเป็นการก่อการร้าย” ทันที

กฎหมายนี้ให้อำนาจตำรวจชนิดล้นฟ้าล้นแผ่นดิน พวกเขาสามารถควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยได้นานถึงเจ็ดวันโดยไม่ต้องตั้งข้อหา และไม่จำเป็นต้องให้พบทนาย ที่สำคัญคือแม้จะไม่ได้มีการระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็เป็นที่รู้กันดีว่าตำรวจสามารถใช้การข่มขู่หรือทรมานทุกรูปแบบเพื่อบีบบังคับให้ผู้ต้องสงสัยรับสารภาพ

Gerry Conlon ผู้บันทึกหนังสือที่เป็นต้นฉบับของภาพยนตร์ เล่าว่า เขาเป็นเด็กหนุ่มไอริชที่ดูจะเอาดีอะไรไม่ได้ เขาไม่ถูกกับพ่อของเขา Giuseppe Conlon เพราะออกจะดูถูกว่าพ่อเป็นคนที่ไม่สู้คน มีอาชีพแค่เดินตัวในร้านรับพนันที่ถูกกฎหมาย ตัวเจอร์รี่เองก็แค่ลักเล็กขโมยน้อยไปวัน ๆ ตามเรื่อง จนวันหนึ่งไปทำเรื่องจนเลยเถิดให้พวก IRA ต้องปะทะกับทหารอังกฤษ จึงถูกส่งตัวมาอยู่ลอนดอน เขามากับเพื่อนชื่อ Paul Hill มาอาศัยอยู่กับเพื่อนคือ Patrick Armstrong และเพื่อนสาว Carole Richardson รวมกันสี่คน

ซีนเปิดเรื่องของ In the Name of the Father ถือว่าเป็นซีนเปิดภาพยนตร์ที่ทรงพลังที่สุดเรื่องหนึ่ง เริ่มจากการระเบิดผ้าที่อังกฤษ ตัดมาต่อเนื่องด้วยความท้าวของ Gerry ที่ไอร์แลนด์เหนือทำให้ทหารอังกฤษกราดยิง แค่วางสิบนาทีก ทำให้เห็นว่าประชาชนแคว้นนั้นต่างร่วมมือกันขนาดไหนในการต่อต้านรัฐบาลอังกฤษ

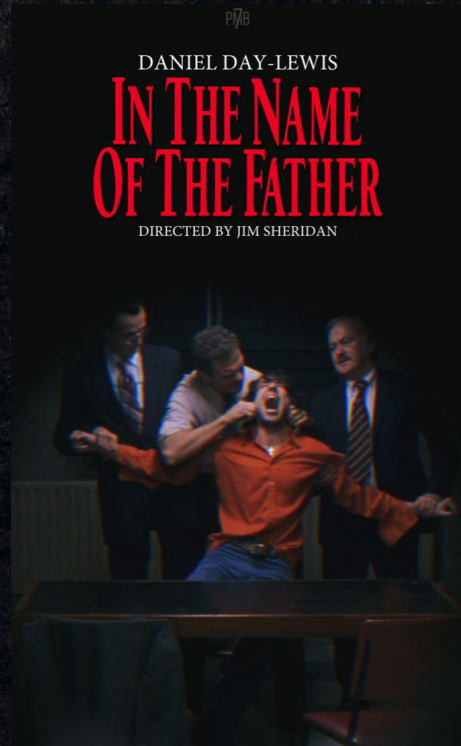
สำหรับผู้ชมที่ไม่ทราบเรื่องความขัดแย้งต้นเหตุของอังกฤษกับไอร์แลนด์เหนือ อาจจะยังไม่ค่อยเข้าใจในบางช่วงของภาพยนตร์ เหตุการณ์ก่อนหน้าภาพยนตร์เรื่องนี้ ได้มีภาพยนตร์อีกเรื่องเล่าไว้คือเรื่อง Michael Collins

In the Name of the Father เล่าถึงความขัดแย้งรุนแรงยุค 1970 ส่วนภาพยนตร์เรื่อง Michael Collins เล่าถึงที่มาของการเริ่มความรุนแรงนั้นในยุค 1910

ช่วงเวลานั้นยังไม่มีประเทศไอร์แลนด์เหนือ มีแต่เพียงประเทศไอร์แลนด์

หลังจากอังกฤษครอบครองไอร์แลนด์มานานหลายร้อยปี ในฐานะประเทศราช อาณานิคม ทั้งสองดินแดนนอกจากจะแตกต่างกันด้านเชื้อชาติแล้ว สำเนียงการพูดยังต่างกันจนเกือบจะเป็นคนละภาษา อีกทั้งยังแตกต่างกันทางด้านศาสนา อังกฤษนับถือศาสนาคริสต์ โปรเตสแตนต์สาย Church of England ส่วนชาวไอริชนับถือศาสนาคริสต์คาทอลิก ในช่วงเวลาที่ปกครองอังกฤษได้ส่งพลเมืองที่นับถือ Church of England เข้าไปปะปนกับไอริชคาทอลิกจนมีจำนวนมากในหกจังหวัดทางตอนเหนือ

ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศอื่นมันหนักอยู่แล้ว และยังสาหัสไปอีกเมื่อประเทศที่ครอบครองมีความเชื่อในอภินิหารของศาสนา เช่น ตอนนั้นโบสถ์ของคาทอลิก ชาวไอริชต้องเสียภาษีให้แก่โบสถ์ของ Church of England

แบบนี้ถึงจะเรียกว่าคติกันทางศาสนาอย่างแท้จริง

สองร้อยกว่าปีก่อน ตรงกับไทยสมัยรัชกาลที่ 3 ค.ศ. 1795 ชาวไอริชจึงก่อตั้ง United Irishman หรือกลุ่มสหภาพไอริช เพื่อเรียกร้องเอกราชจากอังกฤษและความเสมอภาคทางศาสนา แต่อังกฤษกลับออกกฎหมาย Act of Union เพื่อรวมไอร์แลนด์เข้าเป็นส่วนหนึ่งของอังกฤษ คือยกเลิกเป็นประเทศราชแต่บังคับให้รวมกัน

ต่อมาตลอดหนึ่งร้อยปี ชาวไอริชตั้งกลุ่ม The Irish Republican Brotherhood หรือ IRB เพื่อขอแยกประเทศเป็นอิสระแต่ถูกปราบอย่างหนักมาตลอด และยังไม่มีใครเก่งพอจะเป็นผู้นำได้ จบจนโลกเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ ประมาณยุคริชากาลที่ 6 ของประเทศไทย

ภาพยนตร์เรื่อง Michael Collins เล่าเรื่องราวช่วงเวลานี้ ยุคใหม่แห่งการเรียกร้องเอกราชและอิสรภาพ โดยมุ่งประเด็นไปที่วิธีการของสองแกนนำของชาวไอริช Michael Collins และ Éamon De Valera โดย Michael จะเป็นสายเหยี่ยวใช้ความรุนแรงและกดดันด้วยอาวุธ ส่วน Éamon จะเป็นสายพิราบ เล่นเกมสืบทอดการเมืองและเจรจา

เหตุการณ์เริ่มต้นปีค.ศ.1916 IRB นำโดยแกนนำสิบหกคน รวมทั้ง Michael Collins ที่วันนั้นอยู่ในวัยเพียงยี่สิบห้าปี และ Éamon De Valera ได้ก่อกบฏในชื่อ Easter Rebellion อันเป็นที่เลื่องลือ ถึงจะล้มเหลวแต่ชื่อของเขาก็ถูกกล่าวขานถึงความกล้าหาญ

กองทัพสาธารณรัฐไอริช IRA จึงก่อตั้งขึ้นเมื่อปีค.ศ. 1919 พร้อมสงครามประกาศอิสรภาพของไอร์แลนด์ ภายใต้การนำของ Michael Collins ใช้ยุทธวิธีกองโจร ชุ่มโจมตี่ บุกริชากาลดี และโจมตีค่ายทหารของตำรวจอย่างกว้างขวาง กองกำลังอังกฤษจึงตอบโต้กลับอย่างโหดร้าย

In the Name of the Father (1993)

ภาพยนตร์กำกับโดย Neil Jordan ผู้มีเชื้อสายไอริชที่กำลังโด่งดังมากในตอนนั้น เขาสร้างชื่อเสียงจากเรื่อง The Crying Game ที่พูดถึงขบวนการ IRA เช่นกัน และเป็นภาพยนตร์เรื่องหนึ่งที่หักมุมตอนจบได้แบบผู้ชมอ้าปากค้างไปหมด และตอกย้ำความสำเร็จกับภาพยนตร์แวมไพร์ ผังก์ลื่นอายโฮโมอีโรติกอวอล ที่ได้ทั้ง Tom Cruise และ Brad Pitt มาแสดงในเรื่อง Interview with the Vampire

ภาพยนตร์เรื่องต่อมาของเขา Michael Collins จึงดึงดูดนักแสดงฝีมือดีฝั่งสหราชอาณาจักรมาร่วมงานหลายคน Liam Neeson มาแสดงเป็น Michael Collins ซึ่งก็มีคำวิจารณ์ว่าแสดงได้ดีแต่ดูแก่เกินบทไปมากเพราะในช่วงเวลานั้น Liam อายุสี่สิบสี่ปี แต่ในช่วงประวัติศาสตร์จริง Michael Collins เป็นผู้นำตอนอายุเพียงยี่สิบห้าปี ตายตอนอายุแค่สามสิบสองปี Alan Rickman ศก. Snape แห่ง Harry Potter มาแสดงเป็น Éamon De Valera แคมยังได้ Julia Roberts ยอมลดค่าตัวมาร่วมแสดงด้วย

Neil Jordan กำกับอย่างดี เขาสร้างสมดุลระหว่างความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการต่อสู้อันดุเดือด อดใส่เหตุการณ์สำคัญในช่วงหกปีนั้นแบบไม่กั๊ก ตั้งแต่เหตุการณ์สังหารหมู่ที่โคร็อกพาร์ค ซึ่งรู้จักกันในชื่อ สนามฟุตบอลเลือด ซึ่งมีผู้เสียชีวิตถึงสิบสี่ศพ และ Michael Collins ก็ตอบโต้อย่างสาสม ไปจนถึงอังกฤษออกกฎหมายแยกไอร์แลนด์เป็นสองส่วนในชื่อ The Government of Ireland Act โดยอ้างศาสนาคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ ก่อนจะหลอกให้เปิดเจรจาใหญ่

ที่สำคัญคือ Neil Jordan กำกับอย่างเป็นกลาง เขามองว่าไอร์แลนด์เองก็มีการเล่นการเมืองแย่งอำนาจภายในเพราะ Éamon De Valera ซึ่งเป็นผู้ใหญ่กว่า Michael มาก และเล่นบทสายพิรบบมาตลอด แต่พอถึงจุดเจรจาใหญ่ กลับมอบอำนาจให้เด็กอย่าง Michael Collins ไปตกลงเอง ซึ่งพอผลออกมาว่า Michael ยินยอมจะให้หกจังหวัดภาคเหนือแยกเป็นอีกประเทศในความคุ้มครองของอังกฤษ เพราะในหกจังหวัดนั้น มีคนนับถือ Church of England เกินว่าเจ็ดสิบเปอร์เซ็นต์ แต่ไอร์แลนด์ใหญ่ได้เป็นเอกราช Éamon ก็ติตราคนทรยศชาติให้แก่ Michael Collins ทันทีว่าไปแบ่งแยกประเทศเป็นสอง

ประเทศไอร์แลนด์เหนือ จึงเกิดขึ้นในลักษณะขัดแย้งแบบนี้ และขัดแย้งต่อเนื่องมากกว่าเก้าสิบปี

เมื่อกำเนิดเกิดขึ้นจากความขัดแย้งรุนแรงแต่แรก สิ่งตามมาคือยังรุนแรงหนักขึ้นทั้งสองฝ่าย Jim Sheridan ผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง In the Name of the Father ไม่ได้ละเลยในประเด็นนี้

คดี Guildford Four เริ่มในคืนเกิดเหตุระเบิดดับกิลด์ฟอร์ด มีคนที่ไม่ชอบ Gerry แจ้งตำรวจว่าเห็น Gerry กับเพื่อนสามคนไปอยู่บริเวณใกล้เคียงที่เกิดเหตุ ผลก็คือถูกจับกราวรูต นอกจาก Gerry ตำรวจยังจับ พ่อ น้ำ และญาติเขาอีกหลายคน ทั้งหมดถูกแยกขัง ทรมาณด้วยวิธีการรุนแรงโหดร้ายเพื่อให้รับสารภาพ สุดท้ายถึงกับชู้ว่าจะยิงพ่อของ Gerry ทั้งชะ

แม้จะดูไม่เคารพรักพ่อเท่าไร แต่พอได้ยินแค่นั้น Gerry ก็รีบลนลานเซ็นรับคำสารภาพทันที

ที่หนักกว่านั้นคือ เอกสารยืนยันพยานและสถานที่ว่า Gerry กับเพื่อนทั้งสามอยู่อีกที่เวลานั้น ตำรวจเก็บเอาไว้อย่างดี แคมยังปิดหน้าซองว่า "ห้ามไม่ให้ทนายจำเลยรู้เห็น"

ศาลก็ตัดสินตามข้อมูลที่ตำรวจขงมาอย่างหนัก กิลด์ฟอร์ดทั้งสี่ถูกจำคุกตลอดชีวิต พ่อของ Gerry โดนสิบห้าปี ญาติทั้งหลายโดนเจ็ดปีบ้าง ห้าปีบ้าง ตามลำดับ

ภาพยนตร์เดินเรื่องดีมาก ชัดเจน ความใกล้ชิดของพ่อกับลูกที่เพิ่งมาเข้าใจกันในคุก Gerry มองพ่อว่าซึ่ขลาดไม่กล้าสู้คน แต่พอพบกับความรุนแรงอย่างหนักของทั้งฝ่ายตำรวจและพวก IRA ทำให้ Gerry เริ่มเรียนรู้ว่าการรับมือกับความยุติธรรมไม่ควรใช้ความรุนแรง แต่ต้องใช้สติและเรียกร้องอย่างสงบเท่านั้น

Daniel Day-Lewis แสดงได้สมบูรณ์แบบ (ถึงตอนนี้เขาเป็นนักแสดงคนเดียวในประวัติศาสตร์ที่ได้สามตุ๊กตาทองดารานำชายยอดเยี่ยม ตอนแสดงเรื่องนี้เขาได้มาแล้วหนึ่ง) เขาแสดงความเคียดแค้นของ Gerry อย่างชัดเจนจากเด็กหนุ่มไม่มีความ ผู้ผู้ใหญ่ที่โง่งมมันเด็ดเดี่ยวที่จะสู้กับอำนาจทั้งทางฝั่งอังกฤษและไอริช ส่วนนอกคุคนั้นจากการช่วยทนาย Gareth (Emma Thompson นักแสดงตุ๊กตาทองอีกคน) ได้จัดตั้งการรณรงค์ให้รื้อฟื้นคดีเพราะมีข้อโหว่มากมาย และสุดท้ายศาลจึงสั่งยกฟ้องในปี 1989 รวมแล้วพวกเขาติดคุกฟรีคนละสิบห้าปี ไม่นับว่าคนอื่นที่ติดแล้วออกมาก่อน รวมทั้งพ่อของ Gerry ที่ตายไปแล้วในคุก

ซึ่งนั่นก็คือที่มาของชื่อภาพยนตร์ Gerry พยายามเรียกร้องให้อังกฤษประกาศว่าพ่อเขาคือผู้บริสุทธิ์

การเปิดเผยที่สะเทือนใจที่สุดคือ หลังจากศาลตัดสินผิดแต่ไม่กี่เดือน ตำรวจได้จับนาย Brendan Dowd และ Joe O'Connell ทั้งสองเป็นสมาชิก IRA และได้สารภาพว่าเขาเป็นผู้วางระเบิดดับเพลิงด้วยตนเอง แต่กรมตำรวจก็ละเลยเสียเพราะไม่อยากขายหน้าว่าไปจับคนบริสุทธิ์มาเข้าคุก ที่เลวกว่ำนั้นคือในกรณีนี้มีนักสืบสามคนเท่านั้นถูกให้ออก แต่ระดับใหญ่รอดตัวไปทุกคน

อังกฤษก็รุนแรง IRA ก็รุนแรง ความซวยก็ตกกับเหยื่อคนบริสุทธิ์ชาวอังกฤษที่ตายไปในผับแห่งนั้น และแพะรับบาปผู้บริสุทธิ์ชาวไอริชอย่าง Gerry พ่อ เพื่อน และญาติของเขา

ภาพยนตร์เรื่อง In the Name of the Father ประสบความสำเร็จอย่างมาก เข้าชิงรางวัลตุ๊กตาทองปีนั้นถึงเจ็ดรางวัล ทั้งภาพยนตร์ยอดเยี่ยม ผู้กำกับยอดเยี่ยม แสดงนำชายยอดเยี่ยม แสดงสมทบชายยอดเยี่ยม แสดงสมทบหญิงยอดเยี่ยม ถึงจะขหดหมดแต่ก็บอกถึงคุณภาพที่เต็มเปี่ยม

ภาพยนตร์เรื่อง Michael Collins ปิดเรื่องด้วยวาระสุดท้ายของ Michael Collins ด้วยวัยเพียงสามสิบสองปี เขาและเพื่อนสองคนถูกล้มยิงเสียชีวิตพร้อมกันหมดจากกองกำลังไม่ทราบฝ่าย ทั้งอังกฤษและ IRA ต่างปฏิเสธความรับผิดชอบ ตอนนั้นเขาก็ถูกหมายหัวทั้งอังกฤษและไอริชหัวรุนแรง (นักประวัติศาสตร์บางคนเชื่อว่า Éamon อยู่เบื้องหลัง) แต่แน่นอนคือศพของเขาก็ถูก IRA เอามาโหมในการเรียกร้องใช้กำลังความรุนแรงเพื่อขอเอกราชแก่ประเทศไอร์แลนด์เหนือมาอีกเป็นเวลาหลายสิบปี

ภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องบอกตรงไปตรงมาว่าศาสนาเป็นเพียงข้ออ้าง การพยายามรักษาและแสวงหาอำนาจคือของจริง ความรุนแรงเป็นเรื่องไม่น่าคบหา Gerry ช่วงแรกในคุกไม่เชื่อพ่อเขาและไปสูงลิ้งกับพวก IRA แต่เมื่อเห็นนายตำรวจถูกพวกกลุ่มที่เขาจับถือว่าเก่งกล้าลงมือใช้ไฟค็อกตายทั้งเป็น และหันไปมองพ่อของเขาที่ทำเพียงนั่งเขียนจดหมายเรียกร้องความเป็นธรรม เขาก็ได้คิดว่าอะไรแน่แท้คือคำว่ากล้าหาญ

ในขณะที่ Michael Collins ใช้ความรุนแรงมาตลอดเพื่อหวังว่าอีกฝั่งจะยอมเจรจาและยอมตามที่เรียกร้อง แต่เมื่อถึงเวลา กว่าจจะรู้ตัวว่าเขาก็เป็นแพะรับบาปเป็นเหยื่ออีกคนของความรุนแรง มันก็สายเกินไป

ประวัติศาสตร์มิไ้ให้เรียนรู้ และภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ที่ยอดเยียม ผู้เขียนขอแนะนำสำหรับท่านที่อยากรับรู้เรื่องที่มาที่ไปของความขัดแย้งในอังกฤษและไอร์แลนด์ ที่แม้แต่ศาสนาเดียวกันเพียงต่างนิกายก็ถูกนำมาใช้เล่นการเมือง จนหลายคนสูญเสียชีวิต และบางคนก็สูญเสียจิตวิญญาณ

IN THE NAME OF LOVE

----- วิภวัตร ต้นสุทธิ -----

ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์ที่อยากเอามาเล่าให้ฟังเกี่ยวกับเพลงอย่างหนึ่งคือ ในช่วงกลางยุค 90 ผู้เขียนได้ไปเที่ยวผับที่เชียงใหม่กับชาวอังกฤษรุ่นเดียวกันสองสามคน นักร้องในผับร้องเพลงที่ถูกยกย่องให้เป็นเพลงชาติประจำผับในยุคสมัยนั้นคือเพลง Zombie ของวงร็อกไอร์แลนด์ The Cranberries ซึ่งวัยรุ่นไทยตอนนั้นก็เต้นตามกันอย่างสนุกสนาน ซึ่งถ้าใครเคยฟังก็ต้องยอมรับว่าดนตรีมันชวนให้โยกจริง ๆ แต่ปรากฏว่าหนึ่งในนั้นมองด้วยความงงจนแล้วหันมาถามผู้เขียนว่า พวกเขาคงไม่รู้ความหมายจริง ๆ ของเพลงนี้ใช่ไหม ซึ่งผู้เขียนก็ได้แต่หัวเราะ

และความทรงจำนั้นก็ย้อนกลับมาอีกเมื่อประมาณไม่กี่ปีก่อนที่รายการทายนักร้องชื่อดัง มีคนหนึ่งเอาเพลงนี้มีมาร้องและมีพรีอประกอบเป็นคนแต่งตัวเป็นซอมบี้มาเดินไปมาบนเวที

จำได้วันนั้นบนโต๊ะคุยเรื่องเพลงการเมืองของไอริชกันเป็นประเด็นหลักและก็ได้ความรู้ใหม่มาบ้างพอสมควร

ผู้เขียนเองก็ชอบเพลง Zombie ตั้งแต่ครั้งแรกที่ได้ฟังสมัยเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งพออ่านและพยายามแปลเนื้อร้องก็พอจะเข้าใจว่า Dolores ผู้เขียนเพลงนี้และก็นักร้องนำไม่ได้พูดถึงผีดิบอะไรทำนองนั้น แต่เธอกำลังบอกเล่าถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศไอร์แลนด์เหนือ เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลในยุค 90 ไม่สะดวกเหมือนปัจจุบัน เวลานั้นผู้เขียนจึงทราบเพียงบางประเด็นของเนื้อเพลง

IT'S THE SAME OLD THEME SINCE NINETEEN-SIXTEEN.
IN YOUR HEAD, IN YOUR HEAD THEY'RE STILL FIGHTING,

เรื่องแรกที่ผู้เขียนตั้งคำถามและพยายามหารายละเอียดมาอ่านคือ ตามเนื้อร้องท่อนนี้ มันเกิดอะไรขึ้นในปี 1916 ที่ประเทศไอร์แลนด์

วันนั้นเป็นวันจันทร์ เทศกาลอีสเตอร์ ซึ่งถือว่าเป็นวันสำคัญมากในศาสนาคาทอลิก ประเทศไอร์แลนด์ที่ถูกอังกฤษยึดครองเป็นเมืองขึ้นเป็นเวลานานกว่าสองร้อยปี ได้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อก่อกบฏและประท้วงใหญ่ที่ชื่อว่า The Irish Republican Brotherhood หรือ IRB มานานกว่าร้อยปี วันนั้นพวกเขาได้วางแผนที่เริ่มต้นในเมืองดับลิน โดยมีชาวไอริชร่วมประมาณสองพันคน จู่โจมอย่างฉับพลัน บุกเข้ายึดจุดยุทธศาสตร์ในดับลิน จับคนอังกฤษที่ทำงานหรือประจำการมาสังหารทั้งหลายสิบคน ได้มีการประกาศจัดตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐไอร์แลนด์ชั่วคราว

การก่อจลาจลถูกวางแผนโดย Michael Collins, Patrick Pearse, Tom Clarke และผู้นำอีกหลายคนรวมทั้ง Éamon De Valera กลุ่มนี้มีอาสาสมัคร

ชาวไอริชประมาณหนึ่งหมื่นหกพันคน และมีอาวุธจากเยอรมันที่ช่วยสนับสนุน อย่างไรก็ตาม พอถึงเวลาลงมือจริง ๆ มีคนเข้าร่วมเพียงสองพันคน เพราะอังกฤษทราบข้อมูลและเข้าจับกุมแกนนำบางคนไว้ก่อน แผนที่จะยึดเมืองสำคัญทั้งประเทศจึงล้มเหลว แต่ทางแกนนำสายเหยี่ยวเลือกเดินทางต่อ ซึ่งลงมือได้เพียงแคในกรุงดับลินเท่านั้น

กองทหารอังกฤษเดินทางมาปราบกบฏเพียงหนึ่งสัปดาห์จากการสู้รบบนท้องถนน การโจมตีด้วยปืนใหญ่ของอังกฤษ บังคับให้ฝ่ายกบฏต้องยอมจำนนในวันที่ 29 เมษายน

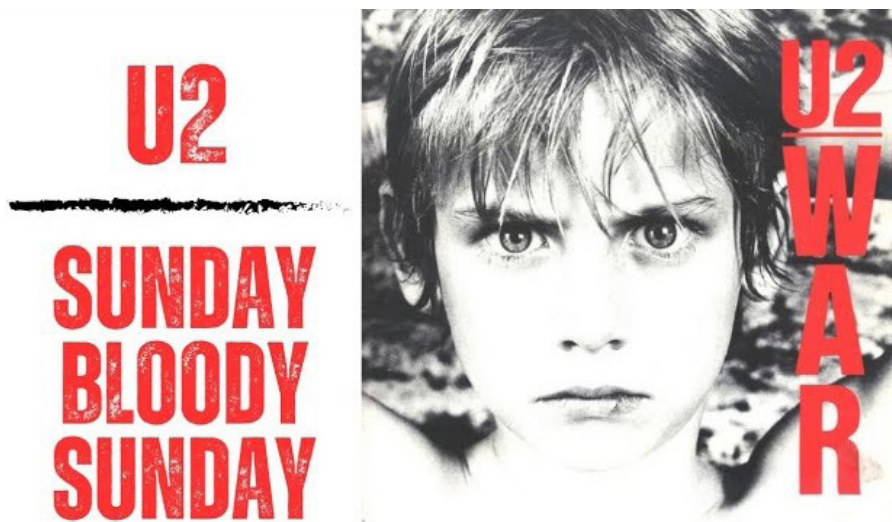
ผู้นำกบฏสิบสี่คนถูกศาลทหารของอังกฤษตัดสินประหารชีวิตในสัปดาห์ต่อมา เพราะพวกเขาสังหารคนอังกฤษไปไม่น้อย มีเพียง Michael Collins และ

Éamon ที่หนีรอดมาได้ แม้ว่าการก่อกบฏนั้นคนไอร์แลนด์จะเห็นด้วยเพียงครั้งต่อครั้ง แต่การประหารชีวิตเป็นทางเลือกที่ผิด กระแสความรังเกียจต่ออังกฤษจึงพุ่งสูงเป็นวงกว้าง

กลุ่มที่ไม่เห็นด้วย ไม่ใช่ไม่ต้องการเอกราช แต่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรง เปิดฉากการเรียกร้อง

เหตุการณ์อีสเตอร์ 1916 เป็นหนึ่งในสองเหตุการณ์สำคัญของการเรียกร้องเอกราชสมบูรณ์ของชาวไอริช ครั้งที่สองนั้นคือเหตุการณ์ที่เรียกว่า “วันอาทิตย์มหิพ” หรือ “วันอาทิตย์เลือด” Bloody Sunday และเป็นอีกครั้งที่ผู้เขียนฟังเพลงก่อนถึงจะรู้รายละเอียดในบทเพลงตามหลัง

I CAN'T BELIEVE THE NEWS TODAY
OH, I CAN'T CLOSE MY EYES AND MAKE IT GO AWAY
HOW LONG, HOW LONG MUST WE SING THIS SONG?
HOW LONG? HOW LONG?
BROKEN BOTTLES UNDER CHILDREN'S FEET
BODIES STREWN ACROSS THE DEAD-END STREET
BUT I WON'T HEED THE BATTLE CALL
IT PUTS MY BACK UP, PUTS MY BACK UP AGAINST THE WALL
SUNDAY, BLOODY SUNDAY

บทเพลง Sunday, Bloody Sunday เป็นผลงานของวง U2 วงร็อกกรุ่นใหญ่ชาวไอริช อยู่ในอัลบั้ม War ซึ่งไม่ว่าจะจัดอันดับครั้งไหน งานชุดนี้จะอยู่ในอันดับต้น ๆ ของอัลบั้มร็อกยอดเยี่ยมตลอดกาล เป็นอัลบั้มที่สามารถล้มอัลบั้ม Thriller ของ Michael Jackson ให้หลุดอันดับ 1 ของชาร์ตได้หลังจากที่ครองมานานหลายเดือน และที่น่าทึ่งกว่านั้นคือมันขึ้นอันดับ 1 ได้ทั้งทีในชุดนั้นเต็มไปด้วยเพลงประท้วง บ่นทักความเจ็บปวด และเรียกร้องความหวังของคนไอร์แลนด์ต่อปัญหาการเมืองในไอร์แลนด์เหนือ ไม่ว่าจะเป็นเพลง New Year's Day, Two Hearts Beat as One และ Red Light

War เป็นอัลบั้มที่ผู้เขียนชอบตั้งแต่เห็น Cover เป็นหนึ่งในหน้าปกอัลบั้มที่ถ่ายทอดทรงพลัง เป็นงานศิลปะที่เรียกว่า “น้อยแต่มาก” ได้อย่างแท้จริง

วันอาทิตย์ที่ 30 มกราคม ค.ศ.1972 เกือบหกสิบปีหลังจากเหตุการณ์กบฏอีสเตอร์ ประเทศไอร์แลนด์ถูกแบ่งเป็นสองประเทศ เพราะหกจังหวัดทางตอนเหนือได้เรียกตัวเองว่า “เขตจงรักภักดี” ไม่ขอรวมกับไอร์แลนด์ใหญ่ เนื่องจากในเวลาที่นั้นเมืองขึ้น อังกฤษได้ส่งคนที่นับถือศาสนาจารย์ Church of England มาปะปนกับชาวไอริชที่นับถือนิกายคาทอลิก โดยส่งเข้ามาในเขตนี้เป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวไอริชคาทอลิกจากเดิมที่มีจำนวนทั่วประเทศมากกว่าได้กลายเป็นชนกลุ่มน้อยในดินแดนนี้ไปเสีย

ขบวนการ Irish Republican Army หรือ IRA จึงกำเนิดขึ้นเพื่อจะรวมประเทศทั้งสองเป็นหนึ่งอีกครั้งให้ได้ มีการปะทะทั้งเปิดเผยและลักลอบมาตลอดระยะเวลาหลายสิบปี และอังกฤษก็ปราบปรามอย่างหนักมาตลอดเช่นกัน

ช่วงเช้าวันนั้น ชาวไอริชชาวหนึ่งหมื่นห้าพันคนชุมนุมกันที่เมืองลอนดอนเดอร์รีของไอร์แลนด์เหนือ เพื่อประท้วงปฏิบัติการของทหารอังกฤษที่จับกุมคุมขังประชาชนจำนวนมากโดยไม่มีหลักฐาน เหตุแค่เพียงต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับ IRA เพราะก่อนหน้านี้เกิดเหตุลอบวางระเบิดเพิ่มขึ้นมากจนคุมไม่ได้ อังกฤษจึงออกกฎหมายฉบับใหม่เพื่อให้อำนาจทหารในการควบคุมตัวประชาชนโดยไม่ต้องมีการพิจารณาใด ๆ ทำให้มีการจับแบบเหวี่ยงแห คนบริสุทธิ์ติดคุกมากมาย

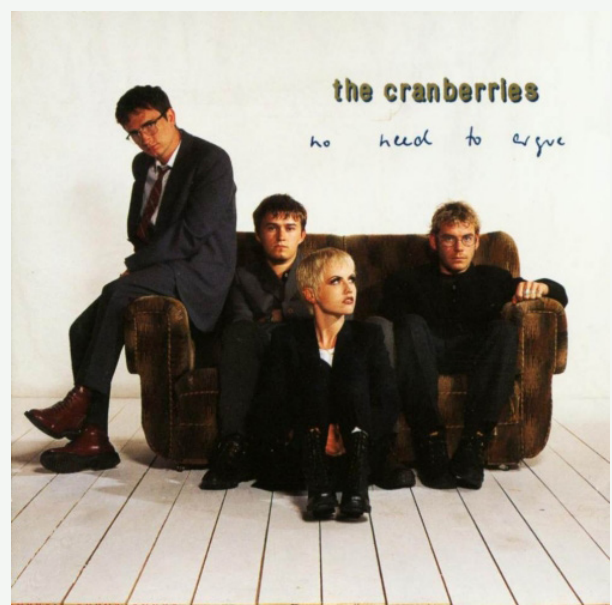
การเดินขบวนประท้วงเริ่มขึ้นหลังเวลาสิบห้านาฬิกา ทหารอังกฤษได้ใช้เครื่องกีดขวางปิดกั้นเส้นทางการเดินขบวน และพอเกิดการปะทะกัน ทหารหน่วยพลร่มจึงเข้าจับกุมผู้ประท้วง และเริ่มเปิดฉากยิงด้วยกระสุนจริง ข้อมูลระบุว่าทหารยี่สิบเอ็ดนายได้ยิงกระสุนจริงไปทั้งสิ้นหนึ่งร้อยแปดนัด ทำให้มีผู้เสียชีวิตสิบสามคนและบาดเจ็บสิบห้าคน

ที่เหลือเชื่อว่าเกิดขึ้นในประเทศเจริญแล้วคือ เมื่อเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ผลการสอบสวนของศาลตัดสินให้ทหารและเจ้าหน้าที่ทางการอังกฤษมีความผิดแค่ตกเตือน โดยระบุว่า “ประมาทเลินเล่อ”

U2 เขียนเพลงนี้เมื่อปี 1984 สิบสองปีหลังเหตุการณ์ ยังมีความพยายามจะเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ซึ่งยิงคนมือเปล่า สถานการณ์ความรุนแรงยังคงคุกรุ่น แต่ที่ผู้เขียนชื่นชอบคือ Bono และเพื่อนของเขาในวง ไม่ได้เรียกร้องความรุนแรงต่างตอบแทน ในบทเพลงบอกตรง ๆ ว่า การเรียกร้องต้องทำโดยสันติ หากไม่แล้วก็จะไม่มีผู้ใดชนะทั้งสิ้น

AND THE BATTLE'S JUST BEGUN
THERE'S MANY LOST,
BUT TELL ME WHO HAS WON?
THE TRENCHES DUG WITHIN OUR HEARTS
AND MOTHERS, CHILDREN, BROTHERS,
SISTERS TORN APART
SUNDAY, BLOODY SUNDAY

ขอย้อนกลับมายังเพลง Zombie ที่ออกมาตามหลังเพลง Sunday, Bloody Sunday อีกเป็นเวลาสิบปี เพราะเพลงนี้ออกประมาณปี 1993 สู่ยุค 90 สถานการณ์ยังไม่จบสิ้นด้วยดี และเพลงนี้น่าสนใจคือเป็นเพลงที่ต่อว่ากลุ่ม IRA ทั้งที่ The Cranberries เป็นไอริชกันทั้งวง

ที่มาของเพลงนี้ Dolores นักร้องนำและผู้แต่งเพลงอุทิศให้แก่เด็กชายสองคน Johnathan Ball กับ Tim Parry

เด็กทั้งสองคนนี้เสียชีวิตเพราะถูกลูกหลงจากการลอบวางระเบิดของ IRA โดยไม่มีการประกาศเตือนล่วงหน้าแบบทุกครั้งที่เคยทำมาในอดีต ทั้งนี้เพราะขบวนการนี้ยุคหลัง 70 กลายเป็นทหารรับจ้างและเรียกร้องเงินทองกับค่าคุ้มครองมากกว่าจะทำตามอุดมการณ์เดิม มีการขัดแย้งภายในสูงจนแยกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย พวกที่คลั่งอุดมการณ์ก็หัวรุนแรงจนแทบจะควบคุมอะไรไม่ได้อีกต่อไป

Dolores ดำในเพลงแบบไม่ไว้หน้าถึงพวกผู้ก่อการร้ายเชื้อชาติศาสนาเดียวกับเธอว่า พวกนี้ไม่แตกต่างจากผีดิบขอมบี้ที่ไร้สมอง ไร้จิตใจ ไร้ความคิดและศีลธรรม

ANOTHER MOTHER'S BREAKING
HEART IS TAKING OVER
WHEN THE VIOLENCE CAUSES SILENCE
WE MUST BE MISTAKEN

ท่อนนี้เธอเขียนได้ดังตามมาก แม้อีกคนหนึ่งต้องหัวใจสลายและเมื่อความรุนแรงทำให้เกิดความเงียบงัน พวกเราต้องผิดพลาดอะไรกันสักอย่างแล้ว

การที่เพื่อนต่างชาติของผู้เขียนหงุดหงิดเล็กน้อยที่เห็นคนโยกหัวเต้นกับเพลงนี้กันอย่างสนุกสนานในสมัยนั้นจึงพอเข้าใจได้ (แต่ดนตรีและทำนองมันก็บังคับเนื้อหาพอสมควรสำหรับคนต่างภาษา ถ้าจะแก้ตัวให้ละ)

BUT YOU SEE, IT'S NOT ME, IT'S NOT MY FAMILY.
IN YOUR HEAD, IN YOUR HEAD THEY ARE FIGHTING,
WITH THEIR TANKS AND THEIR BOMBS,
AND THEIR BOMBS AND THEIR GUNS.
IN YOUR HEAD, IN YOUR HEAD, THEY ARE CRYING
IN YOUR HEAD, IN YOUR HEAD,
ZOMBIE, ZOMBIE, ZOMBIE,

เพลงนี้มีอิမ်แพคที่สูงมากในประเทศไอร์แลนด์และไอร์แลนด์เหนือ เกิดการประท้วงและสนับสนุนจากประชาชนให้ยุติสงครามกลางเมือง เพลงนี้มีพลังอย่างหนักถึงขนาดพวก IRA สายดาร์ก ต้องออกมาชู่ว่าจะทำร้ายดีและจะวางระเบิดสถานีวิทย์ทุกแห่งที่เปิดเพลงนี้ แต่นั่นยังทำให้แนวร่วมและคนสนับสนุนการก่อการร้ายลดลง จนแกนนำทั้งหมดต้องหันมาคุยกันและยอมเจรจายุติปัญหาหลักในยุคต้น 2000

นอกจากเพลงนี้ ยังมีอีกหลายเพลงที่ผู้เขียนชื่นชอบของวง The Cranberries เช่น Ode To My Family ที่ Dolores เขียน ตีความ ได้ทั้งความเป็นอังกฤษและไอร์แลนด์ ที่ควรจะเป็นครอบครัวเดียวกันแต่กลับทำร้ายกันเอง หรือพูดถึงประสบการณ์เลวร้ายที่เธอได้รับจากครอบครัว จนเป็นแผลในใจมาตลอดชีวิต และเพลง Animal Instinct ที่ชื่อเพลง อาจจะดูรุนแรงแต่เธอกลับเขียนถึงความงามและความรัก ซึ่งแม้แต่สัตว์บางประเภทก็ยังมีสัญชาตญาณนั้น แล้วมนุษย์เราเล่า

ทั้ง U2 และ The Cranberries ต่างก็เป็นไอร์แลนด์ พวกเขาต้องการปลดแอกจากอังกฤษอย่างสิ้นเชิงและเห็นใจคนไอร์แลนด์ที่อาศัยอยู่ในไอร์แลนด์เหนือ แต่ที่ทั้งสองวงไม่เห็นด้วยเช่นกันคือ การเรียกร้องด้วยความรุนแรงและทำร้ายคนที่ไม่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นฝั่งใดก็ตาม

ผู้เขียนขอทั้งท้ายด้วยการแนะนำอีกบทเพลงของวง U2 คือ เพลง Pride (In the Name of Love)

ONE MAN COME IN THE NAME OF LOVE
ONE MAN, HE COME AND GO
ONE MAN COMES HE TO JUSTIFY
ONE MAN TO OVERTHROW
IN THE NAME OF LOVE
WHAT MORE IN THE NAME OF LOVE

จะเรียกร้องอะไร ขอให้เรียกร้องด้วยความสงบ สันติ อ่อนโยน สุภาพ และด้วยความรัก

เสียงนั้นจะได้รับการยอมรับและจะดังกึกก้องไปยิ่งกว่าเสียง ตะโกนด่า เสียงปืน หรือเสียงระเบิดมากมายนัก

ปล. เกือบสี่สิบปีต่อมา ในปี 2010 หลังการไต่สวนที่ยาวนานที่สุดในประวัติศาสตร์กฎหมายอังกฤษและไอร์แลนด์ไปถึงสองร้อยล้านปอนด์ รัฐบาลอังกฤษจึงออกมายอมรับว่า ในเหตุการณ์ “วันอาทิตย์เลือด” ทหารไม่มีการแจ้งเตือนก่อนยิงกระสุนจริง มีการยิงจากกลุ่มติดอาวุธฝั่ง ประท้วงบางคนก็เป็นเพราะตอบโต้ที่ถูกยิงก่อน

แต่ก็ไม่มีการลงโทษใด ๆ ในผู้เกี่ยวข้อง นายกรัฐมนตรี David Cameron เวลานั้นแค่ออกมา “แสดงความเสียใจ” โดยยอมรับว่า “อังกฤษไม่อาจอ้างเหตุผลในการกระทำนี้ได้เลย”

Pursuing Perfection to The Smallest Detail

Smaller, more convenient, and more powerful: the 5-axis dry milling machine. Powered with DOF's unique technology, we transform your daily routine tasks into something special. Experience limitless possibilities with CRAFT DRY

01 _FREE

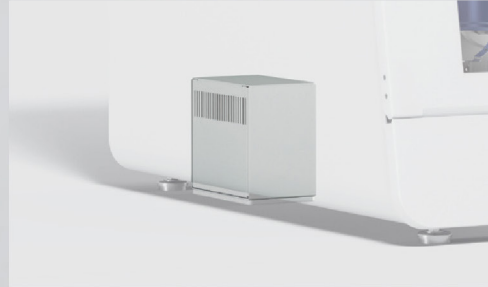
Compact Dry Milling Machine

With its compact size of 430x620x712, it can be installed in even the most confined spaces, making equipment installation and relocation easy.

Air Compressor Free

With a built-in air compressor, it can be freely installed anywhere you desire without the need to purchase a separate air compressor. Enjoy freedom from loud noise and cumbersome maintenance.

02 _EASY

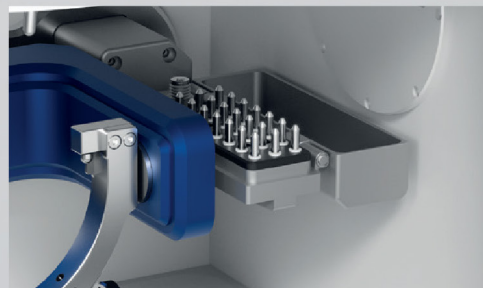
One-touch Jig Change

With the one-touch jig, you can easily and quickly change jigs without complex procedures or tools, significantly reducing work time.

21 Automatic Tool Changer

A total of 21 tools can be automatically changed. You can switch to the appropriate tool for materials such as zirconia, PMMA, and hybrid ceramics without interrupting your work.

03 _PRECISE & STABLE

90 Degree Milling

With a C-type jig, it is possible to mill at 90 degrees. Using a semi-circular jig, blocks can be positioned at a 90-degree angle for anterior and margin lines with greater precision compared to using an O-type jig.

High Frequency Spindle

With a maximum speed of 60,000 RPM and a maximum output of 800W, the high-speed spindle can precisely and reliably process not only zirconia but also PMMA and hybrid ceramics.

Precise & Stable Milling Machine

CRAFT DRY

Scan here
to learn more about
CRAFT DRY

PROMPT SERVICE **BEST PRICE**

จัดจำหน่ายโดย

Dental Craftsman
419/13 soi 23 Thippawan 1 Moo 5
Theparak Rd., Mueang, Samutprakan
Thailand 10270

ฝ่ายขาย 092-394-2471

Email: info.dentalcraftsman@gmail.com
Line ID: @dentalcraftsman

Features

All-in-One

Everything is possible in one machine! A dust collector, a water pump, and a compressor are all-in-one. CRAFT 5X can be installed anywhere without space restriction. In addition, anyone can use it easily and maintenance is simple.

Dust Collector

Low-noise dust collector motor provides a comfortable & clean environment, and the suction input can be adjusted in four levels.

Coolant System

The coolant system consisting of a water tank and a pump enables milling of glass ceramic and titanium.

Air Compressor

There is no need to install a separate compressor. It is developed with DOF's proprietary technology and achieves space revolution.

Wet & Dry

Zirconia, wax, PMMA, hybrid ceramic, glass ceramic and titanium are able to be milled

5-axis

Featuring 5-axis simultaneous machining, ideal for cases with severe undercuts and/or multiple insertion angles.

90 Degree Milling

It perfectly reproduces contours of teeth with the 90-degree milling, especially anterior teeth.

One-Step Milling

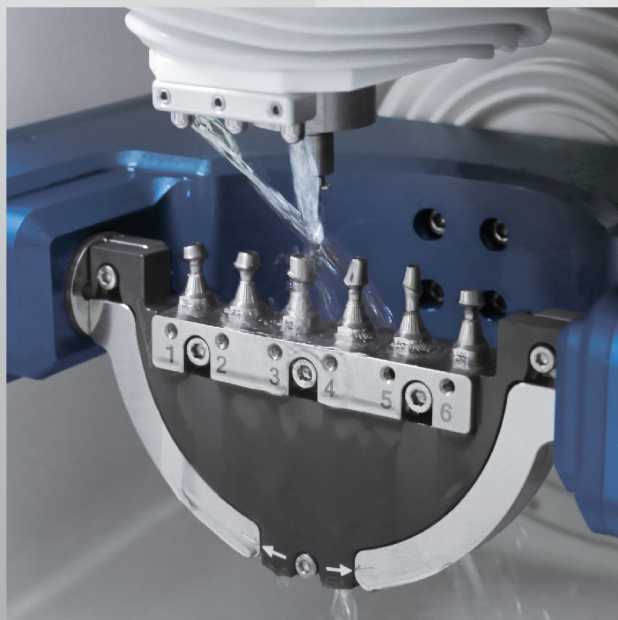
It mills custom abutments and suprastructures at the same time without the abutment scanning.

CRAFT 5X

All-in-One Milling Machine

Everything you imagined, an All-in-One milling machine! It is more than just a conventional wet and dry milling machine. A water tank, a dust collector, and a compressor are in one assemblage. Limitation of materials and limitation of space has been broken down. CRAFT 5X – compact, superior in strength – where anything is possible.

PROMPT SERVICE

BEST PRICE

Scan here
to learn more about
CRAFT 5X

จัดจำหน่ายโดย

Dental Craftsman
419/13 soi 23 Thippawan 1 Moo 5
Theparak Rd., Mueang, Samutprakan
Thailand 10270

ฝ่ายขาย 092-394-2471

Email: info.dentalcraftsman@gmail.com
Line ID: @dentalcraftsman

“ การวางแผนการรักษา ทันตกรรมรากเทียม ”

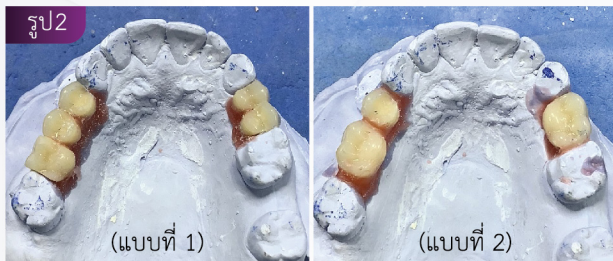
ควรเริ่มต้นจากการมองภาพรวมของการบูรณะฟันทั้งหมดก่อน (prothetic driven) จากนั้นจึงจะสามารถวางแผนการรักษา
ทั้งตำแหน่ง ขนาด และจำนวนของรากฟันเทียมได้อย่างเหมาะสม ดังเคสตัวอย่าง

ข้อมูลผู้ป่วย

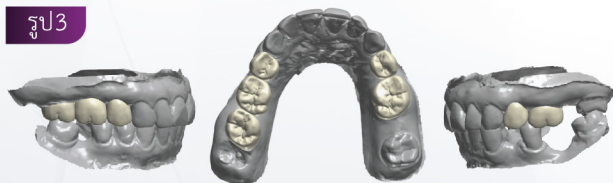
ผู้ป่วยหญิง อายุ 40 ปี ปฏิเสธโรคประจำตัว ได้มาทำการปรึกษา
การใส่รากฟันเทียมเพื่อชดเชยตำแหน่ง ฟันที่สูญเสียไป
(โดยผู้ป่วยแจ้งว่าต้องการทำบริเวณฟันบนทั้งหมดก่อน) การตรวจ
ในช่องปาก บริเวณขากรรไกรบน ผู้ป่วยมีการสูญเสียฟันตำแหน่ง
14,15,16,18 / 24,25,27 (ดังรูป 1)

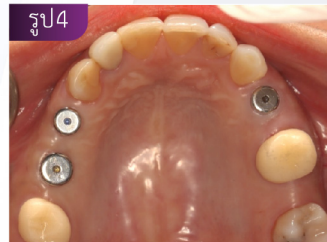
จะสังเกตได้ว่าขนาดของช่องว่างในการใส่ฟัน มีขนาดที่อาจจะไม่เหมาะสม
ในการชดเชยซี่ฟันทั้งหมดที่สูญเสียไป ดังนั้นการรักษาจึงเริ่มจากการ
กำหนดขนาดของฟัน ตำแหน่งและปริมาณรากเทียมที่เหมาะสม
โดยได้ทำการลองเรียงฟัน ในแบบจำลองฟัน พร้อมกับนำเสนอและ
วางแผนร่วมกับผู้ป่วยไปด้วย (ดังรูป 2)

เมื่อได้ทำการพูดคุยร่วมกับผู้ป่วยแล้ว ได้ตกลงทำการวางแผนการรักษา
ดังแบบที่ 2 คือในบริเวณ Q1 จะใส่รากฟันเทียม ตามขนาดของฟัน
premolar 1 ซี่, molar 1 ซี่ ร่วมกับการใส่ครอบฟัน เพื่อเพิ่มขนาด
ของฟันซี่ 17 ขณะที่ Q2 จะใส่รากฟันเทียม ตามขนาดฟัน
premolar 1 ซี่ ร่วมกับการใส่ครอบฟันเพื่อเพิ่มขนาดของ
ฟันซี่ 26 ด้วย (ดังรูป 3)

จากนั้นได้ทำการฝังรากเทียม
ระบบ SIC ตามตำแหน่งในแผน
การรักษาพร้อมกับการเสริม
กระดูกร่วมด้วยและทำการ
บูรณะฟันข้างเคียงด้วย (ดังรูป 4 -
ภาพของผลการรักษาเมื่อเวลา
3 เดือนหลังฝังรากฟันเทียม)

ในส่วนของครอบฟันบนรากเทียม วางแผนในการใส่ครอบฟัน
เป็นแบบ screw-cement retain prosthesis หรือ SCRP
พร้อมทำการใส่ครอบฟันในช่องปาก (ดังรูป 5,6)

ภาพรังสีหลังทำการใส่ครอบฟันบนรากฟันเทียมและฟันธรรมชาติ
ซี่ข้างเคียง (ดังรูป 7) โดยหลังจากนั้นผู้ป่วยแจ้งว่าสามารถใช้งาน
ได้ปกติดี และรอทำการใส่รากฟันเทียมบริเวณขากรรไกรล่างต่อ
เป็นลำดับถัดไป

CREDIT :

DR. NAPATSORN
KANCHANATHITIPONG

DR. SASIPIN
LAUVAHUTANON

DR. SKUN
CHINUDOMWONG

TITANIUM PRE-MILLED BLANK + ZIRCONIA CROWN, HASS CROWN

**THE
GENUINE
PRODUCT**

5,000 ฿

**ราคานี้ยังไม่รวม Vat 7% **

OSSTEM®

Dentium
For Dentists By Dentists

DENTIS
THAILAND

**Neo
Biotech**

MEGA'GEN

**ID
A** In-House
Dental
Art

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ :

Tel. 084-648-0744 E-mail : info@idadental.com

คุณจิม 081-456-9878, คุณเหมียว 082-333-7907, คุณหญิง 087-506-7174, คุณผึ้ง 090-646-3566

SEALANT ULTRASEAL XT HYDRO

- HYDROPHILIC
- ADVANCED ADHESIVE TECHNOLOGY
- FLUORESCES UNDER BLACK LIGHT TO ENSURE SEALANT IS STILL IN PLACE
- HIGHLY FILLED RESIN - 53%
- THIXOTROPIC/IDEAL VISCOSITY FLOWABILITY¹
- TWO SHADES: OPAQUE WHITE AND NATURAL
- USE WITH INSPIRAL™ BRUSH TIP
- CERTIFIED GLUTEN FREE

STEP 1
ETCH FOR 30 SECONDS ON
UNCUT ENAMEL, 15 SECONDS
ON CUT ENAMEL. RINSE.

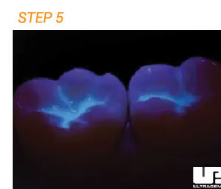
STEP 2
REMOVE VISIBLE MOISTURE.
DO NOT DESICCATE THE TOOTH.

STEP 3
PLACE ULTRASEAL XT HYDRO
SEALANT.

STEP 4
CURE FOR 3 SECONDS WITH VALO™
CURING LIGHT ON XTRA POWER
MODE, OR 10 SECONDS ON
STANDARD POWER MODE.

STEP 5
ULTRASEAL XT HYDRO SEALANT
HAS ADDED FLUORESCENT
PROPERTIES, SO YOU CAN CHECK
RETENTION AT EVERY
APPOINTMENT.

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

RESTORATIVE COMPOSITES

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

f : NUVODENTTHAI

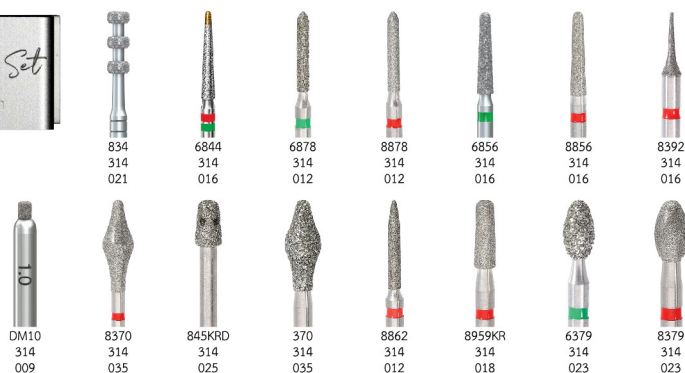
LINE : @NUVODENTTHAI

ig : NUVODENTTHAI

KOMET KOL SET

Prep Crown

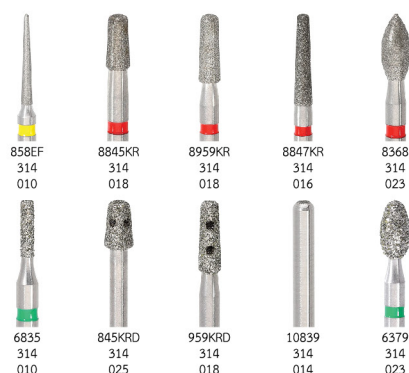
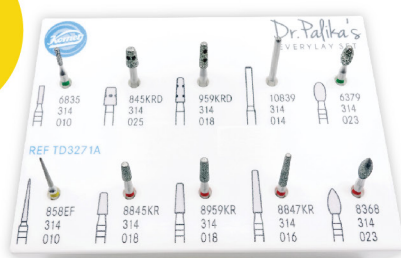
Alisa's Esthetic Preparation Set Veneer/Inlay/Onlay/Vonlay/Crown : REF LD2700B

Veneer

Dr.Ketkarn Sakultap The Veneer Bootcamp : REF LD3015

Inlay

Dr.Palika's Everylay Set REF TD3271A

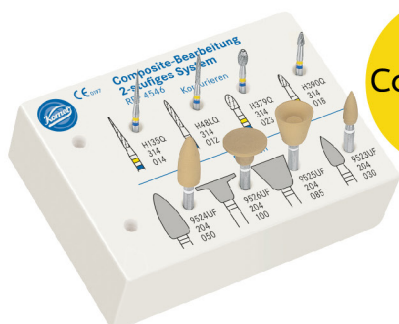
nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

KOMET

FINISHING AND POLISHING SET

Composite

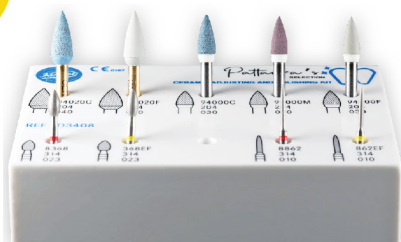
Finishing and Polishing

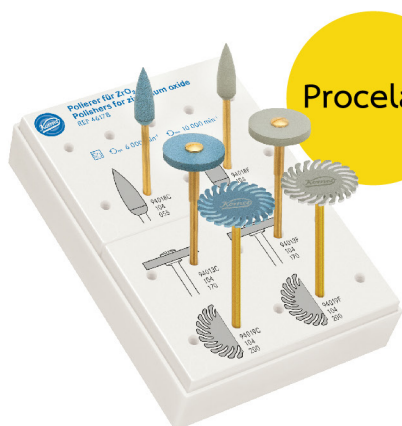
Set for 2-Steps Composite Finishing and Polishing : Set 4546

Procelain

Zr,Li-Di Polishing

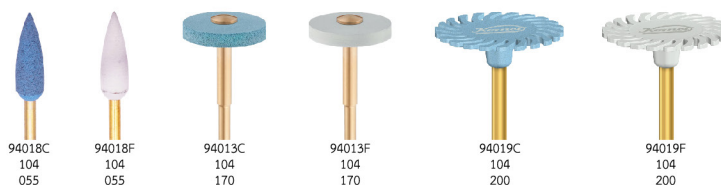

Pattarika's Selection Ceramic Adjusting and Polishing Kit : REF TD3408

Procelain

Zr,Li-Di Polishing

Polishing Set for All-Ceramic Restorations (e.g.ZrO₂) (ขัดนอกปาก) : Set 4617B

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

: NUVODENTTHAI

: @NUVODENTTHAI

: NUVODENTTHAI

CLERFIL™ S³ BOND UNIVERSAL QUICK

[quick without compromise]

CLERFIL™ DC CORE PLUS

[core build-up automixing, dual-curing]

[s³ bond universal quick]

no waiting time with real clinical benefits less technique sensitive less risk of contamination

[dc core plus]

dual-cure, radiopaque two-component core build-up material supplied in a convenient automix delivery system.

EASY TO USE, STRESS-LESS CLINICAL PROCEDURE

1 APPLY BOND WITH A RUBBING MOTION

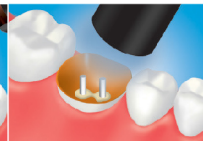
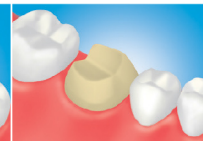
2 DRY BY BLOWING MILD AIR AND PAPER POINT UNTIL BOND DOES NOT MOVE*¹

3 LIGHT-CURE*²

4 POST CEMENTATION AND CORE BUILD-UP USING CLEARFIL DC CORE PLUS ACCORDING TO THE MANUFACTURER'S INSTRUCTIONS

*¹ USE A VACUUM ASPIRATOR TO PREVENT BOND FROM SCATTERING.

*² REFER TO THE INSTRUCTIONS FOR USE FOR LIGHT-CURING TIME.

NOTE : THIS IS AN ABBREVIATED VERSION. PLEASE FOLLOW THE INSTRUCTIONS FOR USE

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodontthai.com

: NUVODENTTHAI

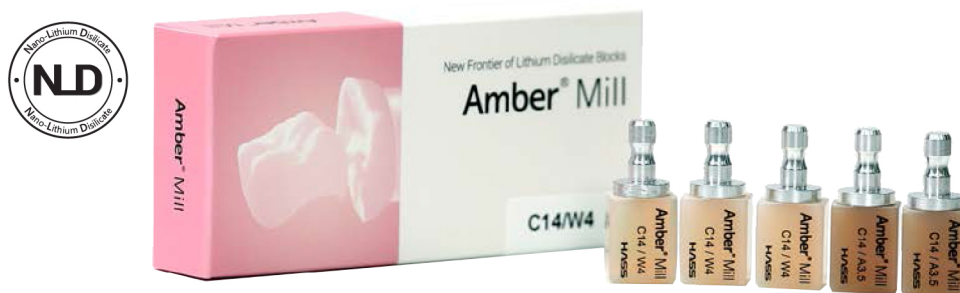
: @NUVODENTTHAI

: NUVODENTTHAI

AMBER® MILL

New Frontier of Lithium Disilicate-Based CAD/CAM Blocks & Disks

Indications

- Inlays
- Anterior Single Crowns
- Onlays
- Posterior Single Crowns
- Veneers
- 3-Unit Bridge * up to the second Premolar

Machinable lithium disilicate block for CAD/CAM system

amber® mill is the machinable dental glass-ceramic blocks made of lithium disilicate. its reinforced mechanical properties and aesthetic values with qualified machinability are greatly advantageous for patients and clinics.

AMBER® MILL DIRECT

True Single-Visit Results

We solve the challenges faced with indirect millable restoration materials

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

: [NUVODENTTHAI](https://www.facebook.com/NUVODENTTHAI)

: [@NUVODENTTHAI](https://line.me/tv/@NUVODENTTHAI)

: [NUVODENTTHAI](https://www.instagram.com/NUVODENTTHAI)

HANDPIECE

EVO 500K (T)

(รุ่นไม่มีไฟ)

EVO 500K (TL)

(รุ่นมีไฟ)

TIGER 101-3T4

(รุ่นไม่มีไฟ)

TIGER 300N-3T + QD JOINT

(รุ่นไม่มีไฟ)

nuvoDent Co.,Ltd.

419/165 Soi 14 Tippawan 1, Theparuk Rd., Amphur Muang, Samutprakarn Thailand 10270

Tel : +66.2.755.6636, Fax : +66.2.394.4403, Email : info@nuvodentthai.com

: NUVODENTTHAI

: @NUVODENTTHAI

: NUVODENTTHAI

PRE-MILLED ABUTMENT WITH ALL CERAMIC CROWN*

*ZIRCONIA CROWN OR LITHIUM CROWN

เริ่ม 1 ก.ค. - 30 ก.ย. 68

9,200

baht / unit*

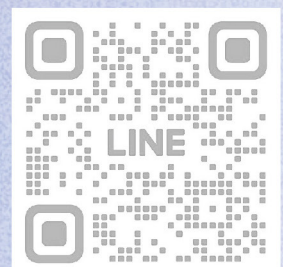
*เฉพาะรุ่นที่ร่วมรายการ

*ราคานี้ไม่รวม Vat 7%

*ราคานี้รวมค่าบริการ pre-milled abutment 3,000 บาทแล้ว

Line Official:
@inhousedentalart

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

- ☎ คุณเหมียว 082-333-7907
- ☎ คุณหญิง 087-506-7174
- ☎ คุณจิม 081-456-9878
- ☎ คุณผึ้ง 090-646-3566

LAB DRIVER SET

Easy to use in various color

- Brinell hardness 55 heat
- treatment long life
- Various colors

จัดจำหน่ายโดย

Dental Craftsman
419/13 soi 23 Thippawan 1 Moo 5
Theparak Rd., Mueang, Samutprakan
Thailand 10270

ฝ่ายขาย 092-394-2471

Email: info.dentalcraftsman@gmail.com
Line ID: @dentalcraftsman

SCAN HERE
FOR MORE INFORMATION

674i

เตาเผาซินเตอร์

Scan here
to learn more about
674i Sinter Furnace

624i

เตาเผาพอร์ซเลน

Scan here
to learn more about
624i Porcelain Furnace

จัดจำหน่ายโดย

Dental Craftsman
419/13 soi 23 Thippawan 1 Moo 5
Theparak Rd., Mueang, Samutprakan
Thailand 10270

ฝ่ายขาย 092-394-2471

Email: info.dentalcraftsman@gmail.com
Line ID: @dentalcraftsman

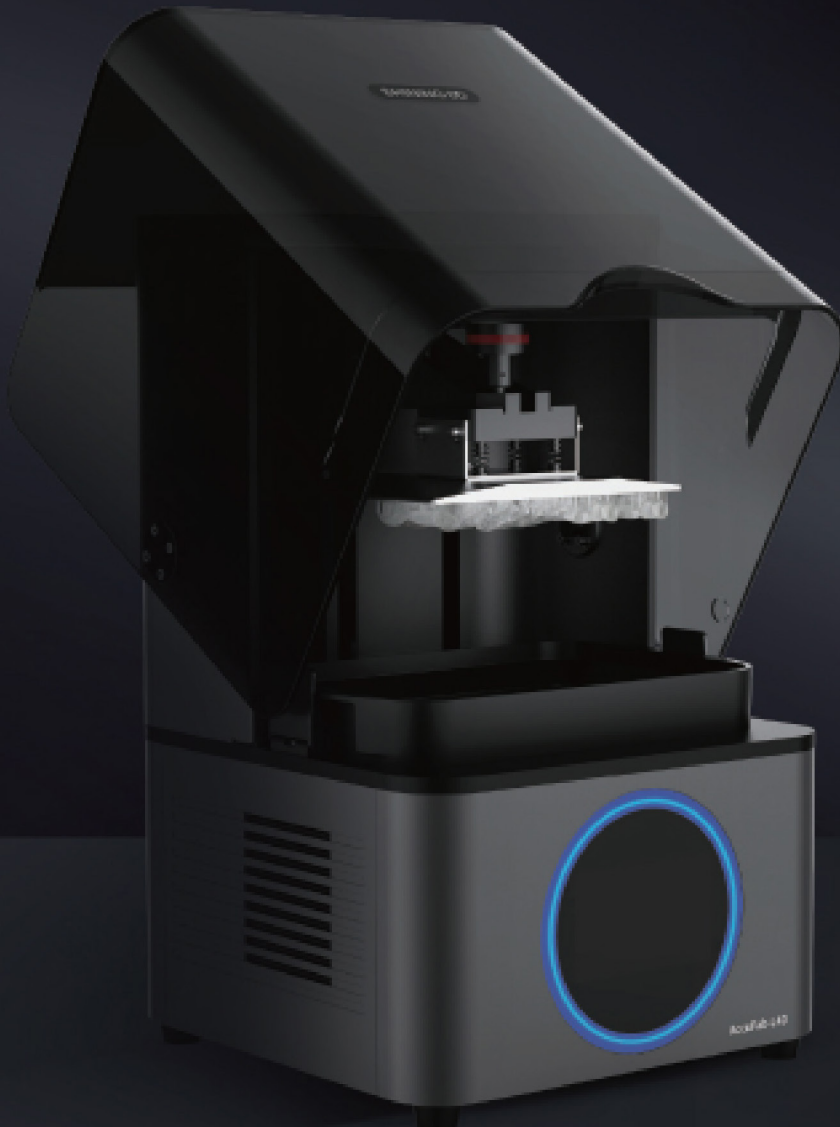

AccuFab-L4D 3D Printer

Lit Up For Dentistry

Multi- format Dental 3D Printer

AccuFab-L4D/L4K is the latest addition to the SHINING 3D family digital solutions. It is a large-format dental 3D printer developed completely in-house by SHINING 3D to make 3D printing solution more accessible to everyone. It brings users an exceptionally unique printing experience with its features like light-weight, large print size and user-friendly operation.

Connecting the Future

Link Aoralscan with AccuFab
SHINING 3D intraoral scanner, 3D printer and dental material ecosystem provides an exceptional experience in digital dentistry.

AccuDesign

Life-time free upgrade model creator software that comes with AccuFab-L4D

Dental Cloud

SHINING 3D's cloud data platform enables data transmission, making it convenient for data transfer and communication between clinics and dental labs.

จัดจำหน่ายโดย

In-House Dental Art Co.,Ltd.

80/555 Soi41 Thippawan1 Theparak Road,
Bang Mueang Mai, Muang Samutprakan,
10270, Thailand

ฝ่ายขาย 084-648-0744

Email: info@idadental.com

Small Resin Tank

Enhancing Accuracy and Reliability

Introducing New Film Technology

Our innovative film technology, combining with a ceramic platform, ensures unparalleled printing accuracy and unwavering stability, eliminating residues and outliers.

Exceptional Longevity

The compact resin tank boasts an impressive lifetime of up to 120,000 layers, allowing for extended printing sessions with numerous successful prints.

Optimum size for chairside

With a minimum starting size of 200ml and a maximum of 350ml, our system is perfectly tailored for producing small yet high-value resin prints.

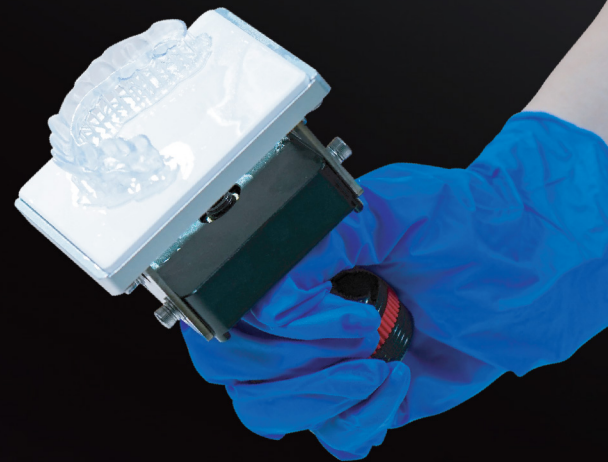
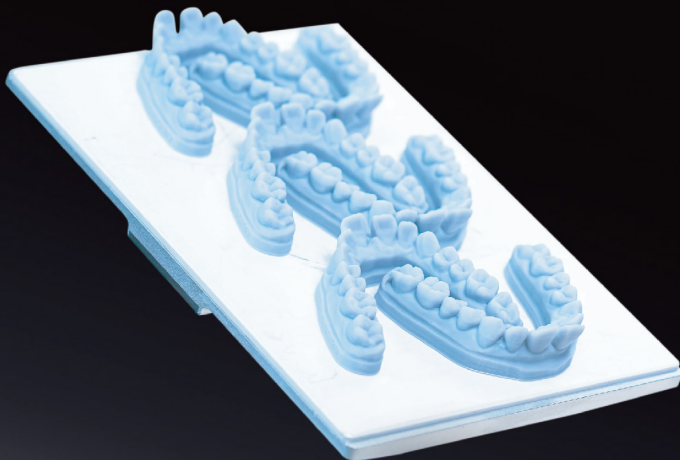
Small resin tank for AccuFab-L4D

Size: 314 x 205 x 44mm

Tank volume: min 200ml, max 350ml

Variable Print Size, 4K Resolution

70*70mm & 192*120mm printing size and 4K resolution satisfy the demands of users for efficiency and details.

Unparalleled Accuracy

Precise Accuracy

Over 96% of the surface points fit within $\pm 0.1\text{mm}$

Outstanding Uniformity

High luminance uniformity achieves up to 90%

Beyond the Limits

Provides not only the possibility to obtain features smaller than a pixel, but also a superior surface finish

Scan here
to learn more about
AccuFab L4D

Scan here
to learn more about
3D printing
Resin Material

MINIMALLY INVASIVE BONDED RESTORATIONS FROM A-Z

DEFECT-DRIVEN PREPARATION WITH ALISA'S ESTHETIC PREPARATION SET VENEER, INLAY, ONLAY, VONLAY, TABLE TOP

MORE INFORMATION : K.KHIM 081-456-9878

dma

Dentist Learning Mastery Academy

MINIMALLY INVASIVE BONDED RESTORATIONS FROM A-Z

DAY 1 LECTURE

Esthetic Evaluation
Digital Smile Design
Morphology of anterior teeth
Diagnostic wax-up

HANDS-ON

Digital Smile design
Diagnostic wax-up

DAY 2 LECTURE

Defect Driven Preparation
with Alisa's esthetic preparation set

- veneer, inlay, onlay, vonlay, table top

Temporization

- Conventional technique with External stain
- Flowable Injection technique

HANDS-ON

Defect Driven Preparation

- veneer, vonlay, onlay

Temporization

- Conventional technique with External stain
- Flowable Injection technique

DAY 3 LECTURE

Dentist-Lab Communication
Material and Ingot Selection
Contouring Ceramic restorations
Cementation Protocol
Bench Top Photography

HANDS-ON

Overlay provisional
Rubber dam isolation and overlay cementation
Contouring Ceramic restorations
Bench Top Photography

Dentist Learning Mastery Academy

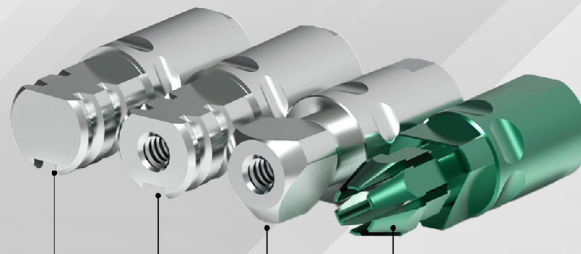

3D ANALOG

Experience MEDIDEN's 3D Analog, which is easily and accurately fastened and detached to the model and securely held without gap.

- 3D Print model
- Plaster model

3DL Library

3D Analog

3DL Library

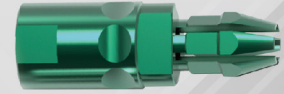
3DS Analog

3DT Library

3D Triangle Analog

3D Library

3D Lock Analog

SCAN HERE
FOR MORE INFORMATION

จัดจำหน่ายโดย

Dental Craftsman
419/13 soi 23 Thippawan 1 Moo 5
Theparak Rd., Mueang, Samutprakan
Thailand 10270

ฝ่ายขาย 092-394-2471

Email: info.dentalcraftsman@gmail.com
Line ID: @dentalcraftsman